

Kontrollutvalget i Alta kommune

KONTROLLUTVALGSMØTE

Møtestart: 02.09.2024 kl. 10:00

Møtested: Alta rådhus

Saksliste:

24/24	Orientering fra kommunedirektøren om statsforvalterens tilsyn av NAV og sosiale tjenester
25/24	Orientering fra kommunedirektøren om den økonomiske situasjonen i Alta kommune
26/24	Henvendelse om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning i Alta kommune
27/24	Oppfølging av KU sak 19/24 henvendelse om gjennomføring av interimsfase for kvensk språksenter - Orientering fra revisor
28/24	Rapportering fra revisor om status på pågående forvaltningsrevisjoner i Alta kommune
29/24	Uavhengighetserklæring oppdragsansvarlig regnskapsrevisor-
30/24	Uavhengighetserklæring oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor-
31/24	Oppstart av forvaltningsrevisjon om avvik og varsling
32/24	Oppstart forvaltningsrevisjon om IKT i skolen
33/24	Rutiner for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget
34/24	Referatsaker møte 04-24

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. September 2024	J.nr:	KUSEK01459

Sak 24/24

ORIENTERING FRA KOMMUNEDIREKTØREN OM STATSFORVALTERENS TILSYN AV NAV OG SOSIALE TJENESTER

Saksdokumenter:

- Særutskrift fra KU behandling av sak 32/23 og 33/23
- Rapport fra statsforvalterens tilsyn (kan lastes [ned her](#))

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens rapportering til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget gjorde følgende vedta i sak 32/23 i møte den 6. desember 2024:

Kontrollutvalget starter ikke opp forvaltningsrevisjonen NAV og sosiale tjenester på nåværende tidspunkt.

Kontrollutvalget ber om orientering fra kommunen om dette tilsynet i første møte etter sommeren.

Kontrollutvalget ber utvalgets sekretariat å skaffe til veie og sende tilsynsrapporten til utvalgets medlemmer.

I henhold til kontrollutvalgets vedtak har sekretariatet invitert kommunedirektøren til kontrollutvalgets møte for orientering om tema og funn i tilsynet, samt status på kommunens oppfølging og lukking av avvik som ble avdekket i undersøkelsen.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til orientering.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

Til KomRev Nord IKS

SÆRUTSKRIFT

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	6. desember 2023	J.nr:	KUSEK01054

Kontrollutvalget i Alta kommune behandlet på møte 6. desember 2023 sak 32/23 Notat fra revisjonen - Forvaltningsrevisjon - NAV og sosiale tjenester, samt sak 33/23 Prosjektskisse – Forvaltningsrevisjon – NAV og sosiale tjenester.

Som det framgår av vedtak i sak 32/23 nedenfor, så vedtok kontrollutvalget å ikke starte opp forvaltningsrevisjonen NAV og sosiale tjenester på nåværende tidspunkt.

Nedenfor framgår kontrollutvalgets behandling og vedtak i sakene 32/23 og 33/23:

SAK 32/23

NOTAT FRA REVISJONEN - FORVALTNINGSREVISJON - NAV OG SOSIALE TJENESTER

Kontrollutvalgets vedtak:

Kontrollutvalget starter ikke opp forvaltningsrevisjonen NAV og sosiale tjenester på nåværende tidspunkt.

Kontrollutvalget ber om orientering fra kommunen om dette tilsynet i første møte etter sommeren.

Kontrollutvalget ber utvalgets sekretariat å skaffe til veie og sende tilsynsrapporten til utvalgets medlemmer.

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor orienterte om notatet.

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Kontrollutvalget fremmet følgende omforente forslag til vedtak:

- *Kontrollutvalget starter ikke opp forvaltningsrevisjonen NAV og sosiale tjenester på nåværende tidspunkt*
- *Kontrollutvalget ber om orientering fra kommunen om dette tilsynet i første møte etter sommeren*
- *Kontrollutvalget ber utvalgets sekretariat å skaffe til veie og sende tilsynsrapporten til utvalgets medlemmer*

Enstemmig vedtatt.

Sekretariatets tilrådning:

Kontrollutvalget avventer gjennomføring av forvaltningsrevisjonen NAV og sosiale tjenester, og ber sekretariatet fremme ny sak om dette til møte 1-24 i kontrollutvalget.

I den sammenheng legges også rapport etter det statlige tilsynet fram til orientering i kontrollutvalget, samt at Alta kommune/NAV Alta inviteres til å gi en orientering om kommunens oppfølging av funnene i tilsynsrapporten.

SAK 33/23

PROSJEKTSKISSE - FORVALTNINGSREVISJON - NAV OG SOSIALE TJENESTER

Kontrollutvalgets vedtak:

Saken utsettes.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Kontrollutvalget fremmet følgende omforente forslag til vedtak:

- *Saken utsettes*

Enstemmig vedtatt.

Sekretariatets tilrådning:

Kontrollutvalget viser til revisjonens prosjektskisse i forvaltningsrevisjonen «NAV og sosiale tjenester». Kontrollutvalget vurderer det slik at revisors beskrivelse av undersøkelsen er i samsvar med utvalgets forutsetninger i vedtak som ble gjort i sak vedrørende oppstart av forvaltningsrevisjonen i sak 28/22.

Kontrollutvalget vedtar på denne bakgrunn oppstart av forvaltningsrevisjonen «NAV og sosiale tjenester» i tråd med kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024.

Kontrollutvalget viser til revisjonens forslag til problemstillinger og vedtar følgende hovedproblemstilling(er) for forvaltningsrevisjonen «NAV og sosiale tjenester»:

1. Har Alta kommune etablert internkontroll i NAV/ sosialtjenesten for å påse at søknader om økonomisk sosialhjelp, jf. sosialtjenesteloven §§ 18 og 19 behandles i tråd med regelverket?
2. Er Alta kommunes behandling av søknader om økonomisk sosialhjelp i samsvar med gjeldende krav til
 - a. Saksbehandlingstid
 - b. Begrunnelse og utforming av vedtak
 - c. Behandling av klager
 - d. Bruk av vilkår for personer under 30 år

Kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger, i den grad det er nødvendig for gjennomføringen av undersøkelsen.

Kontrollutvalget forutsetter at denne forvaltningsrevisjonen gjennomføres innenfor en timeramme på maksimalt 250 timer.

Det legges til grunn at ferdig rapport fra forvaltningsrevisjonen oversendes kontrollutvalget v/sekretariatet i løpet av høsten 2024.

Helsetilsynet / Tilsyn / Tilsynsrapporter / Troms og Finnmark / 2023

TILSYNSRAPPORT

Rapport fra tilsyn med Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad, i Alta kommune ved Nav Alta Kvænan-gen og Loppa 2023

Tidsrom for tilsynsbesøket:

24.01.23 - 26.01.23

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

02.05.2023

Innholdsfortegnelse

1. Tilsynets tema og omfang
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet
3. Beskrivelse av faktagrunnlaget
4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag
5. Statsforvalterens konklusjon
6. Oppfølging av påpekte lovbrudd

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Alta kommune og besøkte i den forbindelse Nav Alta Kvæningen og Loppa fra 24.01 til 26.01.2023. Vi undersøkte om Alta kommune sørger for at Nav- kontorets ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav, slik at tjenestemottakerne får trygge og gode tjenester.

Statsforvalterens konklusjon:

1. Nav- kontoret ivaretar ikke en tilstrekkelig kartlegging av barns behov når familien søker om økonomisk stønad.
2. Nav- kontoret foretar ikke en forsvarlig vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad fra familier.
3. Nav- kontoret tilbyr i liten grad oppfølging gjennom samtaler, samarbeid med andre tjenester og/ eller fatter vedtak etter lovens 17, opplysning råd og veiledning.

Dette er lovbrudd på: lov om sosiale tjenester i Nav §§ 4, 5, 17, 18, 19, 42 og 43, forvaltningsloven §§ 17, 24, 25 og 41 og kommuneloven § 25-1.

Kommunen sine styringstiltak sikrer ikke at familiens behov blir kartlagt, og at utmålingen av stønad er konkret og individuelt begrunnet. Det kan derfor være stor risiko for svikt i tjenesteytingen da kommunen ikke har tilstrekkelig styring med kvaliteten på tjenestene. Svikten kan med dette få store konsekvenser for det enkelte barn i den enkelte familie.

Alta kommune ved Nav Alta Kvæningen Loppa hadde ingen kommentarer til foreløpig rapport.

1. Tilsynets tema og omfang

I dette kapittelet beskriver vi hva som ble undersøkt i tilsynet.

Statsforvalteren har undersøkt og vurdert om kommunen ivaretar barns behov i saker om økonomisk stønad, ved å vurdere om:

- Nav- kontoret foretar en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad.
- Nav- kontoret foretar en forsvarlig vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad til familier.
- Familier som mottar økonomisk stønad, får oppfølging ved behov

Statsforvalterens tilsyn er gjennomført som en systemrevisjon. Det innebærer at Statsforvalteren har ført tilsyn med hvordan kommunen gjennom styring og ledelse oppfyller kravene til forsvarlige sosiale tjenester til familiene. Brukerens meninger om og erfaringer med tjenestetilbudet i kommunen er viktig informasjon for tilsynsmyndighetene. Et utvalg brukere er derfor blitt intervjuet i dette tilsynet.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Statsforvalteren er gitt myndighet til å føre tilsyn med sosiale tjenester i Nav, etter sosialtjenesteloven § 9. Etter bestemmelsen kan det også føres tilsyn med kommunens internkontroll med plikter etter kapittel 4, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 25- 1.

Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Vi gir derfor her en oversikt over kravene som ble lagt til grunn i tilsynet.

- sosialtjenesteloven
- forvaltningsloven
- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (Nav- loven)
- Forskrift om rammer for delegering mellom stat og kommune om oppgaveutførelsen i de felles lokale kontorene i arbeids- og velferdsforvaltningen

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, jf. § 1. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Sosialtjenesteloven slår fast at kommunen er forpliktet til å sørge for forsvarlige tjenester. Det følger av regelverket at kommunen skal sørge for at alle tjenester som ytes etter sosialtjenesteloven er forsvarlige, jf. § 4. Kravet til forsvarlighet er en rettslig standard hvor innholdet i vesentlig grad vil bli bestemt av normer utenfor selve loven, og utvikles over tid med utgangspunkt i anerkjent faglig praksis, fagkunnskap fra utdannings- og forskningsinstitusjonene, faglige retningslinjer og generelle samfunnsetiske normer. Forsvarlighetskravet har et helhetlig utgangspunkt og innholdet må tolkes i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i sosialtjenesteloven.

Krav til kartlegging

Nav- kontoret skal foreta en helhetlig kartlegging av familiens situasjon, hvor behovene til hvert enkelt familiemedlem må undersøkes. Målsettingen er å fange opp, avverge og avhjelpe vanskelige livssituasjoner for barn og unge som lever i utsatte familier. Nav- kontoret skal kartlegge familiens materielle behov med tanke på at barna skal ha mulighet til å delta på de samme sosiale arenaene som jevnaldrende barn der de bor.

Kommunen har en plikt til å innhente tilstrekkelige opplysninger før vedtaket fattes, jf. forvaltningsloven § 17. Sosialtjenesteloven §§ 18 og 19 sammenholdt med § 1 danner utgangspunkt for hvilke opplysninger som er nødvendige for å avgjøre en søknad om økonomisk stønad.

Det kommer ikke alltid tydelig frem hva familien har behov for. En del av kartleggingen blir å avdekke behov for stønad og hvordan familien bør følges opp for å oppnå lovens formål. Særlig nye brukere av sosiale tjenester er ikke alltid klar over at det kan søkes om stønad til andre utgifter utover livsopphold, husleie og strøm.

Hva som skal kartlegges vil avhenge av familiens situasjon og omfanget av hjelpebehovet. Opplysningene som innhentes kan være både muntlige og skriftlige. Muntlige opplysninger skal nedtegnes, jf. forvaltningsloven 11 d.

For førstegangssøkere vil det som hovedregel være behov for en grundig kartleggingssamtale. Ved løpende søknader er det viktig med jevnlig samtaler for at opplysningene blir oppdatert og eventuelle nye behov blir avdekket.

Brukermedvirkning skal være sentralt i kartleggingen, og tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med familiene. Det er viktig at Nav-kontoret innhenter barnas synspunkter, direkte eller gjennom foreldrene. Det er opp til avtale mellom Nav-kontoret og familien om kartleggingssamtalene skjer på Nav-kontoret, ved hjemmebesøk eller på andre arenaer.

I samtale eller ved hjemmebesøk hvor det er språkutfordringer, er det viktig at Nav-kontoret bruker tolk slik at bruker får mulighet til å beskrive situasjonen. Manglende tolk kan medføre at Nav-kontoret får uriktige eller mangelfulle opplysninger slik at kartleggingen ikke blir tilstrekkelig.

Krav til vurdering og beslutning

Etter at Nav-kontoret har foretatt en tilstrekkelig kartlegging, skal Nav-kontoret gjøre en vurdering og fatte en beslutning om hvorvidt økonomisk stønad skal innvilges og eventuelt hva som innvilges. Har ikke Nav-kontoret foretatt en tilstrekkelig kartlegging, er det fare for at det kan oppstå følgefeil når søknaden skal vurderes og det skal fattes en beslutning.

Nav-kontoret skal foreta en individuell vurdering, basert på opplysningene som har kommet frem i kartleggingen. Nav-kontoret må også synliggjøre hvordan barnets beste er vurdert ut fra situasjon og behov, og hvordan hensynet til barnet er vektet opp mot andre hensyn i saken.

I vurderingen etter § 18 skal familiens faktiske inntekter og utgifter legges til grunn. Fra 1. september 2022 fikk sosialtjenesteloven § 18 et nytt tredje ledd, hvor det kommer frem at barne-trygd skal holdes utenfor beregningen av økonomisk stønad.

I vurderingen av hjelpebehovet skal Nav-kontoret legge til grunn familiens utgifter til et forsvarlig livsopphold. Det er ikke spesifisert i bestemmelsen hvilke utgifter som inngår i livsoppholdet, men formålsbestemmelsen og kravet om forsvarlig livsopphold gir anvisning om stønadsnivået.

Statlige og kommunale satser gir kun et utgangspunkt for vurdering av stønadsnivået. Nav-kontoret må alltid foreta en konkret og individuell vurdering, hvor det blant annet tas hensyn til hvert enkelt barn.

Dersom Nav-kontoret avslår etter § 18, skal det vurderes om stønad i særlige tilfeller kan innvilges etter § 19. I likhet med § 18 må det foretas en konkret og individuell vurdering.

Stønad i særlige tilfeller er ikke en pliktmessig ytelse, men kan innvilges etter en konkret og individuell vurdering for å fange opp ulike behov for økonomisk hjelp som ikke dekkes gjennom § 18.

Krav til oppfølging

Familier som mottar økonomisk stønad, vil i mange tilfeller ha behov for tett oppfølging for at lovens formål skal nås. Hensikten med oppfølgingen er å løse eksisterende sosiale problemer, og å forebygge at slike problemer oppstår. Oppfølgingen skal støtte opp under familiens mulighet til å bli selvhjulpen.

Kommunene har stor grad av frihet til å velge hvordan oppfølging av familier skal gjennomføres og organiseres. Det kommer frem av veilederen til § 17 at oppfølgingen kan omfatte alt fra enkle veiledning for å kunne håndtere hverdagen, til faglig kvalifiserte råd og familieoppfølging.

Ifølge rundskrivet skal Nav- kontoret gjennom motivasjons- og endringsarbeid styrke familiens mulighet til å mestre sin livssituasjon på ulike områder. Dette innebærer at Nav- kontoret skal tilby familien samtaler, og at samtaler er det viktigste elementet i oppfølgingen. Som utgangspunkt skal Nav- kontoret tilby oppfølgingssamtaler i alle saker hvor familier mottar økonomisk stønad. Imidlertid kan det være faglige årsaker til at det ikke er gjennomført samtaler i enkelte saker.

Nav- kontorets oppfølgingsansvar inneholder ikke mer enn det Nav- kontoret har ansvaret for etter sosialtjenesteloven, og gjelder ikke utføring av tjenester og oppgaver som ligger til andre instanser. Samtidig er forsvarlig oppfølging ofte betinget av at Nav- kontoret samarbeider med andre tjenester.

Nav- kontorene skal ivareta sin oppfølgingsplikt ved at de fatter vedtak om opplysning, råd og veiledning etter § 17. At en avgjørelse er et enkeltvedtak har betydning for hele søknadsprosessen; fra informasjon, søknad og utredning, til avgjørelsens innhold og form og muligheten til å klage. Det kan enten fattes eget vedtak etter § 17, eller det kan fattes sammen med vedtak om økonomisk stønad.

Krav til styring og ledelse

Krav til ledelse, organisering og styring er viktige elementer i kommunens ansvar for å tilby og yte forsvarlige tjenester. God styring og ledelse bidrar til at brukerne får oppfylt sine rettigheter. Det kan derfor være stor risiko for svikt i tjenesteytingen hvis kommunen ikke har tilstrekkelig styring med kvaliteten på tjenestene. Svikten kan få store konsekvenser for den enkelte bruker.

I sosialtjenesteloven § 5 vises det til at kommunene skal ha internkontroll etter reglene i kommuneloven § 25-1. Styringssystemet skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, og ha det omfang som er nødvendig.

3. Beskrivelse av faktagrunnlaget

Her gjøres det rede for hvordan virksomhetens aktuelle tjenester fungerer, inkludert virksomhetens tiltak for å sørge for at kravene til kvalitet og sikkerhet for tjenestemottakerne blir overholdt.

Alta kommune

Alta kommune ligger i Finnmark og er en del av Troms og Finnmark fylke. Med over 21.000 innbyggere er byen den største i Finnmark, og en kommune med stor årlig befolkningsvekst. Alta er langstrakt og består av en rekke små og litt større bydeler. Kommunen grenser i nord mot Hasvik, Hammerfest og Loppa, i øst mot Porsanger, i sør mot Kautokeino og Karasjok, og i vest mot Kvænangen. Alta har utviklet seg til å bli det viktigste handels- og servicesenteret for Finnmark og Nord- Troms.

KOSTRA tall fra SSB oppgir at 724 av innbyggerne er sosialhjelpsmottakere i 2021. Dette utgjør 3,5 % av befolkningen, mot et landsgjennomsnitt på 2,3 %. 157 av de 724 er mellom 18 og 24 år. 257 av innbyggere har mottatt stønad i mer enn 6 måneder, og alle disse har sosialhjelp som ho-

vedinntekt. 8,2 % av barna i kommunen bor i familier som mottok sosialhjelp i 2021. På landsbasis er tallet 5,7 %. Ifølge årsmeldingen for 2021 har kommunens utgifter til økonomisk sosialhjelp gått ned fra 2020 til 2021. Andelen netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp ble redusert fra 48.6 % i 2020 til 46.9 % i 2021.

Vertskommunesamarbeid

Alta kommune etablerte Nav- kontor i 2009. Fra 01.09.2021 inngikk Alta kommune vertskommunesamarbeid med kommunene Kvæningen og Loppa. Alta kommune ble vertskommune for tjenestene som kommunene har ansvaret for etter sosialtjenesteloven og som gis i Nav- kontoret, mens Kvæningen og Loppa er samarbeidskommuner, jf. kommuneloven kapittel 20. Bakgrunnen for avtalen var at et formelt samarbeid mellom de tre kommunene vil danne grunnlag for driftssikre og kvalitativt bedre Nav- tjenester for innbyggerne i kommunene. Tjenesten har hovedkontor i Alta, og tjenestested i Burfjord i Kvæningen og i Øksfjord i Loppa.

Generelt om organiseringen

Alta kommune er organisert i en tonivåmodell med to beslutningsnivåer, rådmannsnivået og virksomhetsnivået. Rådmannens ledergruppe består av fem kommunalledere og kommunikasjonsrådgiver. Kommunallede for helse- og sosialtjenesten, herunder Nav-kontoret, har rådmannens fullmakt innenfor sine ansvarsområder. Virksomhetslederne, herunder leder for Nav-kontoret, er ansvarlig for å lede sine respektive virksomheter innenfor de fullmakter som er delegert fra kommunallede. Dette innebærer at virksomhetsledere har den myndighet som er nødvendig for å sikre tjenesteområdets drift både når det gjelder personell, økonomi og fag.

Nav-kontoret har 51 stillinger, hvorav 16 av stillingen er kommunale. Kontoret er organisert i to avdelinger, avdeling for service og marked og oppfølgingsavdelingen. Brukerne er fordelt på de ansatte etter fødselsdato. Kontoret har egen gjeldsrådgiver og to av de kommunalt ansatte jobber med frivillig forvaltning. Ifølge Nav- leder har avdelingsleder og fagkoordinator ansvaret for å følge opp det sosialfaglige arbeidet i kontoret. Avdelingsleder og fagkoordinator har også delegert myndighet for godkjenning av alle vedtak som fattes etter sosialtjenesteloven. Ved fravær av disse funksjonene er det Nav- leder som godkjenner vedtak.

Kontoret har faste fagmøter hver 14. dag hvor saker diskuteres. I disse møtene skal også klagesaker som har vært til behandling hos Statsforvalteren, deltakelse på nettseminar i regi av Statsforvalteren og andre opplæringsaktiviteter være tema. Det er uklart hvor systematisk dette gjennomføres.

Møtene ledes av fagkoordinator. I tillegg har kontoret ulike tverrfaglige møter, men det er uklart om alle deltar på disse og hva som er tema.

Overordnet styring og ledelse

Kommunallede for helse- og sosialtjenesten har ukentlig møte med Nav- leder. En gang i kvartalet inviteres alle i lederstillinger på Nav- kontoret til møte med kommunallede. Nav- leder deltar også på rådmannens ledermøter en gang i kvartalet, i tillegg til at hun rapporterer til helse- og sosialutvalget i kommunen. Det gjennomføres partnerskapsmøter sammen med kommunen og Nav fylke to ganger i året.

På systemnivå har Nav- kontoret samarbeidsavtaler med barneverntjenesten. Barneverntjenesten og Nav- kontoret har månedlige møter hvor også enkeltsaker kan diskuteres. Nav- kontoret jobber med å få på plass en samarbeidsavtale også med rus- og psykiaritjenesten i kommunen.

Avvikssystem

Nav- kontoret har kun rutiner for avvikshåndtering på HMS- området. Avvik på dette området meldes i statlig avvikssystem av alle ansatte i kontoret. Når det gjelder avvikshåndtering og avviksmeldinger tilknyttet tilsynsområdet er det meldt i egenrapporteringsskjema at kontoret ikke har eget avvikssystem eller skjema for dette. Slike avvik meldes avdelingsleder som følger opp. Avvik som må til høyere nivå enn Nav- leder meldes av Nav- leder til kommunalleder enten per telefon eller e-post. Det føres ingen oversikt over disse avvikene og det er dermed heller ikke mulig å hente ut rapporter.

Nav- kontoret har et skjema for stikkprøvekontroll hvor en går inn i 10 ulike brukersaker og ser på konkrete vedtak. Kartlegging av barneperspektivet er et av temaene for stikkprøvekontrollen. I intervju kommer det fram at det er avdelingsleder med ansvaret for de sosiale tjenestene som er ansvarlig for å gjennomføre kontrollene. Det bekreftes i intervju med Nav- leder at det ikke er gjennomført slike kontroller etter februar 2022. Skjemaene inneholder et punkt om at avvik skal meldes leder og lukkes innen to uker, og at det skal sies noe om hvordan avviket er håndtert etter utgått frist. Ingen av disse punktene er fylt ut i forbindelse med stikkprøvekontrollene.

Vi finner ikke at det er gjort risiko- og sårbarhetsanalyse/ vurderinger på tilsynsområdet. Rådmann informerte i intervju om at kommunens to satsingsområder for 2023 er internkontroll og rekruttering. Rådmann bekrefter at Nav- kontoret skal inngå i kommunens internkontrollarbeid det kommende året.

Funn fra tilsynet

Tilsynsmyndigheten redegjør videre for de funn som ble avdekket gjennom dokumentgjennomgang, intervju med ansatte, Nav- leder, kommunalleder, rådmann og brukere. Vi sendte ut invitasjon til brukerintervju i 15 av sakene. Vi gjennomførte fire intervju i forkant av selve tilsynsbesøket.

Funnene sorteres under tilsynets hovedtema; kartlegging, vurdering og beslutning, og oppfølging. Vi har fått tilsendt de fire siste vedtakene med tilhørende søknader for 26 brukere med barn. 10 av disse sakene er i tillegg gjennomgått i saksmappegjennomgang under selve tilsynsbesøket. I gjennomgangen har vi også i 15 av de 26 sakene sett etter journalnotater fra dialog med brukerne både i det kommunale fagsystemet Velferd og det statlige fagsystemet Arena.

Kartlegging

Kartleggingen av familien skal gjøres av den som får tildelt ansvaret for brukeren. I intervju informeres det om at det er en del omfordeling av datoer som følge av fravær i kontoret. De fleste søknadene om økonomisk stønad mottas digitalt.

Ved gjennomgang av saksmappene har vi ikke funnet saker som tilfredsstiller tilsynets krav til kartlegging. Det finnes i alle sakene opplysninger om hvor mange barn som tilhører familien, samt alder på barna. Det fremkommer imidlertid ingen systematisk kartlegging av familiens og barnas behov. Innhenting av informasjon er i hovedsak knyttet til økonomi og faktiske forhold

rundt den konkrete søknaden som er til behandling. I den grad det er gjort kartlegging er det tilknyttet materielle behov det søkes om stønad til, eksempelvis klær, fritidsaktivitet, SFO og barnehage. I de sakene vi har gjennomgått spørres det ikke særskilt om forhold ved barna, foruten i en sak hvor det gjennom samtale med bruker kom frem behov for klær og tilskudd til en ferietur. Familien ble innvilget stønad til disse formålene.

I intervju med ansatte og brukere får vi bekreftet at det ikke gjøres en helhetlig kartlegging ved behandling av søknader om økonomisk stønad. I saksbehandlingen forholder man seg til det foreldrene søker om, og det foretas ikke noen kartlegging utover dette.

Gjennom intervju kom det fram at det er ei målsetting for kontoret at alle førstegangssøkere skal kartlegges, men det ble også uttrykt usikkerhet om dette faktisk gjøres. Det ble sagt at hvor mye som kartlegges vil kunne avhenge av kapasitet hos den enkelte veileder. Vi får inntrykk av at det ofte gjennomføres samtaler med førstegangssøkere, og at samtalene i stor grad tas over telefon og ut fra informasjonen som kommer fram i søknadsskjemaet. Vi finner imidlertid få eller ingen spor av journalføring i saksbehandlingssystemene fra samtaler med brukerne i den enkelte sak. Det vi finner at informasjon er i noen saker nedtegnet i selve vedtaket. Nav- leder er tydelig på at all dialog skal dokumenteres og journalføres i det kommunale fagsystemet Velferd. I intervju får vi ulike svar på om og hvor informasjon skal nedtegnes. Noen bekreftet Nav- leders forventninger om bruk av kommunalt fagsystem, andre igjen refererer til journalfunksjon i det statlige saksbehandlingssystemet Arena. Vi fikk også inntrykk av at noen mente at det holdt å få med den viktigste informasjonen i selve vedtakene.

Nav- kontoret opplyser at de over år ikke har medregnet barnetrygden som inntekt ved behandling av søknader om økonomisk stønad.

I intervju med brukerne etterlyste de mer informasjon om rettigheter og tjenester de hadde mulighet å søke på. Flere opplyste at de ikke informerte om hvilke behov barna eller familien har, fordi de ikke var kjent med at de kunne søke om stønad til det aktuelle formålet. Brukerne ga uttrykk for at hjelpen de fikk varierte ut fra hvem de hadde som saksbehandler. Dette bekreftes også i intervju med ansatte på Nav- kontoret. Muntlig kommunikasjon ble ikke nedtegnet, og ifølge brukerne vi snakket med samsvarte ikke vedtakene alltid med hva som ble informert om i samtale med bruker forut for selve vedtaket.

I intervju bekreftes det at ansatte bruker tolk ved behov, og at vurderingen av behovet for tolk er opp til den enkelte veileder.

Vurdering og beslutning

En tilstrekkelig kartlegging er en forutsetning for en konkret og individuell vurdering, og sakene vi gjennomgikk manglet en tilstrekkelig kartlegging. Ved mappegjennomgang var det ikke dokumentert en konkret og individuell vurdering med hensyn til hvert enkelt barns behov i vedtakene. Vi ser i noen få vedtak at det er gjort konkrete vurderinger. Dette er i tilfeller der foreldrene har fremsatt behov i søknaden. I saksbehandlingen var det ikke synliggjort hvordan barnets beste er vurdert ut fra situasjon og behov.

I intervju med brukere ble det opplyst at Nav- kontoret ikke hadde informert dem om stønadsrettigheter for barna etter sosialtjenesteloven, og at de derfor kan ha gått glipp av ytelser de kunne hatt krav på.

Vi får informasjon om at det gjennomføres få eksterne møter med aktuelle samarbeidspartnere rundt barnefamilier, foruten et månedlig møte med barnevernet hvor saker kan tas opp og drøftes mellom virksomhetene.

Alta kommune bruker statens veiledende satser for livsopphold. I tillegg bruker de egne korttids-satser og nødhjelpssatser. Mappegjennomgang og intervju viser at økonomi og beregning over og under sats er avgjørende for utmålingen av stønad. Vi oppfatter at det er sterke føringer for bruk av statens veiledende livsoppholdssats ved behandling av søknader. Det kommer det fram i intervjuene at det er ønskelig med en større prioritet på oppfølging av brukere, med formål om å bidra til at brukerne blir selvforsørget.

Vi ser i mappegjennomgangen at barnetrygden ikke er tatt med som inntekt.

Vi registrerer at kontoret har et høyt antall nødhjelpssøknader, noe som bekreftes i intervjuene. I nødhjelpssakene brukes det egne fastsatte nødhjelpssatser og det innvilges nødhjelpsats langt utover noen få dager i enkelte tilfeller. Ved behandling av nødhjelpssøknader kan vi ikke se at det gjøres kartlegging og konkrete og individuelle vurderinger av barns behov. Nav- kontoret bruker faste satser for nødhjelp for barn også.

Det opplyses i intervju at det er hovedutvalget for helse- og sosial som har besluttet bruk av statens veiledende satser, nødhjelpssatser og satser for etablering. Det framkommer ikke opplysninger om at bruk av slike faste satser er diskutert med de ansatte, og vi oppfatter at det er ulik forståelse om hvorvidt satsene kun er veiledende eller ikke.

Oppfølging

Gjennom intervju og gjennomgang av saksmapper kommer det fram at brukerne i liten grad følges opp med samtaler og veiledning, utover den kontakt som følger av innleverte søknader og utbetaling av stønad. Det er fravær av journalnotater i nesten alle sakene, og det vi ser av spor av personlig kontakt med brukerne er først og fremst nedtegnet i selve vedtakene.

Vedtakene inneholder standardtekst om tjenesten opplysning, råd og veiledning etter lovens § 17. Vi finner imidlertid få saker hvor Nav- kontoret går aktivt inn i den enkelte sak og avdekker konkrete behov for tjenesten og tilbyr brukerne oppfølging tilpasset deres behov. I mappegjennomgang så vi et vedtak etter § 17 i en sak hvor bruker ble innvilget oppfølging fra gjeldsrådgiver. Intervjuene bekrefter våre funn.

Det fremkommer ikke at det avdekkes behov for tjenester og oppfølging fra andre deler av hjelpeapparatet. I vår gjennomgang så vi konkrete saker hvor Nav- kontoret burde informert om aktuelle tjenester og etablert et samarbeid med blant annet barnevern og rus- og psykiatritjenesten sammen med bruker for felles oppfølging.

I brukerintervju fikk vi tilbakemelding om at det var flere som opplevde at oppfølgingen og samhandlingen for å bedre deres situasjon var mangelfull. De mente også at de heller ikke var informert om alle sine rettigheter utfra de behov de selv opplevde å ha.

Styring og ledelse

I egenrapporteringen og i intervju med ledere og ansatte bekreftes det at Nav- kontoret ikke har kartleggingsskjema knyttet til tema for tilsynet. Nav- leder bekrefter at arbeid med felles kartleggingsskjema er satt på vent.

Gjennom intervjuene finner vi at praksisen ved Nav- kontoret er varierende. Det er lite systematikk i form av rutiner og forventninger til veilederne om den enkeltes ansvar i dette arbeidet, og det blir dermed tilfeldig hva som faktisk gjøres i den enkelte sak. Det er i liten grad felles forståelse av hvordan arbeidet skal utføres. Flere etterlyser rutiner og faglig påfyll på tema. Kontoret har heller ikke retningslinjer for hvilke opplysninger som skal kontrolleres ved godkjenning av vedtak. Det kommer også fram at barn og unge er lite tema i interne møter.

Opplæring av nytilsatte er satt i system. Hvordan oppfølging av kompetansebehov for øvrige ansatte skjer er uklart.

Gjennom intervju er det uklart hvorvidt fagkoordinator er delegert et faglig ansvar sammen med avdelingsleder for de sosiale tjenestene i Nav- kontoret.

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapittelet vurderer vi fakta i kapittel 3 opp mot lovbestemmelsene i kapittel 2.

Kartlegging

Vi vurderer at Nav- kontoret ikke sikrer at sakene er tilstrekkelig opplyst og kartlagt før det fattes vedtak om økonomisk stønad. De gjennomgåtte mappene inneholder få eller ingen opplysninger om barnas situasjon. Vi vil spesielt fremheve at det mangler kartlegging av forhold knyttet til helse, bolig, omsorgssituasjon, sosialt nettverk, deltakelse på fritidsaktiviteter, utstyr og andre særlige behov barna måtte ha. Det at Nav- kontoret i liten grad etterspør og nedtegner informasjon om barns behov medfører en stor risiko for at familiene ikke tilbys målrettede og individuelt tilpassede tjenester, slik loven krever.

Vurdering og beslutning

Vi anser at Nav- kontoret ikke vurderer barns behov konkret og individuelt ved søknad om økonomisk stønad. Barnets beste er heller ikke vurdert opp mot andre hensyn. Manglende systematisk kartlegging av barns behov medfører følgefeil i den videre saksbehandlingen og ved vurdering av den enkeltes families tjenestebehov. Manglende retningslinjer for godkjenning av vedtak forsterker risikoen for at mangler heller ikke avdekkes gjennom godkjenningssløyfene som gjøres av fagkoordinator, avdelingsleder og Nav- leder.

Økonomisk stønad utmåles etter veiledende satser uten at det foretas konkrete og individuelle vurderinger verken ved behandling av ordinære søknader eller søknader i nødstilfeller. Det vil dermed være fare for at familier og det enkelte barn ikke ytes nødvendig bistand slik loven krever.

Nav-kontoret har siden 2006 holdt barnetrygden utenfor i økonomisk beregning. Vi oppfatter imidlertid at kontoret fortsatt har en praksis i saksbehandlingen der de i vurdering og beslutning viser til at barnetrygden skal gå til dekning av utgifter til barnet som f.eks. klær og fritidsaktiviteter. Kontoret har i mindre grad ytt stønad til disse formålene. Vi har et inntrykk gjennom intervju at praksis dermed ikke er helt i tråd med lovendringen som kom 1. september 2022.

Samlet sett vurderer vi at Nav- kontoret ikke foretar konkrete og individuelle vurderinger, og dermed ikke kan gjøre forsvarlige beslutninger.

Oppfølging

Samtaler er et viktig verktøy i oppfølgingen av brukere. Hensikten med oppfølgingsarbeidet er å løse eksisterende sosiale problemer og å forebygge at slike problemer oppstår. Av innhold i vedtakene ser vi at Nav- kontoret har dialog med flere av sine brukere. Dialogen er imidlertid i liten grad knyttet til barns behov eller familiens helhetlige behov, utover det som beskrives eller søkes konkret om.

Manglende systematisk kartlegging av barns behov gjør at det svært vanskelig å avdekke hvilke behov familien og barna har for videre oppfølging, både på kort og lang sikt. Det er heller ikke mulig å avgjøre om hvorvidt Nav- kontoret samarbeider godt nok med andre tjenester når behovene ikke kartlegges og avdekkes.

I intervjuene med ansatte er det flere som gir uttrykk for et ønske å jobbe mer med oppfølging, og mindre med økonomi og saksbehandling. Dette vises imidlertid ikke i praksis gjennom vårt tilsyn. Det er lite fokus på relasjons- og endringsarbeid. Vi vurderer at det ikke i tilstrekkelig grad tilbys oppfølging, og at oppfølgingsarbeidet ikke er systematisk og målrettet. Når Nav- kontoret i liten grad tilbyr oppfølging, øker risikoen for at familiene blir værende unødig lenge i en vanskelig situasjon, og ikke får nødvendig støtte for å klare seg selv.

Styring og ledelse

For å kvalitetssikre arbeidet har Nav- kontoret fagmøter, samhandler på tvers av fagområdene og har godkjenningssløyer for vedtak som fattes etter sosialtjenesteloven. Manglende rutiner og fokus på tilsynets tema utgjør imidlertid en risiko for at de ansatte i kontoret ikke har en felles forståelse for hva dette arbeidet innebærer, og det er fare for at kontoret ikke har en lik og omforent praksis.

Det er tett og god kontakt mellom Nav- leder og kommunalleder for helse- og omsorg og rådmann. Det er rutiner for faste møter og rapportering. Denne kontakten er også nyttig for å binde kommunens tjenester tettere sammen og gi et helhetlig tilbud til kommunens innbyggere. Vi kan imidlertid ikke se at samordningen og søkelys på barns behov på systemnivå, har bidratt til at barnas behov blir ivaretatt i tilstrekkelig grad på individnivå.

Nav- kontoret har skjema for månedlig stikkprøvekontroll og gjennomgang av vedtak og konkrete saker. Tilsynet ser imidlertid at denne delen av interkontrollen ikke har blitt gjennomført etter februar 2022. Det er heller ikke klare rutiner for når og hvordan avvik skal følges opp for å sikre forbedring og læring i virksomheten. Mangel på systemer for registrering og oppfølging av avvik som ikke dreier seg om HMS kan medføre at avvik ikke meldes, og at avvik som meldes ikke tatt med i videre planlegging og forbedring av tjenesten.

Vi vurderer at mangel på rutiner, felles praksis og forståelse av arbeidet øker risikoen for ufor-svarlige tjenester. Manglende system for oppfølging av avvik er med på å forsterke risikoen for svikt i tjenestene.

5. Statsforvalterens konklusjon

Her presenterer vi konklusjonen av vår undersøkelse, basert på vurderingene i kapittel 4.

1. Nav- kontoret ivaretar ikke en tilstrekkelig kartlegging av barns behov når familien søker om økonomisk stønad.
2. Nav- kontoret foretar ikke en forsvarlig vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad fra familier.
3. Nav- kontoret tilbyr i liten grad oppfølging gjennom samtaler, samarbeid med andre tje-nester og/ eller fattet vedtak etter lovens 17, opplysning råd og veiledning.

Dette er lovbrudd på: Sosialtjenestelovens §§ 4, 5, 17, 18, 19, 42 og 43, forvaltningslovens § 17, 24, 25 og 41 og kommunelovens § 25-1.

Kommunen sine styringstiltak sikrer ikke at familiens behov blir kartlagt, og at utmålingen av stø-nad er konkret og individuelt begrunnet. Det kan derfor være stor risiko for svikt i tjenesteytin-gen da kommunen ikke har tilstrekkelig styring med kvaliteten på tjenestene. Svikten kan med dette få store konsekvenser for det enkelte barn i den enkelte familie.

6. Oppfølging av påpekte lovbrudd

I dette kapittelet redegjør vi for hva Statsforvalteren forventer at kommunen skal gjøre i proses-sen for å rette påpekte lovbrudd.

Vi ber kommunen utarbeide en plan med tiltak som er nødvendige for å endre hvordan søkna-der om økonomisk stønad behandles og måten denne tjenesten styres på.

Planen sendes til Statsforvalteren innen 15.05.23.

Planen skal inneholde følgende:

- Hvilke tiltak som skal gjennomføres for endring av praksis
- Frister for iverksetting av tiltak - med hvem som har ansvar for hva
- Frister for evaluering/justering av tiltakene (etter at tiltakene har virket en periode)
- Hvordan ledelsen vil følge med på, og kontrollere at tiltakene blir iverksatt
- Hvordan ledelsen vil gjennomgå om tiltakene har virket som planlagt

Første dialogmøte med Statsforvalteren om oppfølgingen, vil avholdes kort tid etter at vi har gjennomgått kommunens plan. Vi vil invitere til dialogmøte i løpet av uke 21. Ytterligere dialog-møter vil avholdes etter avtale med Nav-kontoret.

For å undersøke om tiltakene har resultert i forsvarlig praksis, vil kommunen bli bedt om å utføre egenkontroll. I egenkontrollen skal kommunen gjennomgå saker ved å fylle ut et skjema med spørsmål. Tidspunkt for gjennomføring av egenkontrollen avtales i første dialogmøte. Vedlagt rapporten finner dere skjema for egenkontroll. Skjemaet kan brukes som et hjelpemiddel i planleggingen av forbedringstiltak.

Med hilsen

Anita Wahl Nilsen (e.f.)
leder for sosial- og familieseksjonen

Anita W. Nilsen
Seksjonsleder Sosial- og velferd

Gunn-Annie Kileng
Seniorrådgiver

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

I dette vedlegget omtaler vi hvordan tilsynet ble gjennomført, og hvem som deltok. Varsel om tilsynet ble sendt 25.11.2022.

Tilsynsbesøket ble gjennomført ved Nav Alta Kvæningen Loppa 24.01-26.01.2023, og innledet med et kort informasjonsmøte på Teams den 25.11.2022. Oppsummerende møte med gjennomgang av funn ble avholdt 04.01.2023 på Teams. Tema for tilsynet er Nav-kontorets ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad.

En del dokumenter var tilsendt og gjennomgått på forhånd, mens andre dokumenter ble mottatt og gjennomgått i løpet av tilsynsbesøket. Følgende dokumenter ble gjennomgått og vurdert som relevante for tilsynet:

- Skjema for egenrapportering og dokumentinnhenting
- Oversikt over ansatte som utover tjenester etter sosialtjenesteloven 2023
- Organisasjonskart for Nav Alta Kvæningen Loppa
- Årsmelding for 2021 Alta kommune
- Virksomhetsplan 2022 Nav Alta Kvæningen Loppa
- Oversikt over møtestruktur i Nav-kontoret
- Partnerskapsavtale mellom Nav og Alta kommune
- Presentasjon og referat fra partnerskapsmøte i Alta 03.2022
- Delegeringsreglement Alta kommune
- Rutine og sjekkliste ved vedtaksgodkjenning
- Rutiner for avvikshåndtering, avviksskjema og eventuelle avviksmeldinger
- Oversikt over fagsystemene som brukes
- Risiko- og sårbarhetsanalyse/- vurderinger
- Signert avtale vertskommunesamarbeid
- Referat partnerskapsmøte GEO Vest- Finnmark
- Opplæringsplan Nav Alta
- Serviceklager på de sosiale tjenestene
- Brukerundersøkelser om sosiale tjenester

Det ble valgt 26 mapper etter følgende kriterier:

- Nye familier
- Langtidsmottakere
- Familier med flere enn tre ba
- Personer med samvær
- Hastesaker

I tabellen under gir vi en oversikt over hvem som ble intervjuet, og hvem som deltok på oppsummerende møte ved tilsynsbesøket.

Ikke publisert her

4 brukere ble intervjuet i forbindelse med tilsynet.

Disse deltok fra tilsynsmyndigheten:

- Seniorrådgiver Gunn- Annie Kileng, revisjonsleder
- seniorrådgiver Elisabeth Munkeby, revisor
- rådgiver Linn- Charlotte Nordahl, revisor

2022–23 Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov ved tildeling av sosiale tjenester

Søk

Søk etter tilsynsrapporter

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01470

Sak 25/24

ORIENTERING FRA KOMMUNEDIREKTØREN OM DEN ØKONOMISKE SITUASJONEN I ALTA KOMMUNE

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet legger fram saken uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger:

Leder i kontrollutvalget har satt orienteringssak om den økonomiske situasjonen i Alta kommune på sakliste til møtet i kontrollutvalget den 02. september 2024.

Leder ber om en orientering om den generelle økonomiske situasjonen i Alta kommune og status på iverksettelse av sparetiltak vedtatt av kommunestyret.

Sekretariatet har på vegne av leder i kontrollutvalget invitert kommunedirektøren til møte i kontrollutvalget den 02. september 2024, for orientering om temaet.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har ikke gjort noen nærmere vurderinger, og legger fram saken uten forslag til vedtak.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01432

Sak 26/24

HENVENDELSE MED PÅSTAND OM KRITIKKVERDIGE FORHOLD I VIRKSOMHETEN BRANN OG REDNING I ALTA KOMMUNE

Saksdokumenter:

- Henvendelser (e-poster med vedlegg) fra NN om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning i Alta kommune, unntatt offentlighet
- Foreløpig svar fra sekretariatet til NN, sendt pr. e-post
- Prosedyrer for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, Alta kommune
- Skjema for varsling av kritikkverdige forhold, Alta kommune

Sekretariatets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til henvendelse med påstand om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning i Alta kommune, samt orientering fra kommunedirektøren.
2. Kontrollutvalget vurderer det slik at følgende forhold og tema i henvendelsen ikke følges opp fra kontrollutvalgets side, da disse har andre naturlige behandlingsveier:
 - Konkrete varsler fra NN og andre.
Naturlig behandlingsveier for slike saker er intern varsling om kritikkverdige forhold til arbeidsgiver eller ekstern varsling om kritikkverdige forhold til offentlige tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter.
 - Påstand fra NN om gjengjeldelse etter varsling med mer.
Naturlig behandlingsveier for slike saker er intern til arbeidsgiver eller diskrimineringsnemnda, eventuelt bruk av rettsapparatet.
3. Kontrollutvalget har vurdert at følgende forhold og tema i utgangspunktet kan følges opp av kontrollutvalget:
 - Arbeidsgivers håndtering av varsler om kritikkverdige forhold i virksomheten.
 - Arbeidsgivers håndtering av avvik.

- Tema som omtales i henvendelsen (for eksempel arbeidsmiljø, arbeidstid, organisering og ledelse, tilsettinger, kompetansekrav etc.)
- 4. Kontrollutvalget har i sak 23/24 bestilt sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av temaet avvik og varsling i Alta kommune. Dette i henhold til gjeldende plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Ved behandling av kontrollutvalgets sak om oppstart av denne forvaltningsrevisjonen, vil kontrollutvalget gjøre en vurdering om brann og redning skal inngå som en del av denne.
- 5. Kontrollutvalget har i sak 21/24 prioritert/valgt brann og redning som tema i plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028. Kontrollutvalget vil ved oppstart av en eventuell forvaltningsrevisjon vurdere om blant annet tema og forhold som framgår av denne henvendelsen skal være gjenstand for undersøkelse i forvaltningsrevisjonen.
- 6. Kontrollutvalget ber sekretariatet om å informere avsender av henvendelsen og Alta kommune v/kommunedirektøren om det vedtak som kontrollutvalget fatter i denne saken.

Saksopplysninger:

Leder i kontrollutvalget i Alta kommune har fått en henvendelse med påstand om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning i Alta kommune. Henvendelsen gjelder:

- Påstand om ledelsens manglende og feil håndtering av varsler fra ansatte
- Påstand om manglende håndtering av avviksmeldinger
- Påstand om gjengjeldelse
- Påstand om kritikkverdige (psykososiale) forhold på arbeidsplassen. Det vises til uformelle styringslinjer og ledelse, mobbing og trakassering, forbigåelse med mer.
- Påstand om lovbrudd eller regelbrudd på blant annet arbeidsmiljøloven, personvernloven, særlov og bestemmelser for virksomheten, offentlige anskaffelser
- Påstand om lovbrudd eller regelbrudd i henhold til regelverk om brannvern og brannvesen etc.

Leder i kontrollutvalget har i samråd med sekretariatet besluttet at henvendelsen skal legges frem for kontrollutvalget på møte den 2. september 2024. Kontrollutvalget skal ta standpunkt om kontrollutvalget er rette instans for videre behandling av henvendelsen, eventuelt om henvendelsen omhandler områder kontrollutvalget bør gjøre nærmere undersøkelser på.

Sekretariatet har sendt foreløpig svar til avsender NN.

Sekretariatet har fått tilsendt kommunens reglement og rutiner for håndtering av varsler om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.

Sekretariatet har invitert kommunedirektøren til å orientere om kommunens prosedyrer for håndtering av varsler og gjengjeldelse etter arbeidsmiljølovens § 2 A. Kommunedirektøren er bedt om å kommentere de faktiske forhold og tema som omtales i henvendelsen.

- Påstand om manglende eller feil håndtering av varsel fra ansatte i virksomheten
- Påstand om manglende håndtering av avviksmeldinger
- Påstand om gjengjeldelse- negative behandling av ansatte etter varsler, melding om avvik etc.
- Påstand om kritikkverdig forhold i (psykososiale) arbeidsmiljøet på virksomheten
- Påstand om lovbrudd/ regelbrudd i forhold til bestemmelser om

- Arbeidstid (arbeidsmiljøloven)
- HMS (arbeidsmiljøloven)
- Valg av verneombud (arbeidsmiljøloven)
- Offentlig anskaffelser (lov om offentlig anskaffelser)
- Håndtering av personopplysninger (personvernloven)
- Kompetansekrav i tjenesten (særlov)
- Ansettelser (kvalifikasjonsprinsippet)

Sekretariatets vurdering:

1. Generelt om kontrollutvalgets håndtering av henvendelser

På generelt grunnlag vil sekretariatet si noe nedenfor om kontrollutvalgets håndtering av henvendelser:

Henvendelser til kontrollutvalget bør behandles i tråd med god praksis for slikt. Sekretariatet viser i den sammenheng til veileder for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget, utgitt av Forum for kontroll og tilsyn (FKT):

<https://www.fkt.no/veiledere-utarbeidet-av-fkt/horing-veileder-handtering-av-henvendelser-til-kontrollutvalget/>

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet (herunder virksomhet i kommunale foretak), så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. Dette framgår av kommuneloven § 23-2 tredje ledd der det heter som følger:

«Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.»

I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål. Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.				
Vedrører henvendelsen misnøye med et politisk fattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei, som for eksempel hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal.

Vedtak og andre forhold i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på. Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen. I vurderingen av om kontrollutvalget skal gå videre med en henvendelse, må kontrollutvalget også vurdere om utvalget har ressurser (herunder budsjettmidler) til å gjøre det.

Formål med undersøkelser kan grovt sett deles i tre kategorier:

- Kartlegging av faktiske forhold
- Vurdering av faktiske forhold opp mot regelverk
- Presentasjon av eventuelle anbefalinger

Nedenfor følger noen eksempler på fremgangsmåter (kontrollhandlinger) som kontrollutvalget kan bruke for å undersøke ulike forhold:

- Kontrollutvalget gjør ikke nærmere undersøkelser
Kontrollutvalget orienteres om henvendelsen, men utvalget gjør ikke nærmere undersøkelser, og saken avsluttes.
- Samle informasjon:
Kontrollutvalget kan samle inn informasjon som angår henvendelsen. Deretter vurderer kontrollutvalget om det skal gjøre videre undersøkelser. Slik innsamling av informasjon kan gjøres av kontrollutvalgets sekretariat, kommunens revisjon eller andre.
- Orienteringer:
Kontrollutvalget kan invitere kommunedirektøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse. Kontrollutvalget kan også be om at kommunedirektøren eller andre gir skriftlige orienteringer.
- ROV-analysen:
Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighetsanalyse (ROV) for ny plan for forvaltningsrevisjon (eller plan for eierskapskontroll), eller til eksisterende forvaltningsrevisjoner (eller eierskapskontroller) som gjelder samme tema i gjeldende plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll.
- Kartlegging (forundersøkelse):
Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret kontroll.
- Forvaltningsrevisjon:
Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.
- Videre undersøkelser:
Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse, som er avgrenset til det tema eller den problemstilling (enkelthendelse med mer) som henvendelsen gjelder (hendelsesbasert undersøkelse, gransking med mer).
- Høring:
En høring skjer i mer formelle rammer enn det som gjelder for muntlige og skriftlige orienteringer. En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra (medlemmene i) kontrollutvalget. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

- Rapportering til kommunestyret:
Dersom kontrollutvalget finner grunn til det kan utvalget velge å rapportere for eksempel sin bekymring eller annet til kommunestyret.
- Kombinasjon av flere typer kontrollhandlinger:
Kontrollutvalget kan også gjøre en kombinasjon av flere typer kontrollhandlinger.

2. Sekretariatets vurdering i tilknytning til den konkrete henvendelsen som saken gjelder

2.1 Vurdering av sakens karakter med mer

Sekretariatet viser til henvendelser per epost fra NN blant annet datert 6. juni 2024 og tilleggsinformasjon sendt pr. e-post 16. august 2024 til leder i kontrollutvalget.

Sekretariatet har vurdert om det foreligger opplysninger i sakens dokumenter som gjør at hele eller deler av dokumentene er underlagt lovbestemt taushetsplikt, og dermed skal være unntatt offentlighet. Sekretariatet vurderer at selve henvendelsen (epostene med vedlegg) fra den ansatte i sin helhet er unntatt offentlighet, jf. offentleglova § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. Vi viser også til offentleglova § 5 første ledd (utsatt offentlighet). Disse dokumentene vedlegges derfor saken i ett vedlegg med passordbeskyttelse til møtende medlemmer i kontrollutvalget.

Sekretariatets saksframlegg i denne saken er fullt ut offentlig.

På grunnlag av det som er nevnt ovenfor anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget behandler hele eller deler av saken for lukkede dører, jf. kommuneloven § 11-5, jf. offentleglova § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1, jf. offentleglova § 5 første ledd (utsatt offentlighet).

De nevnte epostene fra den ansatte er gjort kjent for Alta kommune v/kommunedirektøren. Sekretariatet gjør for ordens skyld oppmerksom på at dette er gjort etter samtykke fra NN.

Sekretariatet har vurdert om det finnes andre naturlige (alternative) behandlingsveier for behandling av de forhold som tas opp i henvendelsen, enn behandling i kontrollutvalget.

Forhold omtalt i henvendelsen	Mulige behandlingsveier
Feil / manglende håndtering av varsler (det vises til flere varsler i henvendelsen)	Intern varslings til arbeidsgiver, jf. AML § 2 a, Alta kommunes prosedyrer Ekstern varslings til offentlige tilsynsmyndigheter, jf. AML § 2 a Sivilombudet Rettsapparatet
Gjengjeldelser etter varsler (enkeltsak)	Intern varslings til arbeidsgiver jf. AML § 2 a, Alta kommunes prosedyrer Ekstern varslings til offentlige tilsynsmyndigheter, jf. AML § 2 a Diskrimineringsnemnda Sivilombudet

	Rettsapparatet
Arbeidsgivers håndtering av varsler	Arbeidsgivers internkontrollsystem Arbeidstilsynet Sivilombudet
Arbeidsgivers håndtering av avvik	Arbeidsgivers internkontrollsystem Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap Arbeidstilsynet
Kritikkverdige forhold med hensyn på psykososialt arbeidsmiljø i virksomheten - Myndighetsmisbruk - Utstrakt bruk av uformelle linjer/ledelse i virksomheten - Trakassering / mobbing - Forbigåelse7utestengelse	Intern varsling til arbeidsgiver jf. AML § 2 a, Alta kommunes prosedyrer Ekstern varsling til offentlige tilsynsmyndigheter, jf. AML § 2 a Arbeidsgivers internkontrollsystem Bedriftshelsetjeneste Arbeidstilsynet
Påstand om lovbrudd /regelbrudd bla i forhold til - Arbeidstid (arbeidsmiljøloven) - Valg av verneombud (arbeidsmiljøloven) - HMS (arbeidsmiljøloven) - Ansettelser (kvalifikasjonsprinsippet) - Kompetansekrav i virksomheten - Regelverk for brannvern m.m. - Offentlig innkjøp (lov om offentlig anskaffelser) - Personopplysninger(personvernloven)	Intern varsling til arbeidsgiver jf. AML § 2 a, Alta kommunes prosedyrer Ekstern varsling til offentlige tilsynsmyndigheter, jf. AML § 2 a Arbeidsgivers internkontrollsystem Bedriftshelsetjeneste Arbeidstilsynet Sivilombudet Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) Datatilsynet Personvernemnda

Behandling av konkrete varsler om kritikkverdige forhold fra ansatte i en virksomhet, hører som hovedregel utenfor kontrollutvalgets mandat å behandle. Naturlige behandlingsveier for slike saker er blant annet arbeidsgiver, Arbeidstilsynet, Sivilombudet eller bruk av rettsapparatet. For saker som gjelder påstand om gjengjeldelse er blant annet arbeidsgiver og Diskrimineringsnemnda naturlige behandlingsveier. Sekretariatet anbefaler derfor at kontrollutvalget ikke følger opp disse sakstypene.

Sekretariatet vurderer det slik at det er forhold og tema i henvendelsen som kontrollutvalget bør gjøre videre undersøkelser på;

- Arbeidsgivers håndtering av varsler om kritikkverdige forhold i virksomheten.
- Arbeidsgivers håndtering av avvik.
- Andre tema som omtales i henvendelsen (for eksempel arbeidsmiljø, arbeidstid, organisering og ledelse, tilsetninger, kompetansekrav etc.)

Kontrollutvalget har i sak 23/24, bedt sekretariatet om å lage en oppstartsak for forvaltningsrevisjon i temaet avvik og varsling. Dette i henhold til gjeldende plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Ved behandling av kontrollutvalgets sak om oppstart av denne forvaltningsrevisjonen, anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget gjør en vurdering om brann og redning skal inngå som en del av denne.

Kontrollutvalget har i sak 21/24 prioritert/ valgt virksomheten brann og redning som et område for forvaltningsrevisjon i neste planperiode 2025-2028. Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget ved oppstart av en eventuell forvaltningsrevisjon vurderer om blant annet tema og forhold som framgår av denne henvendelsen, skal være gjenstand for undersøkelse i forvaltningsrevisjonen.

Sekretariatet foreslår videre at kontrollutvalget ber sekretariatet om å informere den ansatte og Alta kommune v/kommunedirektøren om det vedtak som kontrollutvalget fatter i denne saken.

2.2 Rammer for og gjennomføring

Sekretariatet vurderer at de foreslåtte kontrollhandlinger kan gjøres innenfor de budsjettammer som er vedtatt for kjøp av revisjonstjenester fra kommunens revisor.

2.3 Avslutning

På grunnlag av det som er nevnt ovenfor foreslår sekretariatet at kontrollutvalget følger opp denne henvendelsen gjennom de foreslåtte kontrollhandlinger som kontrollutvalget allerede har vedtatt. Sekretariatets konkrete forslag til vedtak framgår av tilrådingen innledningsvis i dette saksframlegget.

Fra: [Anne Berit Bæhr](#)
Til:
Kopi:
Emne: Foreløpig svar på henvendelse til kontrollutvalget i Alta kommune
Dato: torsdag 20. juni 2024 13:26:00

Foreløpig svar på henvendelse om behandling av varsling til kontrollutvalget i Alta kommune

Det vises til din henvendelse sendt til leder i kontrollutvalget i Alta kommune per epost datert 6. juni 2024.

Sekretariatet bekrefter med dette å ha mottatt din henvendelse, som journalføres og arkiveres som inngående dokument (innkommet post) til kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets sekretariat vil gjøre en vurdering av din henvendelse, herunder om kontrollutvalget er rette instans for videre behandling av henvendelsen. Det er leder i kontrollutvalget (og kontrollutvalget selv) som avgjør om henvendelsen skal behandles av kontrollutvalget eller ikke, og eventuelt på hvilken måte. Det er avtalt med leder i kontrollutvalget at din henvendelse legges frem på neste møte i kontrollutvalget, den 3. september 2024. Sekretariatet vil innhente informasjon fra Alta kommune, og eventuelt kontakte deg for ytterlige informasjon.

På generelt grunnlag vil sekretariatet peke på at det i hovedsak er utenfor kontrollutvalgets mandat og reglement å behandle henvendelse som blant annet gjelder klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, uenighet i politiske vedtak eller varsel etter arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Kontrollutvalget har kun plikt til å behandle saker som kommunestyret ber de om, eller saker i henhold til bestemmelser i [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) - Kapittel 23. Kontrollutvalgets virksomhet - Lovdata](#) og [Forskrift om kontrollutvalg og revisjon - Lovdata](#).

Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret, må kontrollutvalget selv vurdere om de vil prioritere å se nærmere på det henvendelsen tar opp. Kontrollutvalget er ikke forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2. Personer som henvender seg til kontrollutvalget er ikke å regne som part i ei eventuell påfølgende kontrollsak. Det vil derfor ikke være klagerett på vedtak gjort av kontrollutvalget, eller andre partsrettigheter etter forvaltningslova § 28 knyttet til vedtak gjort av utvalget.

Det vises til veileder for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget:
<https://www.fkt.no/wp-content/uploads/2022/06/15.08.22-veileder-handtering-av-henvendelser-til-kontrollutvalget-.pdf>

Mer informasjon om kontrollutvalget i Alta kommune finner du her [Alta kommune - KUSEK IKS](#)

Med vennlig hilsen / dearvuodáiguin

Anne Berit Bæhr
Rådgiver/ráddëaddi
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS

Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Čállingoddi SGO

annebb@kusek.no

Tlf: 483 08 377

 Alta kommune	Prosedyre for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen									
	Fagområde	Tema	Sektor/ avdeling/ virksomhet	Kvalitets- system	Utstedt av/ dato		Versjon nr./dato		Godkjent av/ dato	
	HMS	Varsling	Alle	IK-HMS	BG KK	16.03.09 10.01.20	1 06.08	06.08	AMU K- styret	05.06.08 23.06.08
							2	01.20	AMU Adm. utvalg	16.01.20 20.01.20

Prosedyre for varsling av kritikkverdige forhold

Mål

Det er et mål for Alta kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og følges opp.
 Kritikkverdige forhold er brudd på lovregler, brudd på interne regler eller brudd på etiske normer.

Arbeidsmiljøloven 2 A-1

(1) Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet. For oversikt over hvem som kan varsle, se AML §1-6.

(2) Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, for eksempel forhold som kan innebære

- fare for liv eller helse
- fare for klima og miljø
- korupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
- myndighetsmisbruk
- uforsvarlig arbeidsmiljø
- brudd på personopplysningssikkerheten

Formål

Formålet med rutinen er å gi ansatte en veiledning for hvordan man kan varsle om kritikkverdige forhold internt. Rutinen er hjemlet i Arbeidsmiljøloven § 2 A – 6.

Hva er varsling

Å varsle er å gå videre med kritikkverdige forhold på arbeidsplassen til noen som kan gjøre noe med det.

Varsling er positivt

Varsling er bra for kommunen og for samfunnet fordi kritikkverdige forhold kan rettes opp. Folk som er villig til å varsle er en ressurs for Alta kommune fordi det kan bidra til å utvikle Alta kommune positivt.

Måter å varsle på

Intern varsling

Varsling skal fortrinnsvis skje tjenestevei, dvs. at kritikkverdige forhold først tas opp med nærmeste leder. Du kan også varsle til verneombud eller tillitsvalgte dersom dette vurderes hensiktsmessig. Hvis dette ikke passer, kan du henvende deg til medlemmer i kommunens varslingsgruppe.

Rådmannen vil bli orientert når varslingssak opprettes. Dersom varselet gjelder rådmann eller ordfører, skal saken oversendes kontrollutvalget for nærmere undersøkelse og behandling.

Ekstern varsling

Varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter som f.eks. Arbeidstilsynet og Fylkesmannen, vil alltid være forsvarlig.

I noen tilfeller har du også en varslingsplikt, jf. arbeidsmiljøloven § 2-3 og enkelte særlover (f.eks. innen helse og opplæring).

Offentlig varsling gjennom media eller sosiale medier vil kun være aktuelt dersom varsler er i aktsom god tro om innholdet i varselet. Varselet må gjelde kritikkverdige forhold som har allmenn interesse. Varsler må først ha varslet internt, eller ha grunn til å tro at varsling ikke vil være hensiktsmessig.

Varslingsgruppa

- er uavhengig
- kan opptre som rådgivningsinstans for berørte parter
- kan i særlige tilfeller innhente ekstern bistand

Varslingsgruppa består av leder personal, hovedverneombud, kommuneadvokaten og leder av administrasjonsutvalget.

Varslingens form

Alle varsler bør for å være forsvarlig, formuleres skriftlig, og framsettes saklig og nøkternt. Alta kommunes skjema for varsling kan brukes, se eget dokument «Skjema for varsling». Hvis ikke varslingen er skriftlig, for eksempel på grunn av tidsnød, bør det noteres hvem det varsles om, og når det blir gjort. Mottaker av varselet har ansvar for at varselet blir skriftliggjort.

Anonymitet og fortrolighet

Varsling kan skje anonymt, men det oppfordres til å varsle med navn, da åpenhet vil bedre saksbehandlingen. Varslerens navn og den det varsles om er uansett et forhold som skal behandles med fortrolighet av alle involverte parter.

Oppfølging av varsel

Arbeidsgiver skal sørge for at varselet innen rimelig tid blir tilstrekkelig undersøkt. Det må vurderes om det foreligger en straffbar handling som skal politianmeldes før det iverksettes andre tiltak i saken. Dette vil også være en vurdering som må gjøres dersom det dukker opp opplysninger som tyder på at det foreligger en straffbar handling i forbindelse med behandling av saken.

Varsler vil så snart som mulig, og innen 3 uker få en bekreftelse på at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp. Arbeidsgiver vil ta nærmere kontakt med varsler dersom det er behov for ytterligere informasjon i saken. Arbeidsgiver vil gjennomføre oppfølgingssamtaler med varsler dersom det anses nødvendig.

Leder eller den det varsles til har ansvaret for at saken blir tilstrekkelig belyst og fulgt opp. Ledelsen har ansvar for å ivareta både varsleren og den det varsles om (risikovurdering). Leder skal særlig påse at den som har varslet, har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Arbeidsgiver vurderer konkret i hvert tilfelle hvilken tilbakemelding det er grunnlag for å gi varsler og den det varsles om. Lovbestemt taushetsplikt kan i enkelte tilfeller begrense arbeidsgivers mulighet for å gi informasjon om saken.

Gjengjeldelse

Gjengjeldelse mot arbeidstaker som varsler i samsvar med arbeidsmiljøloven §§ 2 A-1 og 2 A-2 og denne rutinen, er forbudt. Dersom det er nødvendig, skal arbeidsgiver sørge for tiltak for å forebygge gjengjeldelse.

Med gjengjeldelse menes enhver ugunstig handling, praksis eller unnlatelse som er en følge av eller en reaksjon på at arbeidstaker har varslet, for eksempel a) trusler, trakassering, usaklig forskjellsbehandling, sosial ekskludering eller annen utilbørlig opptreden, b) advarsel, endring i arbeidsoppgaver, omplassering eller degradering, c) suspensjon, oppsigelse, avskjed eller ordenstraff. Varslere som opplever gjengjeldelse må orientere leder eller varslingsgruppen som umiddelbart skal behandle saken.

 Alta kommune	Skjema for intern varsling av kritikkverdige forhold									
	Fagområde	Tema	Sektor/ avdeling/ virksomhet	Kvalitets- system	Utstedt av/ dato		Versjon nr./dato		Godkjent av/ dato	
	HMS	Varsling	Alle	IK-HMS	BG	16.03.09	1	06.08	AMU	050608
					LSK	10.01.20	1	06.08	K- styret	230608
							2	01.20	Adm. utvalg	200120

SKJEMA FOR INTERN VARSLING

1. Det er ønskelig at alle medarbeidere varsler om kritikkverdige forhold, se Alta Kommunes varslingsrutiner i eget dokument, «Prosedyre for varsling av kritikkverdige forhold».
2. Varsling via dette skjemaet er forsvarlig.
3. Dette varselet bør leveres overordnet leder eller verneombud/tillitsvalgt. Du kan også levere varselet til kommunens varslingsgruppe.

Jeg ønsker å varsle om følgende kritikkverdige forhold:

Jeg mener følgende bør gjøres (dersom varsler ønsker å komme med forslag):

☐ Jeg ønsker å være anonym

☐ Fagforening er informert om saken

☐ Verneombud er informert om saken

Varslet er levert til:

Dato:

Varslet av:

Dato:

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01471

Sak 27/24

OPPFØLGING AV SAK 19/24 OM HENVENDELSE OM INTERIMSFASE FOR KVENSKE SPRÅKSENTER - ORIENTERING FRA REVISOR

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet har ikke forslag til vedtak i saken.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget gjorde følgende vedtak den 13. juni 2024 i sak 19 / 24:

Kontrollutvalget viser til henvendelsen om prosjektet kvensk språksenter i Alta, datert 6.juni 2024

Kontrollutvalget avventer saken til en orientering fra revisor foreligger. Deretter vurderer kontrollutvalget på et senere møte om det skal gjøres videre undersøkelser.

Det framkommer av protokollen revisjonen reviderer regnskapet for språksenteret, og at revisjonen har sendt spørsmål til kommunedirektøren om følgende forhold:

- Senterets organisering og styresammensetning– i henhold til vedtektene skal det være en selvstendig enhet med eget fagstyre.
- Gjennomføring av anbudsprosess i prosjektet.
- Anvisning og attestering i prosjektet.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er invitert til møtet for å orientere om saken.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet har ikke gjort en nærmere vurdering av saken og legger frem uten forslag til vedtak.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01469

Sak 28/24

RAPPORTERING FRA REVISOR OM STATUS PÅ PÅGÅENDE FORVALTNINGSREVISJONER I ALTA KOMMUNE

Saksdokumenter:

- Notat fra Komrev NORD IKS, datert 19.08.24

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen om pågående forvaltningsrevisjoner fra revisor til orientering.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i jf. kommunelovens § 23-2 bokstav c. Kontrollutvalget utøver denne kontrollen på vegne av kommunestyret og er ansvarlig for at det gjennomføres forvaltningsrevisjoner i henhold til foreliggende plan for forvaltningsrevisjoner vedtatt av kommunestyret. I kontrollutvalgskriftens § 3 understrekes det at kontrollutvalget skal holdes løpende orientert om revisjonsarbeidet (forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og regnskapsrevisjon).

Kontrollutvalget har mottatt et notat fra Komrev NORD IKS om redegjørelse av status på pågående prosjekter datert 19.08.24. I dette notatet redegjør revisor for følgende prosjekter:

- Forvaltningsrevisjon om plan og byggesak
- Forvaltningsrevisjon om spesialpedagogikk

Det legges opp til at forvaltningsrevisor orienterer kort om status og arbeidet med pågående forvaltningsrevisjoner.

NOTAT

Til: Kontrollutvalget i Alta kommune
Fra: KomRev NORD
Dato: 19.8.2024

STATUS I PÅGÅENDE FORVALTNINGSREVISJONER

Det er to forvaltningsrevisjoner under gjennomføring i Alta kommune: Forvaltningsrevisjon om plan og byggesak og forvaltningsrevisjon om spesialundervisning. Vi redegjør i dette notatet for status i de pågående forvaltningsrevisjonene.

Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesak

Vi viser til kontrollutvalgets vedtak i sak 34/23 om forvaltningsrevisjon om plan og byggesak. Forvaltningsrevisjonen har problemstillingene:

1. Har Alta kommune behandlet søknader om dispensasjon fra kommunens arealplan i henhold til sentrale saksbehandlingsregler?
2. Kan det på grunnlag av de undersøkte sakene påvises usaklig forskjellsbehandling?
- 3a. Beskrivelser av Alta kommunes tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven.
- 3b. Overholder Alta kommune sentrale bestemmelser om tilsynsplikt i byggesaker?

For å besvare problemstilling 1 og 2 har vi gjennomgått et utvalg av sakene om dispensasjon fra kommunens arealplan 2021-2040. Undersøkelsesutvalget består av saker ferdigbehandlet av Alta kommune i 2022 og 2023. Det inngår både innvilgelser og avslag. Sakene gjelder dispensasjon fra ulike bestemmelser i arealplanen; krav til detaljregulering, krav om felles planlegging, ulike arealformål (LNFR, 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag, grønstruktur, veg, etc.) og bestemmelser om byggegrense. For denne delen av undersøkelsen har vi samlet inn all data og oppsummert funn i rapportutkastet.

For besvarelse av problemstillingene 3a og 3b har vi innhentet tilsynsstrategier- og planer. På vår forespørsel arbeider kommunen med å lage oversikter over saker hvor det er ført tilsyn. Når vi har mottatt denne kan også denne delen av rapporten ferdigstilles.

Det er ikke mye arbeid som gjenstår før vi kan få igangsatt de avsluttende fasene i prosjektet. Før rapporten ferdigstilles, skal kommunen gjennomgå rapportutkast med våre beskrivelser og gi tilbakemelding. Formålet med dette er å få korrigert eventuelle feil og få eventuelle supplerende opplysninger. Deretter skal rapporten til uttalelse til kommunedirektør. Vi arbeider for å få rapporten ferdig i tide til å kunne fremlegges for kontrollutvalget i møtet i oktober. Det anser vi som realistisk dersom kommunen har anledning til å gi tilbakemeldinger innen de frister vi setter.

Forvaltningsrevisjon om spesialundervisning

Vi viser til kontrollutvalgets vedtak i sak 4/24. Problemstillingen for forvaltningsrevisjonen er:
Kan Alta kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning?

Som redegjort for i vårt notat av 21.4., gjøres det et utvalg av saker ved et utvalg av skoler for å besvare problemstillingen. Vi gjennomgår sakene for å undersøke om kravene til saksbehandling er overholdt.

Status i forvaltningsrevisjonen er at vi har gjennomført gjennomgangen av saker ved fire av kommunens skoler. Vi har totalt gjennomgått 35 saker hvor det ble fattet enkeltvedtak om spesialundervisning for skoleåret 2022/2023.

I tillegg til gjennomgangen av saker, har vi fått informasjon fra kommunens administrasjon, fra skoleledelse og vil også avholde et møte med PP-tjenesten. PP-tjenesten har ansvaret for utarbeidelse av sakkyndig vurdering som skal foreligge i alle saker hvor det fattes vedtak om spesialundervisning.

Vi har ferdigstilt rapportutkast som skal til kommunen for gjennomgang av våre beskrivelser, og slikt utkast sendes til kommunen i starten av uke 34. Rapporten skal deretter til uttalelse hos kommunedirektør. Dersom fristene vi setter overholdes, og det ikke oppstår noe uforutsett, vil endelig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat i uke 38.

Med vennlig hilsen

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Astrid Indrebø
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01467

Sak 29/23

UAVHENGIGHETSERKLÆRING OPPDRAGSANSVARLIG REGNSKAPSREVISOR- TOVE KRONSTAD SUNDSTRØM

Saksdokumenter:

- Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til Alta kommune, datert 04.06.2024

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering egenvurderingen av uavhengighet fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tove Kronstad Sundstrøm i forhold til Alta kommune. Utvalget forutsetter at den oppdragsansvarlige revisoren oppfyller alle lov- og forskriftsfestede krav til uavhengighet.

Saksopplysninger:

Som ledd i å sikre at revisor opptrer objektivt, og at omverdenen har tillit til revisors uttalelser, er det i kommuneloven § 24-4 stilt krav om at revisor er uavhengig av den enhet som revideres. Dette kravet er nærmere presisert i kapittel 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. I forskriftens § 19 framgår det at revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet og at oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, skal gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Det vises til vedlagte egenerklæring av 04.06.2024 fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Tove Kronstad Sundstrøm.

Sekretariatet har i henhold til kommuneloven § 23-7 et selvstendig ansvar for å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet. Sekretariatet har ikke kjennskap til forhold som gir grunnlag for å trekke i tvil oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til Alta kommune. Det legges til grunn at oppdragsansvarlig revisors har tatt hensyn til alle særskilte krav som stilles til uavhengighet i kommuneloven § 24-4 og kapittel 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Til
Kontrollutvalg i kommuner iht vedlagte liste

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler: Tove Kronstad Sundstrøm tove.kronstad.sundstrom@komrevnord.no	Telefon: 917 97 657	Dato: 04.06.2024
-------------------	-----------------	--	-------------------------------	----------------------------

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet for kommuner og foretak iht liste

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommuner eller foretak iht liste som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommuner og foretak som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommune og foretak iht liste.

Tromsø, 4. juni 2024
KomRev NORD IKS

Tove Kronstad Sundstrøm
Oppdragsansvarlig revisor/Statsautorisert revisor

Vedlegg

Liste over kommuner og foretak denne erklæring gjelder for

Vedlegg

Kommuner og foretak som denne erklæring gjelder for;

Alta Havn KF
Alta kommune
Båtsfjord havn KF
Båtsfjord kommune
Hammerfest Havn KF
Hammerfest kommune
Hammerfest parkering KF
Kvænangen kommune
Nordkapp Havn KF
Nordkapp kommune
Porsanger kommune
Tana kommunale eiendomsselskap KF
Tana kommune
Tromsø Brann og redning KF
Tromsø Havn KF
Tromsø kommune
Tromsøbadet KF
Tromsøbolig KF

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01468

Sak 30/24

UAVHENGIGHETSERKLÆRING OPPDRAGSANSVARLIG FORVALTNINGSREVISOR- MARGRETE MJØLHUS KLEIVEN

Saksdokumenter:

- Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til Alta kommune, datert 15.08.24

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering egenvurderingen av uavhengighet fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven i forhold til Alta kommune. Utvalget forutsetter at den oppdragsansvarlige revisoren oppfyller alle lov- og forskriftsfestede krav til uavhengighet.

Saksopplysninger:

Som ledd i å sikre at revisor opptrer objektivt, og at omverdenen har tillit til revisors uttalelser, er det i kommuneloven § 24-4 stilt krav om at revisor er uavhengig av den enhet som revideres. Dette kravet er nærmere presisert i kapittel 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. I forskriftens § 19 framgår det at revisor løpende skal vurdere sin uavhengighet og at oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, skal gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Det vises til vedlagte egenerklæring av fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven.

Sekretariatet har i henhold til kommuneloven § 23-7 et selvstendig ansvar for å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet. Sekretariatet har ikke kjennskap til forhold som gir grunnlag for å trekke i tvil oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til Alta kommune. Det legges til grunn at oppdragsansvarlig revisors har tatt hensyn til alle særskilte krav som stilles til uavhengighet i kommuneloven § 24-4 og kapittel 3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Til
Kontrollutvalget i Alta kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler: Margrete Mjølhus Kleiven mmk@komrevnord.no	Telefon: 77 60 05 03 901 38 721	Dato: 15.8.2024
-------------------	-----------------	--	--	---------------------------

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet overfor Alta kommune og Alta Havn KF

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen eller foretaket.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller foretaket deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller foretaket deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller foretaket, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Alta kommune eller Alta Havn KF som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Alta kommune eller Alta Havn KF som hører inn under kommunens eller foretakenes egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Alta kommune eller Alta Havn KF.

Tromsø, 15.8.2024

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

S A K S F R A M L E G G

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01458

Sak 31/24

OPPSTART AV FORVALTNINGSREVISJON OM AVVIK OG VARSLING

Saksdokumenter:

- Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 – Alta kommune (lastes ned [her Alta kommune - KUSEK IKS](#))
- Risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 (lastes ned [her - Alta kommune - KUSEK IKS](#))
- Kontrollutvalgets vedtak i sak 23/24 -Eventuelt (ikke vedlagt)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Med henvisning til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 vedtar kontrollutvalget å sette i gang forvaltningsrevisjonen “Avvik og varsling” med de forutsetninger som framgår av saksframlegget.

Kontrollutvalget ber Alta kommunes revisor Komrev Nord IKS om å oversende en prosjektskisse som viser revisjonens tolkning av oppdraget.

Kontrollutvalget forventer at revisjonen oversender prosjektskissen til kontrollutvalget v/ sekretariatet innen 4 uker etter at bestillingen er formelt formidlet til revisjonen.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet på bakgrunn av en plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av kommunestyret.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalgets vedtak om oppstart av forvaltningsrevisjon skal gi en klar bestilling til revisjonen med angivelse av forvaltningsrevisjonens formål, hovedproblemstillinger og avgrensninger. På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling utarbeider revisjonen en prosjektskisse som legges fram til behandling i kontrollutvalget.

Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024

Kommunestyret vedtok i sak PS 181/2020 at følgende områder prioriteres i planperioden 2021-2024:

(mrk.: tall angitt i parentes henviser til kapittelnummer i risiko- og vesentlighetsvurderingene der området omtales)

2021	2022	2023	2024
1. Sikkerhet- og beredskap (2.12)	1. Plan og byggesak (7.4)	1. Digitalisering (2.3)	1. Institusjonsplass, herunder sykehjem mm. (3.3)
2. Klima, miljø og energi (2.13)	2. NAV og sosiale Tjenester (5.1)	2. Helsetjenester i hjemmet – Praktisk bistand (3.2)	2. Informasjonssikkerhet og personvern (2.10)
3. VEFIK IKS (9.2.4)	3. Aurora Kino IKS (9.2.1)	3. Grunnskole (4.3)	3. Voksenopplæring, introduksjonsordning og integrering (4.5)
4. Legetjenesten (3.1)	4. Avvik og varsling (2.8)	4. Kommunens ansvar for pårørende (helse og omsorg) (3.4)	4. Kultur, fritid og Friluftsliv (kap. 6)
5. PP-tjenesten (4.1)	5. Næringsarbeid (7.6)	5. Alta Havn KF, herunder Alta Industriendom AS (8.3)	5. VEFAS IKS (9.2.6)

- For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer at det angjeldende prosjektet nedprioriteres, eller utgår og erstattes med et annet.
- Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 250-350 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.
- Kommunestyret legger til grunn at det ikke skal gjennomføres eierskapskontroll i 2021. Ved eventuell gjennomføring av eierskapskontroll i 2021 vil dette medføre redusert samlet timetall til gjennomføring av forvaltningsrevisjon dette året.
- Ved forvaltningsrevisjon av selskapet VEFIK IKS, må denne utføres av annen revisjonsvirksomhet, og slik undersøkelse må av den grunn tilføres ekstra finansiering fra kommunestyret. Kommunestyret fastsetter økonomisk ramme for undersøkelsen etter at kontrollutvalget har fremskaffet estimat i forbindelse med utvalgets planlegging av

prosjektet. Forvaltningsrevisjonen kan også kombineres med/evt. ses i sammenheng med eventuell eierskapskontroll av selskapet, jf.kommunens plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget har i sak 23/24 omprioritert prosjekter i planen for forvaltningsrevisjoner 2021-2024 og har bedt sekretariatet å lage en oppstartsak for forvaltningsrevisjon avvik og varsling.

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Sekretariatet utarbeidet i 2020 risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2021- 2024.

I risiko og vesentlighetsvurderingen fra 2020 pekes det på at området avvik og varsling er i særlig grad vesentlig sett ut ifra et medarbeiderperspektiv. Området er også vesentlig sett ut ifra et omdømmeperspektiv, et organisatorisk perspektiv og et politisk perspektiv.

I et medarbeiderperspektiv kan dette blant annet gjelde manglende kunnskap om og forankring av rett og plikt til å varsle hos ansatte og ledere, samt viktigheten av å rapportere avvik. I et organisatorisk perspektiv kan risikofaktorene blant annet gjelde manglende rutiner for håndtering av avvik, samt etterlevelse av disse, herunder mangel på oppfølging og lukking av rapporterte avvik. Når det gjelder varsling av kritikkverdige forhold kan også risikofaktorene blant annet være knyttet til manglende rutiner, samt spørsmålet om det foreligger en åpenhetskultur i organisasjonen eller ikke. I et omdømmeperspektiv kan svikt i rutiner for avvik og varsling, samt håndtering av de som melder avvik og varsler, svekke tilliten til kommunen. I et politisk perspektiv kan dette medføre lovbrudd på arbeidsgiveransvaret og en svekket tillit til det politiske styret.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon som direkte berører avvik og varsling i planperiodene 2013-2016, 2016- 2020 og heller ikke i gjeldende planperiode 2021- 2024. Området varsling er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå. Kommunens system for avvikshåndtering kan være gjenstand for tilsyn på systemnivå, men da avgrenset til områder regulert i særlovgivningen, for eksempel innenfor arbeidsmiljø, helse, pleie og omsorg.

Oppdatert/ny risiko- og vesentlighetsvurdering

I tilknytning til risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028 har sekretariatet vurdert at det er middels risiko for måloppnåelse og regeletterlevelse på området. I analysen pekes det blant annet på følgende konsekvenser dersom risikofaktorene inntreffer:

- brudd på regelverk
- svekket og mangelfull internkontroll
- risiko for uønskede hendelser
- frykt for å varsle om kritikkverdige forhold og at avvik ikke meldes inn og følges opp

Sekretariatet viser til at kommunen har et avvikssystem QM + som er implementert i organisasjonen og brukes ute i virksomhetene. Alta kommune har en egen HMS-håndbok for ansatte, og at det gjennomføres arbeidsmiljøundersøkelser/ medarbeiderundersøkelser i organisasjonen. Alta kommune har etablert rutiner for årsrapporter for HMS. Alta kommune har etablerte prosedyrer for varsling om kritikkverdige forhold.

I årsmeldingen for 2023 viser kommunedirektøren til en intern kartlegging med tema internkorntoll gjennomført i 2023. Kartleggingen viste at kommunen har behov for å arbeide mer systematisk, bli sikrere på bruk av verktøy og forankre internkontroll som en del av kvalitetsforberedende arbeid i den daglige driften. Som oppfølging av denne kartleggingen, vil kommunen i tiden fremover arbeide med kultur og forankring, kompetanseutvikling på området, og vurdere relevante verktøy og systemer som kan brukes i hele organisasjonen. I årsmeldingen viser kommunedirektøren HMS rapporteringen, og trekker spesielt frem at kommunen bruker det digitale avvikssystemet mer enn tidligere. I 2023 er det meldt inn 1210 avvik i kategorien "HMS: uønsket hendelse/avvik i kommunens digitale avvikssystem.

Kontrollutvalgets vedtak i sak 23/24 på møte 13. juni 2024:

Kontrollutvalget vedtok følgende i sak 23/24 på møte 13. juni 2024:

«Kontrollutvalget omprioriterer prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Kontrollutvalget ber sekretariatet å lage sak om oppstart av forvaltningsrevisjon i avvik og varsling og sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av grunnskole- IKT i opplæringen, til neste møte.»

Henvendelse til kontrollutvalget med påstand om kritikkverdige forhold i virksomhet brann og redning

Kontrollutvalget i Alta kommune har fått en henvendelse med påstand om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning i Alta kommune. Henvendelsen omhandler blant annet påstander om ledelsens manglende og feil håndtering av varsler fra ansatte, og påstander om manglende oppfølging av avvik og et avvikssystem som ikke fungerer etter hensikt. Kontrollutvalget behandler denne henvendelsen som egen sak i møte den 02.09.2024.

Sekretariatets vurdering:

Det vises til Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 for Alta kommune, samt risiko- og vesentlighetsvurderingen som dannet grunnlaget for denne planen. Kontrollutvalget i har i sak 23/24 vedtatt en omprioritering av rekkefølgen av forvaltningsrevisjoner i gjeldende plan, og har bestilt en sak om oppstart av forvaltningsrevisjon i avvik og varsling.

Formålet med forvaltningsrevisjonen

Formålet med denne forvaltningsrevisjonen vil være å få belyst om kommunen har rutiner og praksis er i samsvar med regelverket. For det første vil formålet med denne forvaltningsrevisjonen være å undersøke om kommunens rutiner og praksis for håndtering av avvik etterleves og følges opp i henhold til krav i arbeidsmiljøloven og internkontrollforskriften. For det andre vil formålet være å undersøke om kommunen har rutiner og praksis for håndtering av varsling om kritikkverdige forhold, som er i tråd med krav i arbeidsmiljøloven.

Avgrensning:

Kontrollutvalget må ta stilling om utvalget ønsker å undersøke hele organisasjonen, eller avgrense til utvalgte virksomheter eller en spesifikk virksomhet i kommunen. Sekretariatet viser til henvendelsen med påstand om kritikkverdige forhold i virksomheten brann og redning, og anbefaler at kontrollutvalget gjør en vurdering om virksomheten brann og redning skal inngå som

en del av denne undersøkelsen. Undersøkelsen kan også avgrenses i forhold til en valgt tidsperiode.

Dersom kontrollutvalget ønsker å avgrense til utvalgte virksomheter eller en spesifikk virksomhet, bør dette framgå av kontrollutvalgets vedtak i denne saken.

Problemstillinger:

Sekretariatet foreslår følgende alternative hovedproblemstillinger for denne forvaltningsrevisjonen, avhengig av hva kontrollutvalget vil undersøke:

For hele kommunen

1. Har kommunen rutiner og praksis for håndtering av avvik, som er i tråd med regelverket
2. Har kommunen rutiner og praksis for håndtering av varsling om kritikkverdige forhold, som er i tråd med regelverket.

For spesifikke utvalgte virksomheter

1. Har spesifikke utvalgte virksomheter rutiner og praksis for håndtering av avvik, som er i tråd med regelverket
2. Har spesifikke utvalgte virksomheter rutiner og praksis for håndtering av varsling om kritikkverdige forhold, som er i tråd med regelverket.

For spesifikk virksomhet (for eksempel brann og redning)

1. Har virksomheten rutiner og praksis for håndtering av avvik, som er i tråd med regelverket
2. Har virksomheten rutiner og praksis for håndtering av varsling om kritikkverdige forhold, som er i tråd med regelverket.

Det overlates til revisjonen å utarbeide eventuelle underproblemstillinger i tilknytning til hovedproblemstillingene, i den grad dette anses nødvendig for gjennomføringen av undersøkelsen.

Kilder til revisjonskriterier:

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Kriteriene holdes opp mot faktagrunnlaget, og danner grunnlaget for de analyser og vurderinger som foretas og de konklusjoner som trekkes.

Med de føringer som ligger i de hovedproblemstillingene og ressursrammen, overlates det til revisjonen å velge relevante kilder til utarbeiding av revisjonskriterier.

Ressursramme:

Det anslås at undersøkelsen kan gjennomføres innenfor en ramme på 250 -300 timer, og inngår i den tildelte ressursrammen for forvaltningsrevisjoner.

Prosjektskisse:

På grunnlag av kontrollutvalgets bestilling utarbeider revisjonen en prosjektskisse som inneholder en beskrivelse av hvordan forvaltningsrevisjonen tenkes gjennomført. Det forventes at prosjektskissen minst inneholder følgende elementer:

- Underproblemstillinger (i den grad revisjonen finner det hensiktsmessig)
- Kilder til revisjonskriterier
- Revisjonskriterier
- Beskrivelse av datainnsamlingen (metoder, utvalgsstørrelse og intervjuobjekter mv)
- Anslått tidsbruk (arbeidstimer)
- Framdriftsplan

Sekretariatet foreslår at det settes en frist for oversendelse av prosjektskisse på 4 uker fra utvalgets vedtak om oppstart er formelt formidlet til revisjonen.

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. September 2024	J.nr:	KUSEK01457

Sak 32/24

OPPSTART FORVALTNINGSREVISJON – GRUNNSKOLEN – BRUK AV IKT I OPPLÆRINGEN

Saksdokumenter:

- Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 – Alta kommune (lastes ned [her Alta kommune - KUSEK IKS](#))
- Risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 (lastes ned [her - Alta kommune - KUSEK IKS](#))
- Kontrollutvalgets vedtak i sak 23/24 – Eventuelt (ikke vedlagt)
- Digital strategi for barnehager og skoler i Alta - juni 2020 (vedlagt)
- Kvalitetsmelding for Altaskolen – 2023-2024 (vedlagt)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Med henvisning til plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, samt kontrollutvalgets vedtak i sak 23/24, vedtar kontrollutvalget å sette i gang forvaltningsrevisjonen «Grunnskolen» med fokus på IKT i opplæringen, med de forutsetninger som framgår av saksframlegget.

Kontrollutvalget ber Alta kommunes revisor KomRev Nord IKS om å oversende en prosjektskisse som viser revisjonens tolkning av oppdraget.

Kontrollutvalget forventer at revisjonen oversender prosjektskissen til kontrollutvalget v/ sekretariatet innen 4 uker etter at bestillingen er formelt formidlet til revisjonen.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet på bakgrunn av en plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av kommunestyret.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalgets vedtak om oppstart av forvaltningsrevisjon skal gi en klar bestilling til revisjonen med angivelse av forvaltningsrevisjonens formål, hovedproblemstillinger og avgrensninger. På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling utarbeider revisjonen en projektskisse som legges fram til behandling i kontrollutvalget.

Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024

Kommunestyret vedtok i sak PS 181/2020 at følgende områder prioriteres i planperioden 2021-2024:

(mrk.: tall angitt i parentes henviser til kapittelnummer i risiko- og vesentlighetsvurderingene der området omtales)

2021	2022	2023	2024
1. Sikkerhet- og beredskap (2.12)	1. Plan og byggesak (7.4)	1. Digitalisering (2.3)	1. Institusjonsplass, herunder sykehjem mm. (3.3)
2. Klima, miljø og energi (2.13)	2. NAV og sosiale Tjenester (5.1)	2. Helsetjenester i hjemmet – Praktisk bistand (3.2)	2. Informasjonssikkerhet og personvern (2.10)
3. VEFIK IKS (9.2.4)	3. Aurora Kino IKS (9.2.1)	3. Grunnskole (4.3)	3. Voksenopplæring, introduksjonsordning og integrering (4.5)
4. Legetjenesten (3.1)	4. Avvik og varsling (2.8)	4. Kommunens ansvar for pårørende (helse og omsorg) (3.4)	4. Kultur, fritid og Friluftsliv (kap. 6)
5. PP-tjenesten (4.1)	5. Næringsarbeid (7.6)	5. Alta Havn KF, herunder Alta Industriebiendom AS (8.3)	5. VEFAS IKS (9.2.6)

- For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer at det angjeldende prosjektet nedprioriteres, eller utgår og erstattes med et annet.
- Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 250-350 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.
- Kommunestyret legger til grunn at det ikke skal gjennomføres eierskapskontroll i 2021. Ved eventuell gjennomføring av eierskapskontroll i 2021 vil dette medføre redusert samlet timetall til gjennomføring av forvaltningsrevisjon dette året.
- Ved forvaltningsrevisjon av selskapet VEFIK IKS, må denne utføres av annen revisjonsvirksomhet, og slik undersøkelse må av den grunn tilføres ekstra finansiering fra

kommunestyret. Kommunestyret fastsetter økonomisk ramme for undersøkelsen etter at kontrollutvalget har fremskaffet estimat i forbindelse med utvalgets planlegging av prosjektet. Forvaltningsrevisjonen kan også kombineres med/evt. ses i sammenheng med eventuell eierskapskontroll av selskapet, jf. kommunens plan for eierskapskontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering - Grunnlaget for Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024

Sekretariatet utarbeidet i 2020 risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Temaet «digitalisering» og temaet «grunnskole» ble vurdert hver for seg i denne risiko- og vesentlighetsvurderingen. Det ble i denne risiko- og vesentlighetsvurderingen ikke gjort noen særskilt vurdering av IKT/digitalisering i grunnskolen.

Under temaet om grunnskole framgår det imidlertid at «kontrollutvalget har trukket fram IKT og databruk i undervisning som et innspill i sin drøfting».

I vesentlighetsvurderingen vurderte sekretariatet at området grunnskole i utgangspunktet er vesentlig sett ut ifra flere perspektiv. Samlet sett vurderte sekretariatet vesentlighetsgraden å være middels på grunnskoleområdet, samt at enkelte skoler kan vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode (det vi si planperioden 2021-2024), da «med særlig fokus på læringseffekter».

Kontrollutvalgets innspill til Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028 – i sak 21/24:

I sak 21/24 trakk kontrollutvalget blant fram følgende tema innenfor grunnskole som kan være aktuell for forvaltningsrevisjon i planperioden 2025-2028:

«Aktuelle temaer under grunnskole:

- Overgang mellom mellomtrinnet og ungdomstrinnet, barnetrinnet og mellomtrinnet. Metode og praksis for sammensetning av klasser og selektering av elever (lovlighet, opplysninger om elever og datasikkerhet)
- Kvalitet i skolen
- Samhandling mellom enheter barnehage, skole, Barnevernet, skolehelsetjeneste
- IKT i skolen – I-Pad/ nettbrett i skolen startet som prøveprosjekt, etterspørre evaluering og grunnlaget for overgang til ordinær ordning, samt investeringsbehovet for oppdatering av digitalt utstyr/programmer til elevene. Har Alta kommune vedtatt en plan for IKT i skolen.»

I samme sak vedtok kontrollutvalget at utvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Helse- og omsorg
2. Alta Brann og redning
3. Rekruttering, bemanning og kompetanse
4. Anskaffelse, innkjøp og kontraktsoppfølging
5. Grunnskole
6. Avvik og varsling
7. Voksenopplæring
8. Kultur og fritid

Risiko- og vesentlighetsvurdering - Grunnlaget for Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028

I risiko- og vesentlighetsvurdering – grunnlaget for Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028, har sekretariatet gjort følgende vurderinger av grunnskoleområdet:

3.1.1 Grunnskole

Tabell 4: Kommunebarometeret, Alta kommune, Grunnskole 209 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	2.56	2.44	2.19	1.98	1.99
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	3.22	2.86	2.8	2.77	3.26
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år		3.09	3.01	2.86	2.36
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år ³	3.35	3.66	3.7	3.89	3.98
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år ³	3.22	3.04	3.11	3.02	3.16
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år ³	2.9	2.68	3.06	3.26	3.24
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	4.82	3.73	3.91	4.11	4.46
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	2.59	2.37	1.17	1.34	2.48
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	4.82	4.56	5.39	4.6	3.69
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	3.41	3.47	3.27	3.02	4.6
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	3.43	3.57	3.45	3.33	3.33
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	2.97	2.85	3.08	3.32	4.27
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	3.25	2.59	2.12	1.38	2.76
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	3.69	3.7	3.85	4	4.15
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	3.5	3.47	3.65	3.73	3.58
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	3.38	3.38	3.46	3.42	3.39
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	3.74	3.76	3.72	3.74	4.48
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	1.98	1.63	1.92	1.52	2.28
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1.76	1.9	1.68	1.8	1.54

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Alta kommune scorer lavt på grunnskolepoeng, læreres kompetanse 8.-10 trinn, trivsel på 7. trinn, fysisk aktivitet og andel elever som får leksehjelp på mellomtrinn og ungdomstrinn.

Kusek IKS vurdering

Alta kommune scorer under middels på flere sentrale områder i grunnskolesektoren. Det har vært mye uro rundt skolestrukturen i Alta kommune og politisk debatt i flere år. Politikerne vedtok i mai 2023 å bygge en ny skole på Komsa, utvide i Saga, Kaiskuru og Gakori, og legge ned Bossekop skole. ⁴

Forvaltningsrevisjons prosjekt *Mobbing i grunnskole* ble gjennomført i 2019. Kontrollutvalget har prioritert grunnskole i nåværende planperiode for forvaltningsrevisjon 2021-2024, men prosjektet er ikke gjennomført.

Kommunedirektøren skriver i årsmelding for 2022 at utfordringen i Alta- skolen er varierende faglige resultater over flere år. Det er store variasjoner innad i skolene og mellom skolene . Skolen opplever stadig flere elever som har det vanskelig både sosialt og faglig.

Skolene i Finnmark har lærermangel og flere kommuner har høy andel av ufaglærte i skolen ifølge statistikker, men scorer Alta kommune meget godt med en lav andel på 3,9 % i forhold til årsverk i skolen.⁵ I årsmeldingen for 2023 vises det til en økning i antall avtalt årsverk i grunnskolen fra 2022 til 2023.

Kusek IKS vurderer at forvaltningsrevisjon i grunnskolesektoren fortsatt bør prioriteres, og vil derfor gjøre ytterlige en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

Kontrollutvalgets vedtak i sak 23/24 på møte 13. juni 2024:

Kontrollutvalget vedtok følgende i sak 23/24 på møte 13. juni 2024:

«Kontrollutvalget omprioriterer prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Kontrollutvalget ber sekretariatet å lage sak om oppstart av forvaltningsrevisjon i avvik og varsling og sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av grunnskole- IKT i opplæringen, til neste møte.»

Sekretariatets oppdaterte risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kontrollutvalget har trukket fram IKT i grunnskolen både i tilknytning til arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen som grunnlag for Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024, og i tilknytning til arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen som grunnlag for Plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028.

Kontrollutvalget vedtok i sak 23/24 at utvalget omprioriterer prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024, og ba i den sammenheng sekretariatet om å lage sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av grunnskole- IKT i opplæringen, til neste møte, det vil si til møte 2. september 2024.

På grunnlag av dette har sekretariatet gjort en vurdering av risiko- og vesentlighetsbildet på området IKT i grunnskolen/opplæringen. Sekretariatet vurderer at IKT i grunnskolen/opplæringen innehar en grad av risiko- og vesentlighet, som gir grunnlag for å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området. Noe av sekretariatets grunnlag for dette framgår nedenfor:

I kommuneplanens samfunnsdel 2015–2027 – Alta vil – framgår blant annet følgende mål og strategier som er relevante for IKT i grunnskolen/opplæringen:

- Alta vil ha en grunnskole som gir alle elever best mulig utgangspunkt for videre læring og arbeid. Altaskolen skal kjennetegnes av godt læringsmiljø, kvalifiserte lærere og resultater over landsgjennomsnittet.
 - Arbeide for godt læringsmiljø og god kompetanse hos lærerne
- Alta kommune vil være en kompetent og endringsvillig organisasjon, samt en foretrukket arbeidsgiver
 - Arbeide for gode IKT systemer og teknologi til forbedring av kommunens organisasjon, tjenestetilbud og informasjonsarbeid

I Alta kommunes årsberetning for 2019 sies det blant annet følgende:

- Digitalisering i skolen: Det utarbeides en plan over hvordan læringsbrett/nettbrett og pc-er skal innføres og brukes som læringsplattform på skolene. Vi er godt i gang, men det vil enda ta tid før alle skolene har dette på plass. Det er viktig å huske på at pc/Ipap er et pedagogisk verktøy.

7. Vi mangler en overordna IKT-strategi

Alta kommune har vedtatt at innen fire år skal alle elever i Altas skoler ha hver sin digitale enhet. Ipap på barnetrinnet, PC/ chromebook på ungdomstrinnet. Det arbeides parallelt med opplæring i digitale læringsplattformer, i tillegg til at en overordna strategi for den digitale Altaskolen er under utarbeidelse. Denne skal være ferdig innen sommeren 2020. Teknologi må og skal tas i bruk målrettet og innovativt for å støtte læringsarbeidet.

Det er kjøpt inn Schoollink som digital meldingsbok for bruk opp mot foreldre. Denne plattformen gjør at alle foreldre får all informasjon digitalt rett inn på mobiltelefon og PC. Det innføres i vårsemestret og er operativ på alle skolene fra høsten 2020. All kommunikasjon mellom lærer - foreldre og skoleledelse - foreldre skal gå via denne plattformen. Det gjelder alt fra fraværsmeldinger og skoleturer til permisjonssøknader, ukeplaner, foreldremøter og kontaktsamtaler. Det er under vurdering om barnehagene også skal ta i bruk dette.

Det må videre vurderes hvilke digitale læringsmidler som skal brukes i Altaskolen. Dette må sees opp mot innkjøp av læremidler i sin helhet.

Alta kommune har i 2019 gått over til et nytt skoleadministrativt system; IST. Dette har ført til stor frustrasjon på skolene, og systemet har vært vanskelig å få til å fungere. Det har vært kjørt flere kurs for skolene, men det må fortsatt jobbes med å implementere IST i 2020.

Alta kommune har utarbeidet en digital strategi for barnehager og skoler (juni 2020). I denne strategien er det formulert følgende (hoved)mål:

- Alta kommune sier i sin Smart by-strategi at intensjonen med arbeidet er å kunne gi folk et enklere liv ved å bruke relevant teknologi. Teknologivalg må gjøres for å sette brukernes behov i sentrum, ikke omvendt. På barnehage- og skoleområdet betyr det at teknologi må tas i bruk målrettet og innovativt for å støtte læringsarbeidet.

I Alta kommunes årsberetning for 2020 sies det blant annet følgende:

Vi mangler en overordna IKT-strategi

Det er i 2020 blitt utarbeidet en egen IKT-strategi for barnehage og skole. Strategien henger på kommunens smart by-strategi, og detaljerer denne med mer konkrete mål og tiltak for tjenesteområdet.

En del av strategien har vært at alle elever i Altas skoler skulle ha sin egen digitale enhet; Ipap på barneskolen, PC på ungdomsskolen. Det har vært utarbeidet en plan for hvordan dette skulle ruller ut over år. Med corona ble mange skoler brådigitalisert da de nærmest over natta skulle drive hjemmeundervisning digitalt. Det har medført at vi satt fart på utrullinga både med innkjøp og opplæring, og tidlig i 2021 vil alle elever ha hver sin enhet.

Skolene har tatt i bruk Teams som verktøy. I tillegg brukes Schoollink i dialog med hjemmet, et verktøy som fungerer godt og som også de kommunale barnehagene tok i bruk i 2020 med godt resultat.

Mange barnehager melder om dårlig og gamle digitale verktøy, et ønske fra barnehagene er at det skal utarbeides en konkret plan for innkjøp og opplæring av digitale hjelpemidler for både barn og ansatte i våre barnehager. Det må arbeides strategisk med dette i 2021.

I Alta kommunes vedtatte årsbudsjett/økonomiplan 2021-2024 framgår det blant annet følgende (utdrag):

«Vi skal implementere IKT-strategi for barnehage og skole, Plan for overganger og «Se meg tidlig»

Vi har i 2020 utarbeidet flere overordnede planer og strategier for ulike deler av tjenesteområdet som skal iverksettes i 2021 og årene fremover. En plan har ingen verdi hvis den ikke blir

implementert skikkelig, noe som krever spesifikk innsats og fokus over lang tid. Her nevnes spesielt IKT-strategi for barnehage og skole, Plan for overganger og «Se meg tidlig».

At vi ikke har hatt en overordnet strategi for digitalisering av barnehage og skole, har vært en utfordring i flere år. Et felles fokus på pedagogisk bruk av digitale verktøy og hvilke mål vi skal ha for dette arbeidet er endelig på plass. Vi har også fått laget en plan for innkjøp, og innen utgangen av 2022 skal alle elever ha hver sin enhet. En stor utfordring er kostnader knyttet til denne implementeringen. Videre at det tas skole for skole, år for år. De skolene som får først i 2022 vil henge etter i utviklingen

Vi følger opp vår IPad-satsing slik at alle barn og lærere i Altaskolen vil ha digitalt utstyr i løpet av 2021.»

I Alta kommunes årsberetning for 2023 framgår det at alle elever i Altaskolen har egne digitale enheter, som tilsvarer i overkant av 2500 pc eller Ipad, samt at ansvaret for forvaltning av elevenes digitale enheter er lagt til lærere med funksjonsstilling "digitale veiledere". Det framgår videre at dette ansvaret og oppgavene har økt betraktelig de siste årene, og nedsatt tid til denne funksjonen samsvarer ikke med oppgavene. Det framgår også at elever selv uttrykker at de bruker de digitale enhetene mye, og ønsker mer varierte undervisningsformer og metoder i skolen. Det framgår også at flere skoler i Alta kommune går til innkjøp av fysiske læremidler.

På Alta kommunes hjemmeside finner man en egen side med informasjon om «Digital skolehverdag» i Altaskolen.¹ Her sies det blant annet følgende:

«Skolen har en viktig rolle i arbeidet med at barn og ungdom best mulig mestrer mulighetene og utfordringene som møter dem i dagens og morgendagens digitale samfunn. Digitaliseringen endrer oss, enten vi vil eller ikke. Elever i Altaskolens digitale kompetanse er sentralt for deres faglige og sosiale utvikling, identitetsutvikling og for å kunne delta og bidra i videre utdanning, arbeid og samfunnsliv. Den digitale praksisen i Altaskolen skal støtte opp om målene i læreplanverket og skape muligheter for alle. Digitale ferdigheter er en av fem grunnleggende ferdigheter som er beskrevet i Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20 og LK20S) og dette kommer til uttrykk på forskjellig vis i alle fag.»

Om digitale verktøy og læremidler i Altaskolen sies det følgende:

«I Altaskolen er vi sikre på at barn og ungdom både trenger å kunne lese bøker og samtidig bruke digitale løsninger. Gode digitale læremidler og andre læringsressurser av høy kvalitet, er avgjørende for elevenes læring, motivasjon og mestring. Tilgang til et mangfold av læremidler gir lærerne handlingsrom og muligheter for tilpasset opplæring. Målet er at alle elevene i Altaskolen skal oppleve et godt tilpasset og inkluderende opplæringstilbud.

I forbindelse med ny læreplan - Kunnskapsløftet 2020, var det mange læremidler som ikke var ferdigstilt. Dette gjaldt både trykte- og digitale læremidler. Alta kommune valgte å anskaffe felles digitale læremidler høsten 2021. Et sammensatt fagutvalg med lærere fra hele Altaskolen gjennomførte utprøving i henhold til gitte kvalitetskriterier fra Utdanningsdirektoratet. En viktig grunn for dette valget var å best mulig tilpasse oss den nye læreplanen. En annen grunn var at mange digitale læremidler er tilpasset kravene til universell utforming.

¹ <https://www.alta.kommune.no/hvorfor-en-digital-skolehverdag.606153.no.html>

Siden 2020 har læremidlene stadig blitt bedre både innholdsmessig og funksjonelt. Vi ønsker at Altaskolen skal kunne tilby en optimal balanse mellom trykte og digitale læremidler. De fleste digitale læremidler i Altaskolen skal i 2024 gjennom en større evaluering. Digitale verktøy som benyttes i Altaskolen i dag er Ipad for barneskolene, samt 1.-10. trinn skolene og bærbar PC for ungdomsskolene. Det er bestemt at bruken av Ipad i Altaskolen skal evalueres i løpet av 2024.»

Vedlagt denne saken følger kommunens kvalitetsmelding for Altaskolen – 2023-2024. Den omtaler ikke bruk av læremidler, men tar blant annet for seg læringseffekter. Om dette skrives det blant annet følgende i kvalitetsmeldingen:

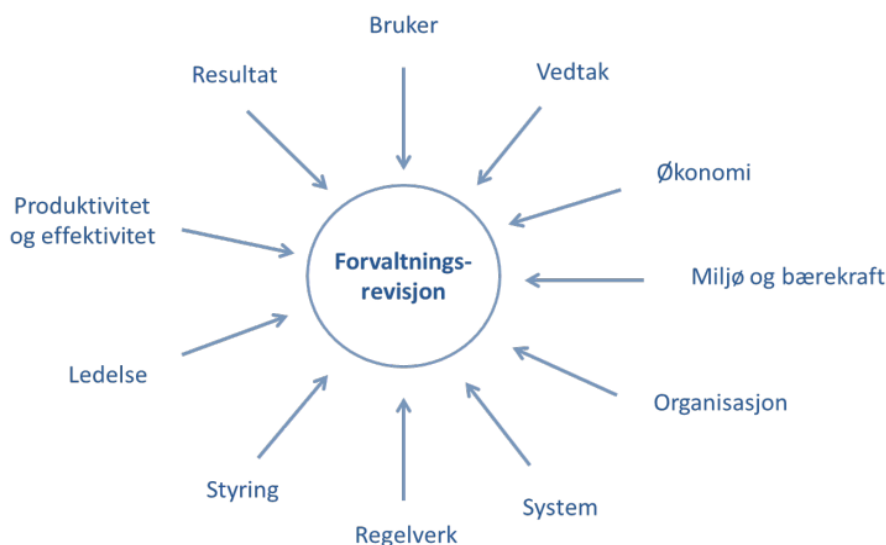
«Læringsresultatene viser at det er behov for tidlig innsats mot de yngste elevene i skoleløpet, samt heve prestasjonene i lesing og regning ved at vi løfter flere elever som nå er de laveste mestringsnivåene. Økt oppmerksomhet på å jevne ut kjønnsforskjellene og styrke de grunnleggende ferdighetene blant elevene vil være viktige fokusområder fremover. Altaskolens leseveiledere har vært med i arbeidet for å utarbeide en felles overordnet språkplan for skolene i kommunen. Denne skal sikre sammenheng fra lovverk og nasjonale planer, via lokale styringsdokumenter og lokale planer til praksisen i den enkelte skole. Språkplanen har som formål å synliggjøre helhet og sammenheng i språk-, lese- og skriveopplæringen i kommunen, og vil være et godt tiltak for tidlig innsats for våre elever.»

Sekretariatets vurdering:

Det vises til Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 for Alta kommune (samt risiko- og vesentlighetsvurderingen som dannet grunnlaget for denne planen), kontrollutvalget vedtak i sak 24/23 der utvalget vedtok en omprioritering av rekkefølgen av forvaltningsrevisjoner i gjeldende plan, og bestilte en sak om oppstart av forvaltningsrevisjon om IKT i grunnskolen/opplæringen.

Sekretariatet legger med dette fram forslag til forutsetninger for en slik forvaltningsrevisjon:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Forvaltningsrevisjon kan gjennomføres ut fra flere ulike innfallsvinkler eller perspektiver som ofte kombineres. Dette er illustrert i figuren under:²

² Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, NKRF 2023.

Formålet med forvaltningsrevisjonen

Overordnet vil et formål med denne forvaltningsrevisjonen være å undersøke om bruk av digitale læremidler i Altaskolen skjer i tråd med regelverk, læreplanverk, kommunestyrets vedtak (herunder blant annet budsjettvedtak og vedtatte mål og strategier i plandokument) og/eller om dette skjer i tråd med kommunestyrets forutsetninger i vedtak (herunder blant annet strategi for barnehager og skoler i Alta).

Problemstillinger

Sekretariatet er noe usikker på hva kontrollutvalget ønsker å undersøke i denne forvaltningsrevisjonen. Vi legger derfor fram noen alternative forslag til hovedproblemstillinger:

- *Økonomisk perspektiv og vedtak-perspektiv:*
 - Skjer bruk av digitale læremidler i tråd med kommunestyrets vedtatte budsjetttrammer?
- Resultatperspektiv (måloppnåelse) og brukerperspektiv:
 - Bidrar bruk av digitale læremidler til forbedret læringseffekt/læringsutbytte?
 - Har elever tilstrekkelig kompetanse i bruk av digitale læremidler?
- Brukerperspektiv og organisasjonsperspektiv:
 - Har lærere tilstrekkelig kompetanse i bruk av digitale læremidler?
- *Vedtak/regeletterlevelsesperspektiv:*
 - Skjer bruk av digitale læremidler i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
 - Skjer bruk av digitale læremidler i tråd med digital strategi for barnehager og skoler i Alta?
 - Blir digitale læremidler anskaffet i tråd med reglene om offentlige anskaffelser?
- Organisasjonsperspektiv:
 - Er arbeidet med innføring/bruk av digitale læremidler organisert i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger?
 - Er arbeidet med innføring/bruk av digitale læremidler organisert i tråd med anbefalinger på området?
 - Er arbeidet med innføring/bruk av digitale læremidler organisert på en effektiv måte?

Uansett hvilke(n) hovedproblemstillinger som kontrollutvalget velger, så anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide eventuelle underproblemstillinger i tilknytning til hovedproblemstillingen(e), i den grad dette anses nødvendig for gjennomføringen av undersøkelsen.

Kilder til revisjonskriterier

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Kriteriene holdes opp mot faktagrunnlaget, og danner grunnlaget for de analyser og vurderinger som foretas og de konklusjoner som trekkes.

Vi antar det kan utledes revisjonskriterier fra blant annet følgende kilder i denne forvaltningsrevisjonen:

- opplæringsloven
- læreplanverk
- kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- faglige anbefalinger om digitalisering i skolen

Dersom revisjonen finner det hensiktsmessig kan kriterier også utledes fra andre enn de nevnte kildene.

Ressursramme

Kontrollutvalget bør avgrense denne forvaltningsrevisjonen slik at den kan gjennomføres innenfor en ramme på maksimalt 250-300 timer.

Prosjektskisse

På grunnlag av kontrollutvalgets bestilling utarbeider revisjonen en prosjektskisse som inneholder en beskrivelse av hvordan forvaltningsrevisjonen tenkes gjennomført. Det forventes at prosjektskissen minst inneholder følgende elementer:

- Underproblemstillinger (i den grad revisjonen finner det hensiktsmessig)
- Kilder til revisjonskriterier
- Revisjonskriterier
- Beskrivelse av datainnsamlingen (metoder, utvalgsstørrelse, intervjuobjekter mv)
- Anslått tidsbruk (arbeidstimer)
- Framdriftsplan

Sekretariatet foreslår at det settes en frist for oversendelse av prosjektskisse på 4 uker fra utvalgets vedtak om oppstart er formelt formidlet til revisjonen.

DIGITAL STRATEGI

For barnehager og skoler i Alta

Fremtiden er digital og Altas skoler og barnehager må være med på den digitale utviklingen. Våre unge skal ha et godt utgangspunkt når de skal videre i livet.

Bakgrunn

Fremtiden er digital, og Altas barnehager og skoler må henge med på den digitale utviklingen slik at våre unge har et godt utgangspunkt når de skal videre i livet. Teknologi har blitt en naturlig del av hverdagen. I Kommunedelplan oppvekst 2018 – 2030 er derfor digitalisering en av fire hovedstrategier, og det å utarbeide en overordna strategi var ett av tiltakene inn under denne.

Digitalisering handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Digitalisering er omstilling. I fremtiden vil ikke endring være en engangsøvelse, men en normaltilstand. Digitalisering i barnehage og skole dreier seg om å legge til rette for at teknologi blir brukt på en målrettet og innovativ måte for å støtte læringsarbeidet. I barnehage er bruk av IKT nedfelt i rammeplan, og i skole er bruk av IKT en del av fagene både gjennom kompetansemålene og i de metodene lærerne velger å bruke. I Alta er det stor variasjon mellom barnehagene og mellom skolene i forhold til alle aspekter innenfor IKT. Barnehageansattes kompetanse må løftes for å møte en digital barnehagehverdag.

Lærerkompetanse er også en forutsetning for god effekt av IKT-tiltak på læring i fag. Mangelfull profesjonsfaglig digital kompetanse hos lærerne er kanskje det største hinderet for pedagogisk bruk av IKT.

Mål

Alta kommune sier i sin Smart by-strategi at intensjonen med arbeidet er å kunne gi folk et enklere liv ved å bruke relevant teknologi. Teknologivalg må gjøres for å sette brukernes behov i sentrum, ikke omvendt. På barnehage- og skoleområdet betyr det at teknologi må tas i bruk målrettet og innovativt for å støtte læringsarbeidet.

Strategien har som mål at barnehagene i Alta skal stimulere til at:

- barnehagebarn i Alta bruker digitale verktøy i sin barnehagehverdag til å støtte og utvikle sin utforskertrang
- barnehagene i Alta blir bevisste på hvordan man kan bruke digitale verktøy i hverdagen
- kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna

Strategien har som mål at Altaskolen skal stimulere til at:

- arbeidet med digitalisering blir en naturlig og integrert del av hvert enkelt fag
- de fire kompetanseområdene: *å tilegne seg og behandle informasjon, produserer og bearbeider, å kommunisere og digital dømmekraft*, ivaretas helhetlig
- skolene stimulerer til produksjon fremfor konsumpsjon av digitalt innhold
- elevenes digitale kompetanse skal legge til rette for dybdelæring og gi mulighet til å se kompetanse og kunnskap på tvers av fag
- elevene og lærerne samarbeider om og reflekterer over valg av læremidler og oppgaver, og får veiledning av læreren om hvordan de ulike læremidlene brukes
- elevene får innsikt i egen læring og bedre progresjon i det enkelte fag, og kan bruke sin egen digitale kompetanse til å veilede hverandre

Strategien legger til grunn at man med 1:1 dekning (hver elev har sin egen digitale enhet) enkelt vil kunne integrere digitale aktiviteter og øving på digitale ferdigheter i fag og aktiviteter der dette

Alta kommune

gjør undervisningen bedre. Strategien legger også til grunn at alle avdelinger i Altas barnehager har en digital enhet som skal brukes i barnas hverdag der det er hensiktsmessig.

Lærerplanen og samfunnets krav til digital deltagelse forplikter barnehageeier, skoleeiere, skoleledere, barnehagestyrere, førskolelærere og den enkelte lærer til å prioritere denne læringen mer systematisk enn det har vært praksis i barnehagene i Alta og i Altaskolen.

Barnehage

Altas barnehager er en viktig del av barns oppvekst og en betydelig arena for opplæring av barn i Alta. Det grunnlaget som legges i barnehagealder er viktig for videre skolegang, og derfor er det også viktig å få med i denne planen. Våre barnehageansatte skal bruke digitale verktøy sammen med barna, men det må brukes med omhu og ikke dominere arbeidsmåtene. Alta kommunes barnehager legger til rette for at barn utforsker, leker, lærer og skaper ved bruk av digitale hjelpemidler. Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må også barnehagene bruke digitale hjelpemidler og være et forbilde for barna og foreldre.

Ansvarsfordeling barnehage

Barnehagebarn i Alta:

- Deltar i aktiviteter som stimulerer deres nysgjerrighet og utforskertrang ved hjelp av digitale hjelpemidler
- Bruker digitale verktøy for å ta bilder av ting de er nysgjerrige på og deler dette med de andre i barnehagen

Barnehageansatte i Alta:

- Holder seg faglig oppdatert og viser evne og vilje til å tilegnes seg kunnskap, ferdigheter og holdninger til digitale verktøy
- Bruker digitale verktøy som en naturlig del av barnas dag der hvor det er hensiktsmessig og nyttig

Barnehagestyrere i Alta:

- Bruker digitalisering aktivt i den pedagogiske planleggingen og gjennomføring i barnehage hverdagen
- Bruker digitale verktøy for å kommunisere med foreldre
- Bruker nettstedet www.iktplan.no til å styrke de ansattes digitale kompetanse og bruker dette i utviklingsarbeidet i barnehagen. Bruker kompetansepakkene til opplæring av ansatte

Barnehageeier i Alta:

- Innfører et digitalt samhandlingsverktøy mellom barnehage/hjem
- Etablerer en delingskultur på tvers av barnehagene hvor man skal hjelpe hverandre med gode opplegg og ideer hvordan digital praksis kan styrke barnehagen

Foreldre og foresatte i Alta:

- Bruker digitale verktøy i kommunikasjonen barnehage - hjem
- Bidrar til sine barns digitale læring

Skole

Strategien legger til grunn tre hovedprinsipper som skal bidra til en likeverdig opplæring og gi et best mulig læringsutbytte for alle barn og elever.

1. Variasjon

- Bruk av digitale verktøy gir lærere mulighet for stor grad av variasjon og tilpasning av undervisningen. Lærere og pedagoger vil eksempelvis kunne ta i bruk metoder som omvendt undervisning, samskriving og arbeid med multimedialt innhold. Dette igjen gir elevene flere uttrykksformer, som i seg selv er en verdi.

2. Tilpasset opplæring

- Bruk av IKT, som en integrert del av læringen, vil gjøre det enklere for å læreren å tilpasse undervisningen til den enkelte elev.
- Tilgang på digitale kommunikasjonskanaler vil også kunne bidra til bedre kommunikasjon mellom lærer og elev.
- Hensiktsmessig bruk av digitale verktøy vil kunne gjøre det lettere å inkludere elever med særskilte behov i en klasse.
- Det at elever har en likeverdig tilgang på teknologi kan bidra til mindre grad av stigmatisering og mindre sosiale forskjeller på skolene.

3. Vurdering for læring

- Digitale verktøy vil kunne bidra til mer effektiv, variert og formålstjenlig underveisvurdering.
- Digitale verktøy skal være et verktøy for både lærer og elever i vurderingsarbeidet.

Ansvarsfordeling Skole

Elever i Alta:

- Er digitalt aktive og har kompetanse til å tilegne seg nye digitale ferdigheter.
- Opplever at IKT er en naturlig integrert del av undervisningen
- Bruker IKT på en hensiktsmessig måte for å lære innenfor ferdighetsområdene:
 - Tilegne seg og behandle innebærer å kunne bruke ulike digitale verktøy, medier og ressurser til å søke etter, navigere i, sortere, kategorisere og tolke digital informasjon hensiktsmessig og kritisk.
 - Produsere og bearbeide innebærer å kunne bruke digitale verktøy, medier og ressurser til å sette sammen, gjenbruke, omforme og videreutvikle ulike digitale elementer til produkter, for eksempel sammensatte tekster.
 - Kommunisere innebærer å kunne bruke digitale verktøy, ressurser og medier til å samarbeide i læringsprosesser og til å presentere egen kunnskap og kompetanse til ulike mottakere.
 - Digital dømmekraft innebærer å kunne bruke digitale verktøy, medier og ressurser på en forsvarlig måte og å ha et bevisst forhold til personvern og etisk bruk av Internett.
 - Søke informasjon effektiv og med kritiske øyne. Samle informasjon fra flere kilder.
 - Kildekritikk - kunne vurdere kilder og bruke TONE (Troverdighet, objektivitet, nøyaktighet, egnethet).

Alta kommune

Lærere i Alta:

- Er digitalt kompetente og tar nye digitale verktøy i bruk når det er hensiktsmessig (se illustrasjon - PfdK)
- Utøver hensiktsmessig digital didaktikk og er gode klasseledere i et IKT - rikt miljø
- Prøver ut og bruker digitale arbeidsformer jevnlig i undervisningen og vurderingsarbeidet
- Utvikler sin egen profesjonsfaglige digitale kompetanse
- Deltar i kompetansehevingstiltak og bidrar til en delings- og læringskultur

Digitale veiledere i Alta:

- Digital veileder skal bidra til optimal anvendelse av IKT og pedagogikk på sin skole
- Digital veileder har medansvar for digitalisering i skolen i samsvar med overordnet strategi
- Digital veileder skal bistå lærere i arbeid med å tilrettelegge for bruk av IKT i opplæringen
- Digital veileder skal ha kunnskap knyttet til drift av skolens datamaskiner/nettverk etc., og så langt det er mulig, ha medansvar for å sikre drift av disse
- Digital veileder skal initiere utvikling av skolens IKT strategi med vekt på at elever skal sikres grunnleggende ferdighet i digital kompetanse

Digitale lærerspesialister i Alta:

- Skal gi lærere nye utfordringer og profesjonell videreutvikling på sin skole og i Altaskolen
- Skal bidra til å styrke det kollektive profesjonsfellesskapet og utvikling av skolen som lærende organisasjon
- Skal ta initiativ til å lede faglige prosjekter der de ser det er behov for dette
- Skal være faglig oppdatert på forskning og fagdidaktikk på det digitale undervisningsfeltet
- Skal ta initiativ til å gjennomføre arbeidsplassbasert kompetanseheving og kollegaveiledning
- Har ansvar for faglig innhold på nettverkssamlinger med de digitale veilederne
- Ved kompetanseheving på kommunalt nivå vil digital lærerspesialist sammen med oppvekstadministrasjonen ha medansvar for det faglige innholdet

Skoleledere i Alta:

- Er digitale forbilder og leder lærernes digitale læring
- Er pådrivere for deling av undervisningsopplegg og erfaringer
- Uttrykker tydelige forventninger til lærerne
- Følger opp elevenes digitale læringsresultater
- Deltar i kompetansehevingstiltak og lærende ledernetverk
- Legge til rette for delingskultur i fellesmøter
- Bruker digital veileder aktivt i utviklingsarbeidet på skolen
- Har ansvar for å sikre at lærerspesialisten får god oppfølging, at lærerspesialistens mandat blir kjent i lærerkollegiet og legger til rette for den pådriverrollen han eller hun skal ha i profesjonsfellesskapet

Skoleeier i Alta:

- Legger til rette for en delingskultur og lærende nettverk mellom skolene gjennom nettverksmøter mellom de digitale veilederne på skolene

Alta kommune

- Koordinerer de digitale nettverksmøtene mellom skolene og legger til rette for at disse kan gjennomføres
- Leder skoleledernes digitale læring
- Sørger for kompetanseutviklingstiltak og målrettet utviklingsstøtte
- Uttrykker tydelige forventninger til skoleledere
- Følger opp skolenes digitale læringsresultater
- Sørger for at det legges til rette, både ved kurs og opplæring i tillegg til økonomiske midler for utvikling både i barnehage og skole
- Søker samarbeid med næringsliv der det er mulig og der det kan gi læringsgevinst
- Legger til rette for oppdatering av skoleledere og undervisningspersonale på digitale hjelpemiddel

Foreldre og foresatte i Alta:

- Bruker digitale verktøy i kommunikasjonen skole - hjem
- Bidrar til sine barns digitale læring

Næringsliv i Alta:

- Inngår partnerskap med skoleeier
- Etablerer samarbeid med skolene

Hvordan oppnå våre mål?

For at man skal lykkes med en digital strategi er det avgjørende at man har en felles visjon om hvordan opplæringen av skoleledere, barnehagestyrere, lærere, barnehagelærere, SFO-ansatte og barnehageansatte gjennomføres.

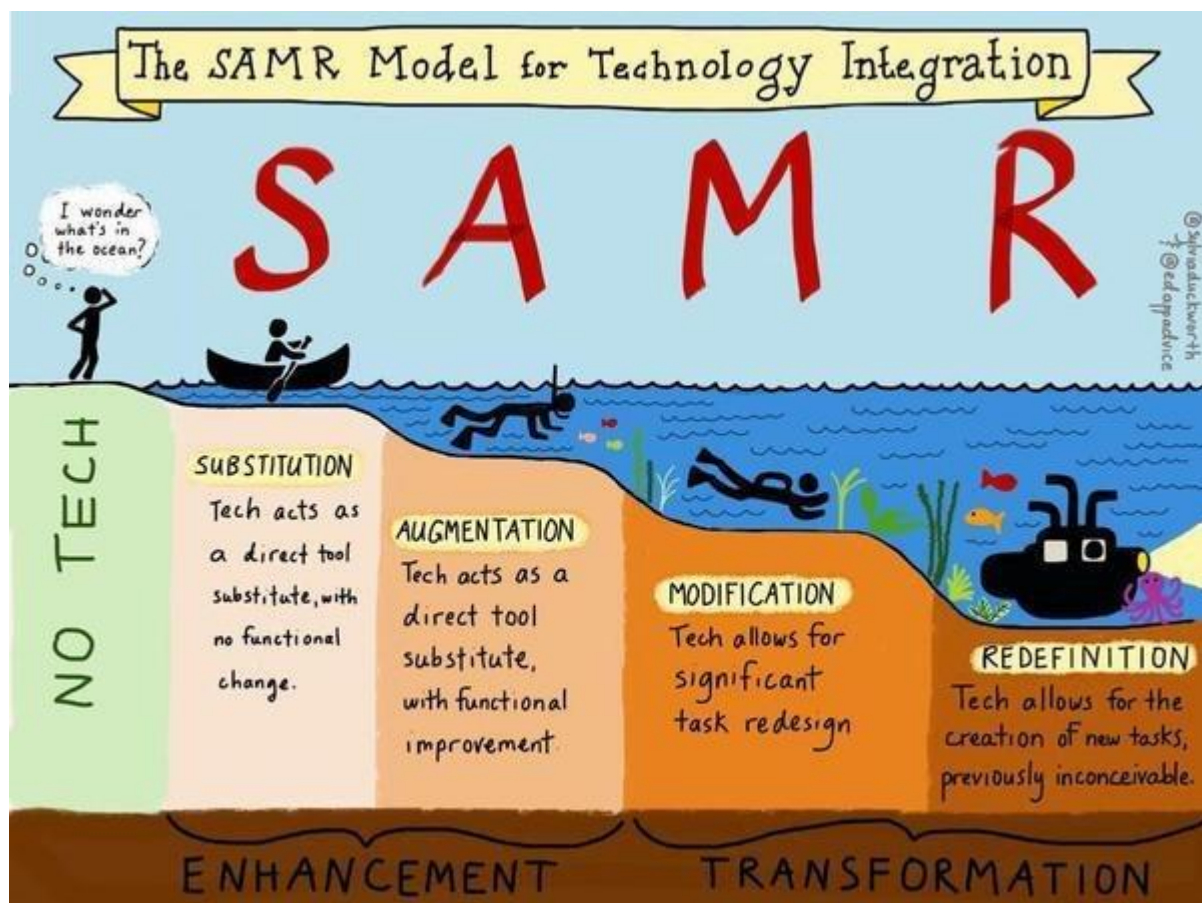
Det må være en forutsetning at lærere og barnehagelærere får god opplæring i metoder og hvordan man bruker læringsfremmende programmer og applikasjoner for å kunne gjøre våre barn rustet til å takle morgendagens utfordringer. For å kunne lykkes må alle ansatte i skolen og barnehagen ha forståelse av hvordan man jobber for å oppnå målet. Uten grundig opplæring vil det ikke føre til endring i undervisningsmetoder.

Barnehage- og skoleledelsen er særdeles viktig for å kunne lykkes, disse må kurses i digital skoleledelse og være kompetente til å legge opp internopplæring sammen med sin digitale veileder. Rektorer og barnehagestyrere er forbilder for sine ansatte og er nødt til å være digitalt kompetente.

Det må lages individuelle mål og lokale planer på virksomhetene for de ansatte slik at alle føler seg trygge på å ta i bruk nye undervisningsmetoder og nye digitale verktøy. Dette må være en naturlig del av medarbeidersamtalen.

Alta kommune

SAMR modellen er en mye brukt visualisering av i hvilken grad IKT verktøy og infrastruktur bidrar til utvikling i skolen. Målet til Altaskolen er å bevege seg lengst mulig mot høyre hvor teknologi samspiller med undervisningen og muliggjør utførelse av oppgaver som tidligere ikke var mulig. Altaskolen må legge til rette infrastruktur, skape engasjement og drive opplæring som støtter opp mot en utvikling mot redefinering.

Alta kommune

Kvalitetsmelding for Altaskolen

2023 - 2024

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Utviklingsarbeid i Altaskolen	4
Læringsmiljø	6
Elevundersøkelsen	6
Indekser Elevundersøkelsen – Alta kommune	6
Trivsel	8
Motivasjon, arbeidsforhold og læring	9
Arbeidsforhold og læring	10
Støtte fra lærerne og faglige utfordringer	10
Støtte hjemmefra	13
Vurdering for læring	14
Elevdemokrati og medvirkning	15
Trygt miljø	16
Læringsresultater	18
Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøver	18
Nasjonale prøver	19
Lesing	19
Regning	22
Engelsk	24
Grunnskolepoeng	27
Gjennomføring av videregående opplæring	28
Ressursindikatorer	30
Avslutning	34

Innledning

Opplæringsloven gir kommunen ansvar for å arbeide for å utvikle og styrke kvaliteten i grunnskoleopplæringen (§ 17-12, andre ledd). Kommunen skal minst en gang i året gi kommunestyret informasjon om læringsmiljø, læringsresultater og gjennomføringen til elevene (§ 17-12, fjerde ledd). Kommune skal også sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå de måla som er fastsatt med hjemmel i §§1-4, som omhandler mål og prinsipp for opplæringen. Kommunen har ulike kilder for å vurdere kvaliteten i skolen:

Kartleggingsprøver – Utdanningsdirektoratet

Formålet med kartleggingsprøvene er at de skal være et verktøy til skolene og lærerne med å finne de elevene som trenger ekstra hjelp i løpet av de første skoleårene. Det er viktig at disse elevene blir sett tidlig i skoleløpet slik at de kan få tilbud om den tilretteleggingen de har krav på. Prøvene er digitale og er laget for elever på 1. og 3. trinn i lesing og regning. Kartleggingsprøvene er frivillige for 1. trinn mens de er obligatorisk for elevene på 3. trinn¹. For Altaskolen er Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøver på 1. trinn obligatorisk.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om forhold som er viktige for å lære og trives på skolen. De svarer blant annet på spørsmål om trivsel, mobbing, miljø, motivasjon og støtte fra lærer².

Nasjonale prøver

Formålet med prøvene er å gi skolene kunnskap om elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Dette skal danne grunnlag for undervisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivå i skolesystemet³.

Avgangskarakterer og grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole⁴.

Gjennomføring av videregående opplæring

Hvert år blir det utarbeidet oversikt over hvor mange elever som gjennomfører videregående opplæring og hvor mange som slutter eller faller fra. Frafallsprosenten kan gi en indikasjon på hvor godt forberedt elevene er til å gjennomføre videregående opplæring. Frafallet sier indirekte noe om kvaliteten på grunnopplæringa kommunen har gitt⁵.

Ressursindikatorer og innsatsfaktorer

Ulike innsatsfaktorer kan også være med på å si noe om kvaliteten i skolen. Tall på blant annet elever, lærere, årsverk, kompetanse, tid og foreldres utdanningsbakgrunn, kan være med å påvirke resultatene man får i skolen. Ressurser og innsatsfaktorer kan gi indikasjoner på styrker eller mangler og gode eller mindre gode forutsetninger. Det er ikke sikkert det er direkte sammenheng mellom innsatsfaktorene og de resultata man får. Ressursindikatorer hentes blant annet fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI). I GSI registrerer skolene hvert år tall på elever og lærere samt hvordan de velger å bruke ressursene og organisere opplæringa.

¹ [Kva er kartleggingsprøver? | udir.no](#), 28.10.2022

² [Formålet med Elevundersøkelsen | udir.no](#), 08.08.2024

³ [Kva er nasjonale prøver? | udir.no](#), 21.06.2023

⁴ [Grunnskolepoeng | udir.no](#)

⁵ [Gjennomføring av videregående opplæring | udir.no](#), 27.10.2022

Conexus Insight

Oppvekstadministrasjonen bruker Conexus Insight som verktøy for å få tilgang til informasjon som kan benyttes i utviklingsarbeidet for Altaskolen. Her får vi frem skolenes resultater og sammenhenger på tvers av disse, noe som gir et solid grunnlag for refleksjoner og diskusjoner i profesjonsfellesskapet. Verktøyet presenterer dataene gjennom en fargeanalyse, som gjør det enklere å forstå og tolke det tilgjengelige materialet. Grønn farge er et positivt avvik fra nasjonalt snitt, mens rød farge er et negativt avvik.

Praksisfortellinger fra utvalgte skoler i Alta kommune

Praksisfortellinger fra Øvre Alta, Komsa, og Sandfallet ungdomsskole, sammen med praksisfortelling fra skolenettverket KLARTT, vil bidra til å utdype og nyansere det arbeidet som gjøres i Altaskolen. KLARTT-nettverket inkluderer skolene Kvalfjord, Leirbotn, Alta kristne grunnskole, Talvik, og Tverrelvdalen skole, som alle har elever fra 1. til 10. trinn. Å lede et utviklingsarbeid for så varierte skoler gir unike muligheter til å tenke annerledes og jobbe på tvers av skoler på en måte som skiller seg fra mange andre. Nettverkslederen i KLARTT sier dette om deres utviklingsarbeid:

KLARTT

Nettverk for skolesamarbeid og -utvikling

Hvorfor lykkes vi med nettverksarbeidet mellom 1 til 10 skolene i Alta?

Vi har lyktes med nettverksarbeidet mellom 1–10-skolene i Alta av flere grunner. Skolelederne i nettverket har hatt et felles ønske om å utvikle robuste profesjonsfellesskap, både på hver enkelt skole, mellom lærerne på de ulike skolene, og mellom skolelederne i nettverket. Dette ønsket har solid forankring hos oppvekstadministrasjonen og hver enkelt rektor, men det er teamlederne og lærerne selv som har eierskap til utviklingsarbeidet. Friheten til å tilpasse nettverksarbeidet på måter vi finner hensiktsmessige har vært avgjørende for suksessen.

En viktig faktor har vært utviklingen av en delingskultur blant ansatte og mellom skolene, som har vokst frem gjennom flere år med samarbeid. Vi har tatt noe som tidligere ikke fungerte, og gitt det nytt liv. En felles skoleutviklingsplan for skolene i nettverket KLARTT har også bidratt til å sikre at alle er på samme spor.

Rammene for nettverksarbeidet har vært gode, blant annet gjennom etableringen av en nettside, og det har vært kontinuitet både i kontaktpersoner fra UH-sektoren og blant skolelederne i nettverket. Skolene er forholdsvis likt organisert, og vi deler mange av de samme utfordringene og suksesshistoriene, noe som har bidratt til en felles forståelse og tilrettelegging for nettverksarbeidet.

Nettside:

<https://www.klartt.no/start>

Utviklingsarbeid i Altaskolen

Kommunal skoleutviklingsplan for grunnskolene i Alta 2023-27 bygger på verdiene i Opplæringslovens formålsparagraf (§ 1-3) samt den overordnede delen av Læreplanverket som omhandler verdier og prinsipper for grunnopplæringen⁶. Planens hovedmålsettingen for Altaskolen er at den enkelte elev skal oppleve inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring. Arbeidet med hovedmålsetting skal fremme inkludering, trygghet, helse og læring for alle elever i Altaskolen. Planen definerer felles forpliktelser og vil være viktig med tanke på oppfølging og erfaringsutveksling mellom de enkelte skolene. Skoleårene 2023-24 og 2024-25 har vi inkludering og medvirkning som hovedfokusområder. For de to neste årene vil motivasjon og mestring stå i fokus. Da begrepene går inn i hverandre vil vi presisere at vi ikke kan jobbe helt atskilt med begrepene.

Den enkelte skole i Alta har utformet en egen skoleutviklingsplan med bakgrunn i ståstedsanalysen, annet relevant datagrunnlag og overordnet planverk. Denne planen skal være styrende for skolens utviklingsarbeid, og skal være i tråd med *Kommunal skoleutviklingsplan*.

Som en viktig del av kultur for læring og som en del av vårt kunnskapsgrunnlag, vil arbeidet med elevdata være av betydning. Skolene skal til enhver tid arbeide analytisk, målrettet og strukturert med sine forbedringsområder på bakgrunn av sitt kunnskapsgrunnlag samt iverksette tiltak deretter⁷. Pedagogisk analyse er et godt verktøy til dette arbeidet⁸. Skoleeier følger opp og samarbeider med den enkelte skole med utgangspunkt i ulike elevdata.

Et av tiltakene for å styrke Altaskolens utviklingsarbeid er deltakelsen i Oppfølgingsordningen. Ordningen er et tilbud til kommuner som over tid har hatt svake resultater på sentrale områder i opplæringen, og skal bidra til at kommunen får hjelp med å skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene i kommunen. Oppfølgingsordningen gir tilbud om støtte og veiledning over en periode på tre år, og skoleåret 2023-24 var vi inne i det andre året av denne ordningen. Rektor ved Øvre Alta skole kan fortelle følgende om bruken av veilederne i Oppfølgingsordningen:

⁶ Overordnet del – Læreplanverket, <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/om-overordnet-del/?lang=nob>

⁷ Fullan M. & Quinn J. (2017). Koherens i skoleutviklingen – De riktige lokale, regionale og nasjonale driverne. Kommuneforlaget, 1.utg

⁸ Nordahl T. (2014). Pedagogisk analyse. Beskrivelse av pedagogisk analysemodell til bruk i grunnskolen. Gyldendal Akademisk, 1.utg, 4.opplag

Altaskolen - Øvre Alta skole

Utviklingsarbeid i Altaskolen – bruk av veilederne i Oppfølgingsordningen

Våren 2023 fikk alle skolene i Alta tilbud om veiledning av Oppfølgingsordningen. Jeg takket ja til veiledning med tanke om å ha Statsforvalteren på lag når fireårig utviklingsplan for Øvre Alta skole skulle lages høsten 2023. Som relativt fersk rektor (2 års erfaring) tenkte jeg det var lurt å få veiledning av noen som kan dette, slik at skolen skulle få en god og målrettet utviklingsplan som er i tråd med de lover og forskrifter vi jobber etter. Jeg ønsket å sikre at utviklingsarbeidet hang sammen og at det var en rød tråd i det hele.

Konklusjonen etter at veiledningsåret nå er over er at det har vært utelukkende positivt å få jobbe i lag med to veiledere som har fulgt meg opp gjennom hele forrige skoleår. Vi har totalt hatt fem fysiske møter på 2-3 timer og tre digitale møter på 2 timer. Til hvert møte fikk jeg i god tid en agenda for møtet slik at jeg kunne møte forberedt. Temaene varierte og fikk meg til å ta en god gjennomgang av status på mange områder. Dette var en nyttig bevisstgjøring og fikk meg til å stoppe opp og tenke over hvor Øvre Alta skole var i dag og hvor vi skulle. Det er noe som fort kan bli glemt i en travel hverdag. I møtene hadde vi mange gode diskusjoner hvor jeg fikk veiledning på om det jeg tenkte og planla var innfor, om personalet var tilstrekkelig involvert og om kursen vi hadde staket ut var en god vei å gå. Jeg ble stadig utfordret og veiledet på å strekke meg/ta nye steg. Bestillingen min var hjelp til å få på plass en fireårig utviklingsplan og det har skolen fått. Øvre Alta skole har nå et godt grunnlagsdokument for vår utviklingsarbeid som er kvalitetssikret av Statsforvalteren.

Det aller beste med veiledningen var at jeg kjente at jeg hadde to dyktige og kompetente folk på laget som heiet på meg og som ønsket å få meg og Øvre Alta skole til å lykkes. Det å ha to slike folk i ryggen når man er fersk som rektor er gull og de har bidratt til å gjøre meg tryggere i rektorrollen.

21.08.24
Siri Marsdal
-rektor Øvre Alta skole

Læringsmiljø

Elevundersøkelsen

Alle kommuner gjennomfører hver høst den nasjonale Elevundersøkelsen der elevenes opplevelse av hvordan de trives på skolen, deres motivasjon for å lære, hvordan de opplever lærernes faglige veiledning, hvor tilfredse de er med elevdemokratiet på skolen og det fysiske læringsmiljøet kartlegges. I tillegg svarer elevene på spørsmål om utbredelse av mobbing på skolen. Det er et mål at alle elever skal oppleve inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring. Skolene er pålagt å gjennomføre elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn, men Altaskolen gjennomfører undersøkelsen også på 5, 6, 8 og 9. trinn.

Oppfølging av resultater fra Elevundersøkelsen er en del av skolens plikt til å arbeide kontinuerlig og systematisk med elevenes skolemiljø etter opplæringsloven § 12-3, andre ledd. God vurderingspraksis og tydelig klasseledelse bidrar til høyere motivasjon og innsats, noe som igjen bidrar til at elevene mestrer mer. Dette øker sannsynligheten for bedre faglige resultater, at flere fullfører og består videregående opplæring, samt at færre slutter.

Svarene på de ulike spørsmålene i Elevundersøkelsen henger som oftest sammen. God vurderingspraksis og tydelig klasseledelse gir høyere motivasjon og innsats, noe som i sin tur gjør at elevene mestrer mer. Undersøkelsen gir et godt bilde av stemningen blant elevene, om det er generell trivsel og læringsglede, eller om det er særskilte områder skolen og klassen bør jobbe videre med for å forbedre. Elevundersøkelsen er dermed et godt verktøy for skolene og klassene til å jobbe med læringsmiljøet på skolen og i klassen. Hvert år går skoleeier gjennom resultatene med skolelederne, og disse gjør analyser av resultatene på egen virksomhet sammen med sine ansatte.

På nasjonalt nivå ser man at resultatene knyttet til motivasjon og mobbing har hatt en negativ utvikling. Til tross for dette rapporterer de fleste elever at de trives godt og opplever støtte både hjemmefra og fra lærerne. Guttene er generelt noe mer fornøyde med læringsmiljøet enn jentene, spesielt på 7. og 10. trinn.

Tall og statistikk alene gir ikke et fullstendig bilde av hva elevene lærer eller hvordan de opplever skolehverdagen. Det blir derfor viktig i analysearbeidet å se elevene bak tallene.

Indekser Elevundersøkelsen – Alta kommune

Tabellen under viser samlet skår på ulike indekser i Elevundersøkelsen i Alta de siste tre årene. Vi ser at elevenes vurdering av læringsmiljøet har gått ned på skalaen for en god del av indeksene i løpet av denne treårsperioden. Det er særlig indeksen *Motivasjon* som viser størst nedgang. På en skala fra 1 til 5 ble elevenes snittskår vurdert til 3,4 skoleåret 2023-24, mens den var på 3,6 de foregående årene. Vi vet imidlertid at nedgangen må være på 0,3 poeng for at den skal være signifikant, og vi må derfor være oppmerksomme på trenden vi ser de siste årene. Fallet i motivasjon er en klar trend som man ser også på nasjonalt nivå.

	Snitt	Snitt	Snitt
	Alta kommune 5. - 7. trinn (21-22)	Alta kommune 5. - 7. trinn (22-23)	Alta kommune 5. - 7. trinn (23-24)
Motivasjon	3,6	3,6	3,4
Mestring	3,9	3,9	3,8
Faglig utfordring	3,9	3,9	3,9
Trivsel	4,0	4,0	3,9
Støtte fra lærer	4,4	4,4	4,3
Elevdemokrati og medvirkning	3,9	3,8	3,7
Felles regler	4,4	4,4	4,3
Læringskultur	3,9	3,9	3,8
Vurdering for læring	3,8	3,9	3,8
Utdanning og yrkesveiledning (ungdomsskolen)	-	-	-
Støtte hjemmefra	4,2	4,1	4,1

Elevenes vurdering av læringsmiljøet på ungdomstrinnet har også gått noe ned på skalaen for flere av indeksene i løpet av de tre siste årene. Som på mellomtrinnet har også ungdomstrinnet størst nedgang på indeksen *Motivasjon*. På en skala fra 1 til 5 ble elevenes snittskår vurdert til 3,1 skoleåret 2023-24, mens den var på 3,3 de foregående årene. Fallet i motivasjon er en klar trend som man ser også på nasjonalt nivå, og vi ser at resultatet for Altaskolen har vært på rødt nivå både for mellomtrinnet og ungdomstrinnet i nevnte treårsperiode.

	Snitt	Snitt	Snitt
	Alta kommune 8. - 10. trinn (21-22)	Alta kommune 8. - 10. trinn (22-23)	Alta kommune 8. - 10. trinn (23-24)
Motivasjon	3,3	3,3	3,1
Mestring	3,8	3,8	3,8
Faglig utfordring	4,2	4,3	4,1
Trivsel	4,1	4,1	3,9
Støtte fra lærer	4,1	4,2	4,0
Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,6	3,5
Felles regler	4,1	4,2	4,0
Læringskultur	3,7	3,8	3,6
Vurdering for læring	3,4	3,5	3,4
Utdanning og yrkesveiledning (ungdomsskolen)	3,5	3,6	3,5
Støtte hjemmefra	4,1	4,1	4,0

Trivsel

Indikatoren *Trivsel* viser snittverdien av elevenes svar på spørsmålet: *Trives du på skolen?* At elevene trives på skolen er et viktig mål i seg selv, og alle elever i norsk skole har rett til et miljø på skolen som fremmer trivsel (Opplæringsloven, 2024, §12). Forskning viser at det er sammenheng mellom god trivsel, helse og læring⁹. Om skolen lykkes med å utvikle et godt og inkluderende læringsmiljø der elevene trives, vil dette også være bra for elevenes sosiale og personlige utvikling og gi gode vilkår for undervisning og faglige læring.

De aller fleste elevene i Alta trives på skolen. På en skala fra 1 til 5, der fem er høyeste skår, er snittet 3,9 for elevene på 5.-10.trinn. Resultatene har vært på gult nivå for treårsperioden både på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Samtidig ser vi at snittet har gått litt ned det siste året. Nedgangen er størst på ungdomstrinnet, og da på 9. trinn. På grunn av små enheter er flere av skolens resultater underlagt personvernregler. Derfor får vi ikke opp de konkrete prosentandelene for svarene på spørsmålet *Trives du på skolen?* som måler alt fra å ikke trives i det hele tatt (1) til å trives svært godt (5).

⁹ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Trivsel/>

Motivasjon, arbeidsforhold og læring

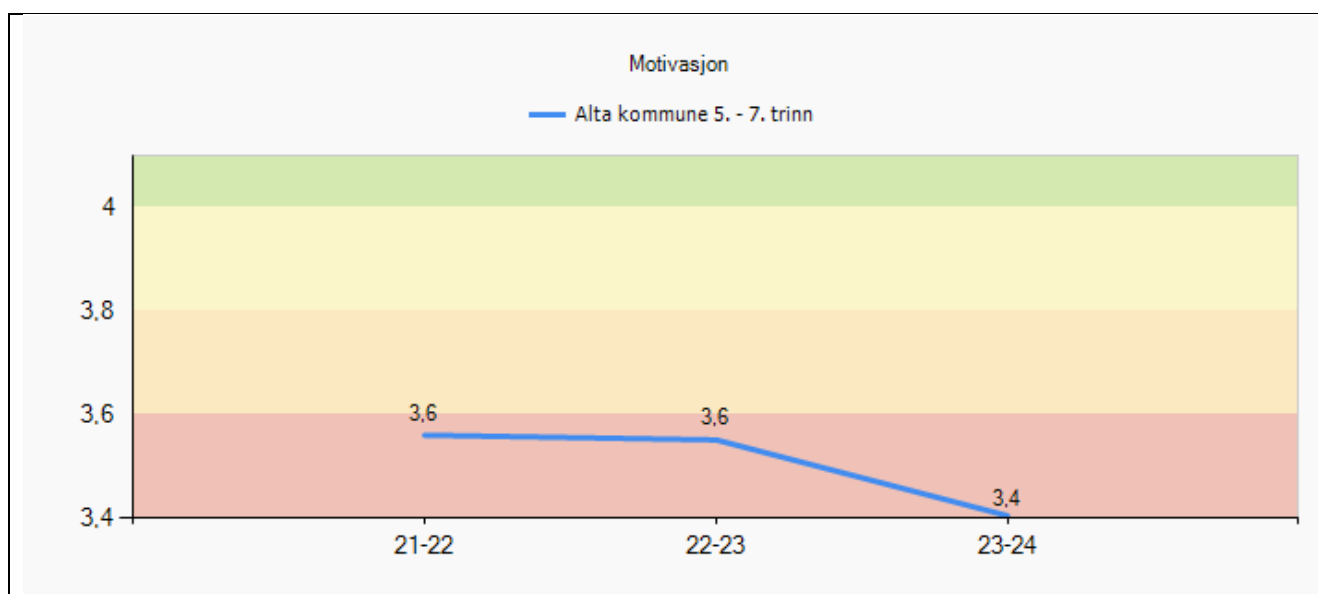
Indikatoren *Motivasjon, arbeidsforhold og læring* viser elevenes indre motivasjon, interesse og lærelyst for skolearbeidet. Motivasjonen blir målt gjennom fem ulike utsagn¹⁰:

1. Er du interessert i å lære på skolen?
2. Hvor godt liker du skolearbeidet?
3. Jeg gleder meg til å gå på skolen
4. Prioriterer du å bruke tid på skolearbeidet (både arbeid i timene og lekser)?
5. Når jeg arbeider med skolefag, fortsetter jeg å jobbe selv om det jeg skal lære er vanskelig

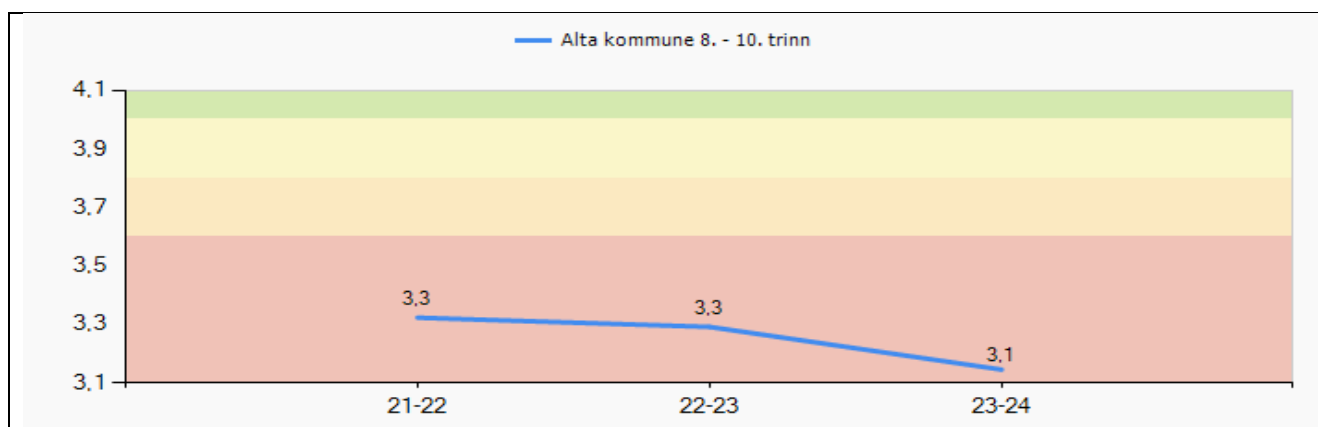
Som vi ser av figurene under er motivasjonen hos elevene i Altaskolen på rødt nivå, og det har vært et ytterligere negativt resultat det siste året. Fallet i motivasjon hos elevene det siste året viser samme trend som på nasjonalt nivå. Den nasjonale analysen av Elevundersøkelsen viser at motivasjonen for elevene på 7. trinn har vært synkende siden 2016, mens elevene på 10.trinn har vært mindre motivert de to siste årene etter mange år med stabile tall.

På mellomtrinnet og ungdomstrinnet skårer elever i Altaskolen lavest på spørsmålet *Hvor godt liker du skolearbeidet?* Samtidig skårer de høyest på at de prioriterer å bruke tid på skolearbeidet både i timene og ved hjemmearbeid. På 5., 8., og 10. trinn skårer elevene også høyt på at de fortsetter å jobbe selv om det de skal lære seg er vanskelig. For 7. trinn er det i tillegg en lav skår på spørsmålet *Jeg gleder meg til å gå på skolen*.

Selv om elevene vurderer seg til å være lite motiverte prioriterer de likevel å bruke tid på skolearbeidet. Undersøkelsen viser at elevene på 5., 8., og 10. trinn viser en evne til å holde ut og fortsette å jobbe, selv når skolearbeidet er vanskelig. Samlet sett tyder dette på at selv om elevene er dedikerte til skolearbeidet, er det rom for tiltak som kan øke deres motivasjon og engasjement i skolen.

¹⁰ Motivasjon, arbeidsforhold og læring, 08.08.2024, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Motivasjon/>

Arbeidsforhold og læring

Når det gjelder indeksen *Arbeidsforhold og læring*, viser resultatene fra Altaskolen at elevene både på mellomtrinnet og ungdomstrinnet skårer gjennomgående lavt på arbeidsro i timene. Dette kan tyde på at læringsmiljøet oppleves som ikke tilstrekkelig rolig, noe som kan påvirke elevenes evne til å konsentrere seg og lære effektivt.

På både mellom- og ungdomstrinnet skårer elevene i 6., 7., og 10. trinn høyt på at lærerne synes det er greit at elever gjør feil, fordi de kan lære av det. Dette tyder på at det på disse trinnene er en kultur for å se feil som en naturlig del av læringsprosessen, noe som kan fremme en mer åpen og trygg læringsatmosfære.

På ungdomstrinnet skårer elevene høyt på at de får nok utfordringer i skolen. Dette kan tyde på at undervisningen på disse trinnene er tilpasset elevenes nivå og gir dem tilstrekkelig intellektuell stimulans, noe som er viktig for deres faglige utvikling. På 9. og 10. trinn, skårer elevene lavt på troen på at det de lærer på skolen vil være nyttig senere i livet.

Støtte fra lærerne og faglige utfordringer

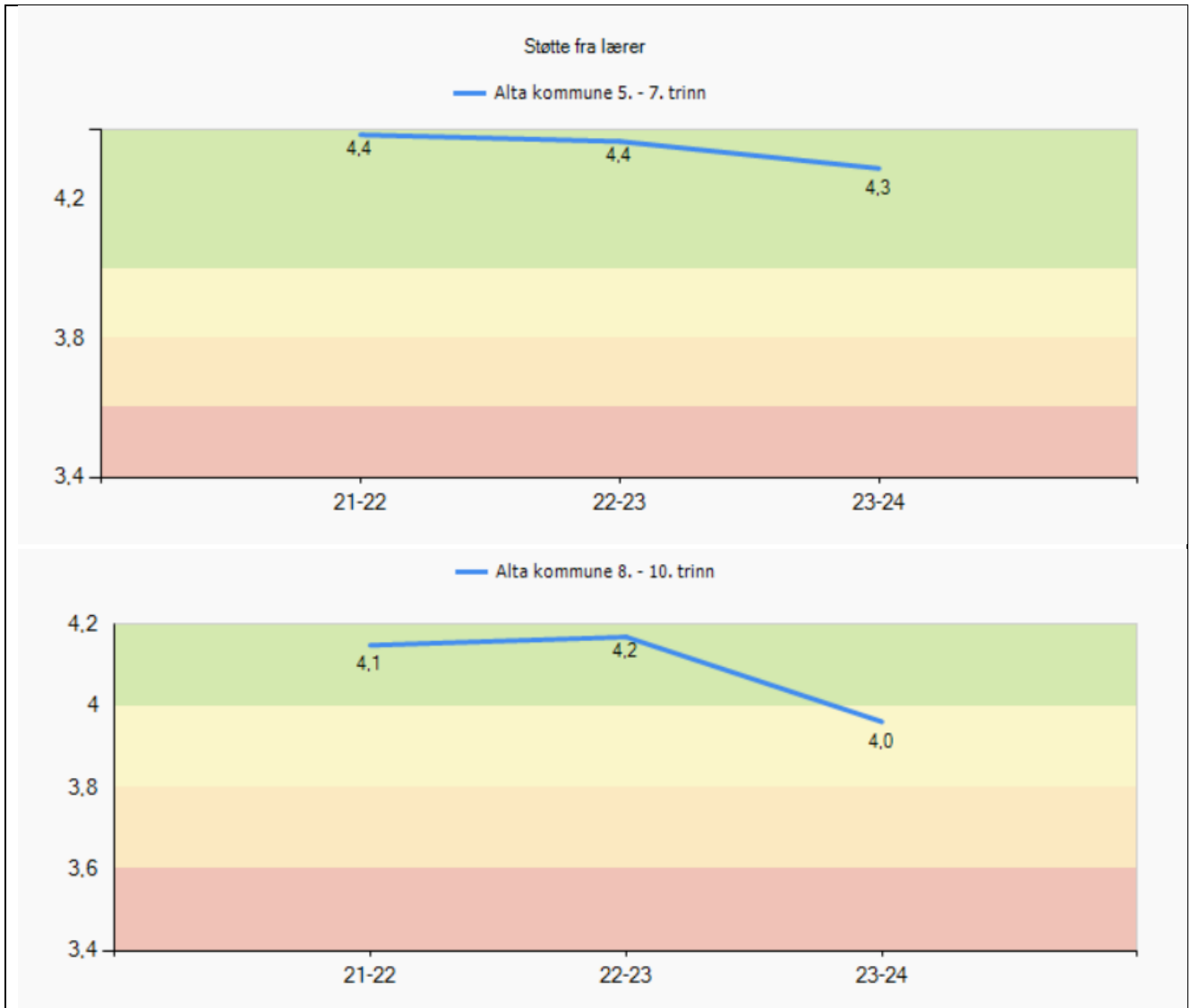
Relasjonen mellom lærer og elev er en viktig brikke som må være på plass for at forholdene for læring skal være optimale¹¹. Det å etablere og opprettholde en positiv relasjon til hver enkelt elev kan beskrives som hjørnesteinen i klasseledelse. Forskning har vist at lærer-elev relasjonen har betydning for elevers læringsresultat og for elevers atferd. En positiv relasjon bygger på lærerens vilje til å bry seg om alle elever, vise interesse for den enkelte og hans/hennes situasjon, være støttende og ha forventninger om faglig og sosial utvikling. Dette er viktig for alle elever, og særlig viktig for elever som av ulike grunner strever på skolen.¹²

Grafene under viser at elevene i Altaskolen opplever stor grad av støtte fra lærerne. Elevene opplever at lærerne bryr seg om dem, har tro på dem, behandler dem med respekt og gir god faglig hjelp. Både for mellomtrinnet og ungdomstrinnet ser vi imidlertid at kurven er noe nedadgående det siste året, og at det skåres lavere på ungdomstrinnet enn mellomtrinnet. Nedgangen i opplevd støtte fra lærerne gjennom skoleløpet kan

¹¹ Hattie, J. (2009). Visible Learning. A synthesis of over 800 metaanalyses relating to achievement. London: Routledge.

¹² Temaene fra Elevundersøkelsen, 08.08.2024: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/>

ha ulike forklaringer. Etter hvert som elevene blir eldre øker deres behov for selvstendighet, og samtidig kan deres forventninger til lærerne endre seg. På ungdomstrinnet blir undervisningen mer fagspesifikk, skolearbeidet blir mer krevende og det blir et økt fokus på karakterer. Etter hvert som elevene blir eldre utvikler de en mer kritisk vurderingsevne. De kan bli mer bevisste på hva slags støtte de får sammenlignet med hva de mener de burde få.

Sandfallet ungdomsskole har ønsket å kunne tilrettelegge skolehverdagen for sine elever ut fra den enkelte elevs spesifikke utfordringer for å legge til rette for faglig inkludering. Skolen har de siste årene jobbet for at alle elever skal oppleve faglig inkludering blant annet gjennom å bli en dysleksivennlig skole. Dette er hva rektor ved Sandfallet ungdomsskole forteller om denne delen av deres utviklingsarbeid:

Altaskolen - Sandfallet ungdomsskole

I desember 2023 ble Sandfallet ungdomsskole sertifisert som dysleksivennlig skole. Det er organisasjonen Dysleksi Norge som i 2005 startet prosjektet «Dysleksivennlig skole», og siden den gang har over 200 skoler i landet blitt sertifisert.

Kjennetegn ved dysleksivennlige skoler er at de:

- har et inkluderende og aksepterende miljø
- har gode systemer og kompetanse på å finne dem som har vansker
- kartlegger og registrerer alle elevenes leseferdigheter systematisk
- følger opp leseutviklingen hos de elevene som trenger det
- setter raskt inn tiltak som fungerer
- er gode på å bruke mulighetene IKT gir
- sørger for at alle lærere har kompetanse i tilpasset undervisning for elever med lese- og skrivevansker, språkvansker og mattevansker
- er både små og store, i fattige og rike kommuner.
- har ikke mer tid eller ressurser enn andre skoler, men de setter kunnskap i system og skaper gode rutiner.
- evner å se forbedringspotensial og har vilje til å endre praksis.

(Dysleksi Norge)

I løpet av søknadsprosessen om å bli en dysleksivennlig skole har Sandfallet ungdomsskole hatt besøk fra Dysleksi Norge og fått veiledning på hvilke områder som måtte forbedres for å oppfylle Dysleksi Norge sine 10 kriterier. Skolen følger rutiner for det dysleksivennlige klasserommet og den dysleksivennlige læreren. Det arrangeres kurs med opplæring i hjelpeprogrammer for både lærere, elever og foresatte, samt at skolen har rutiner for å sikre at rettighetene til elevene det gjelder følges opp.

Elever med spesifikke vansker har like rettigheter uansett om de går på en dysleksivennlig skole eller ikke. Sandfallet ungdomsskole har valgt å bruke søknadsprosessen som et verktøy for å heve skolens kompetanse på området.

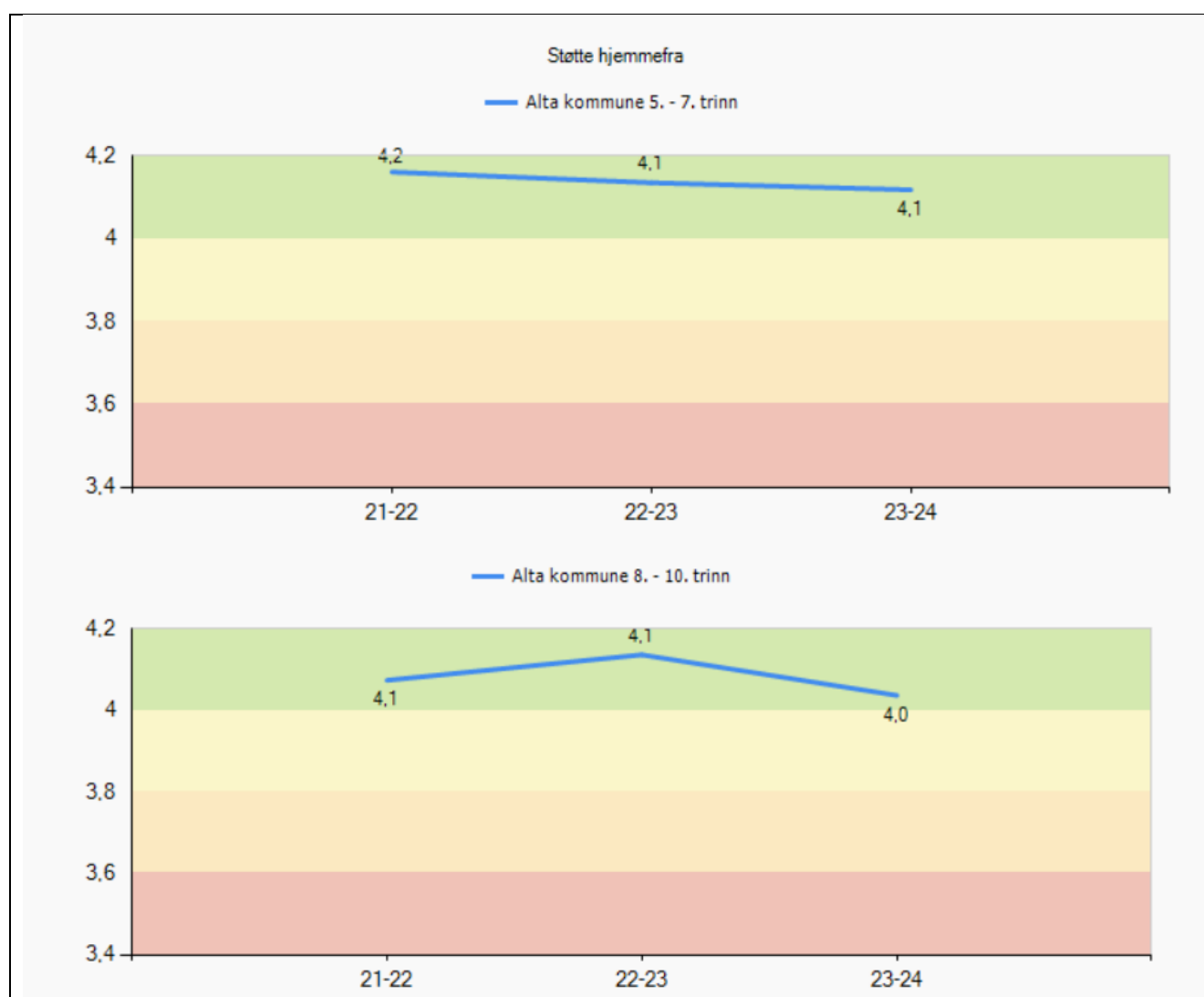

Støtte hjemmefra

Samarbeidet mellom skole og hjem er nedfelt som et grunnleggende prinsipp i Opplæringsloven § 1-3, og det formelle samarbeidet beskrives i § 10-3. Et nært og forpliktende samarbeid mellom hjem og skole er avgjørende for å realisere de felles oppgavene lærerne og foreldrene har. Samarbeidet mellom skole og hjem omfatter mange sider av skolens virksomhet. Skolen har ansvaret for å etablere samarbeidet med foreldrene.

Elevundersøkelsen inkluderer spørsmål som fokuserer på elevenes opplevelser av forventninger og støtte hjemmefra. Disse spørsmålene handler om hvorvidt hjemmet viser interesse for det barnet gjør på skolen, gir hjelp med lekser, oppmunttrer til skolearbeid og stiller forventninger om gode prestasjoner. Forskning viser at positive forventninger, interesse og støtte til barnas skolegang i hverdagen er viktig for elevenes sosiale og faglige læring.

Av grafene under ser vi at elevene i Alta er fornøyde med den støtten de får hjemmefra, og skåren er på grønt nivå i den utvalgte treårsperioden.

Vurdering for læring

Lærernes vurderingspraksis er et av flere forhold som bidrar til elevenes læring. Prinsippene om tydelige mål og kriterier, faglige relevante tilbakemeldinger, råd om forbedring og involvering i vurderingsarbeidet er nedfelt i forskrift til opplæringsloven¹³. God vurderingspraksis og tydelig klasseledelse bidrar til høyere motivasjon og innsats, noe som igjen bidrar til at elevene mestrer mer.

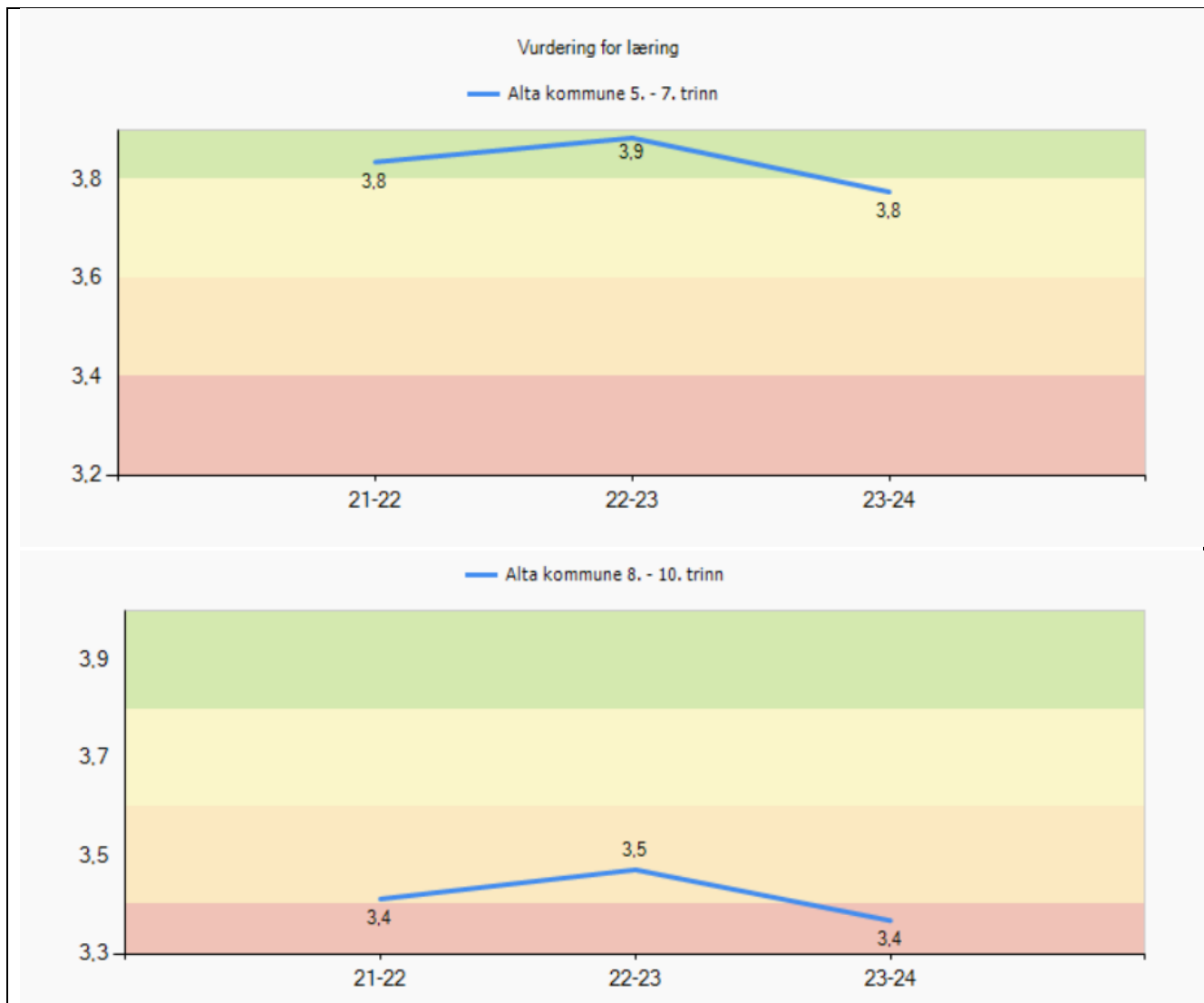
Når vurdering av elevenes arbeid blir brukt som grunnlag for videre læring omtales dette som vurdering for læring. Eleven bruker vurderingen til å øke eget læringsutbytte, og læreren bruker vurderingen som et verktøy til å tilpasse undervisningen og fremme læring. Underveisvurdering skal være en integrert del av opplæringen, og skal brukes til å fremme læring, tilpasse opplæringen og øke kompetansen i fagene.

I Altaskolen opplever elevene på mellomtrinnet å få god vurdering for egen læring, der de opplever å bli forklart hva de skal lære, hva som forventes av dem, hva de mestrer og hvordan de kan arbeide videre for å øke kompetansen sin. Indikatoren har imidlertid gått litt ned det siste året, både på mellomtrinnet og ungdomstrinnet. Ungdomstrinnet har hatt lavere resultater på denne indikatoren enn for elever på mellomtrinnet.

Elevene på 5. - 10. trinn skårer lavt på om de får være med å vurdere eget skolearbeid. Dette kan indikere at det er lite elevmedvirkning i vurderingsprosessen. Samtidig skårer 5., 6., og 7. trinn høyst på at lærerne forklarer målene i de ulike fagene på en måte som elevene forstår. På 5., 8., og 9. trinn skårer elevene også høyt på om lærerne forklarer godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet vurderes. Imidlertid ser vi at 10. trinn skårer lavt både på deltakelse i egenvurdering og på hvor godt lærerne forklarer hva som vektlegges i vurderingen.

Samlet sett peker resultatene på behovet for større elevmedvirkning i vurderingsprosessen og en mer konsekvent og tydelig kommunikasjon av vurderingskriterier, spesielt på høyere trinn. Dette kan bidra til å øke elevenes forståelse av hva som kreves, styrke deres eierskap til egen læring, og forbedre deres evne til å reflektere over egen innsats og prestasjon.

¹³ Temaene i Elevundersøkelsen, 08.08.2024, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Vurdering-for-laring/>

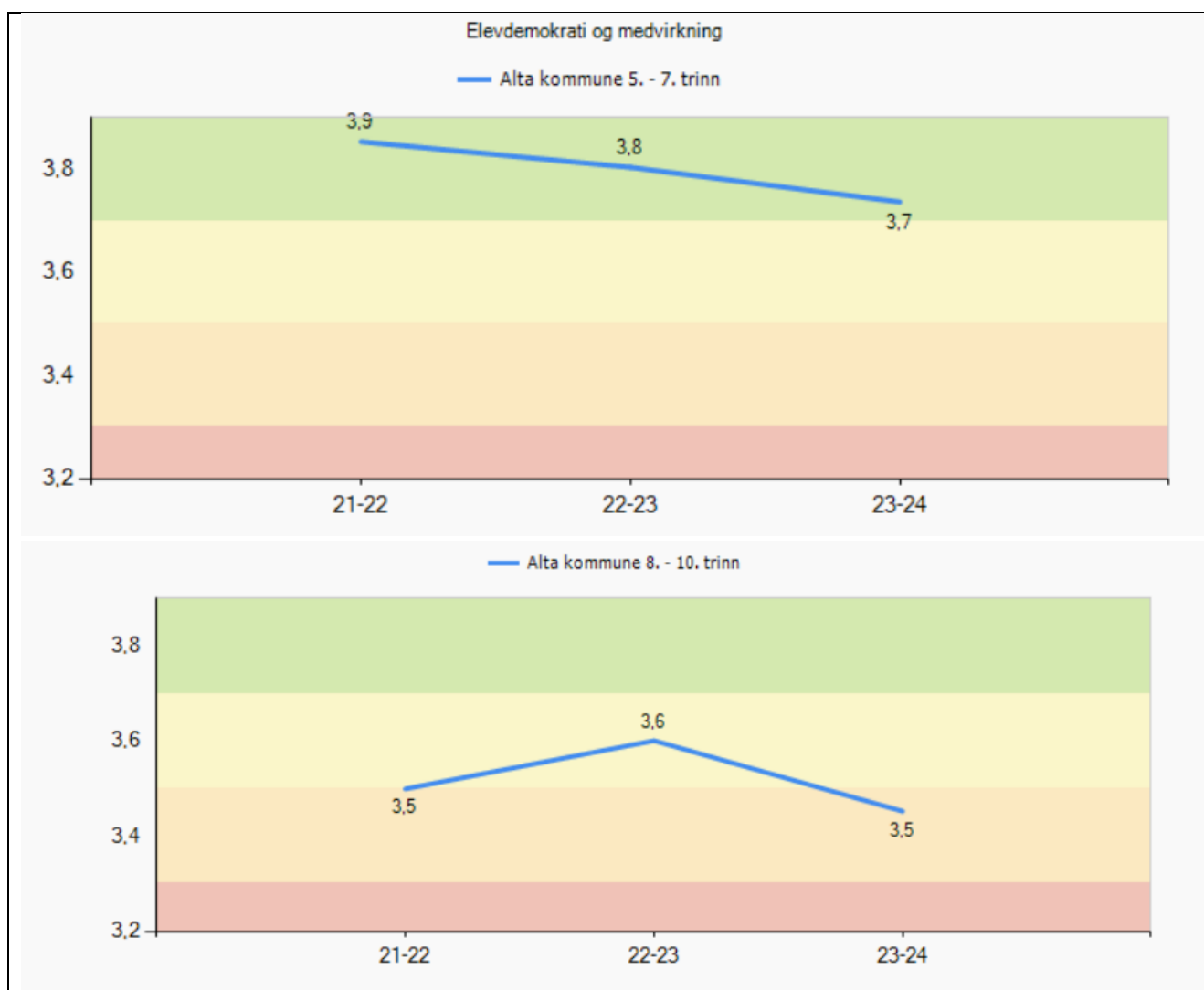

Elevdemokrati og medvirkning

Skolen skal gi elevene mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis. Elevene skal erfare at de blir lyttet til i skolehverdagen, at de har reell innflytelse, og at de kan påvirke det som angår dem (Utdanningsdirektoratet 2020).

Resultatene fra Elevundersøkelsen viser elevenes opplevelse av hvorvidt de får være med å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får være med og avgjøre klasseregler og delta i elevrådsarbeid. Elevrådet skal blant annet jobbe med skolemiljø, kvalitetsutvikling i opplæringen og fastsetting av skoleregler, jf. Opplæringsloven § 10-4. Skolene skal legge til rette for at elevene kan arbeide med skoledemokrati og at det er et elevråd som er valgt av elevene ved skolen (§ 10-5).

Grafene under viser at elevene på mellomtrinnet vurderer elevdemokratiet og medvirkning som noe høyere enn på ungdomstrinnet. Utviklingen de siste tre årene har vært gradvis nedadgående for mellomtrinnet, mens ungdomstrinnet hadde en topp i 2022-23, før det nå er tilbake på samme nivå som i 2021-22.

Trygt miljø

Skolen skal arbeide for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. (jf, Opplæringsloven § 12-2). Elevenes psykososiale miljø dreier seg blant annet om hvordan ansatte og elever oppfører seg mot hverandre på skolen. Elever har rett til ikke å bli sjikanert gjennom krenkende ord og handlinger, som mobbing, vold, rasisme, diskriminering og utestenging (§ 12-3). Alle ansatte ved skolen har plikt til å handle, hvis de har kunnskap eller mistanke om at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger (§§ 12-4 og 12-5).

I Elevundersøkelsen er det spørsmål som kan gi informasjon om hvordan elevene opplever sitt psykososiale skolemiljø, hva de opplever av mobbing på skolen og hvordan de opplever skolens praksis. Et godt psykososialt miljø og et godt læringsmiljø forebygger mobbing, og en forutsetning for å kunne skape et godt miljø er at skolen arbeider systemisk og kontinuerlig med forebygging.

En utvidet analyse av resultatene på nasjonalt nivå viser følgende sammenhenger når det gjelder mobbing ¹⁴:

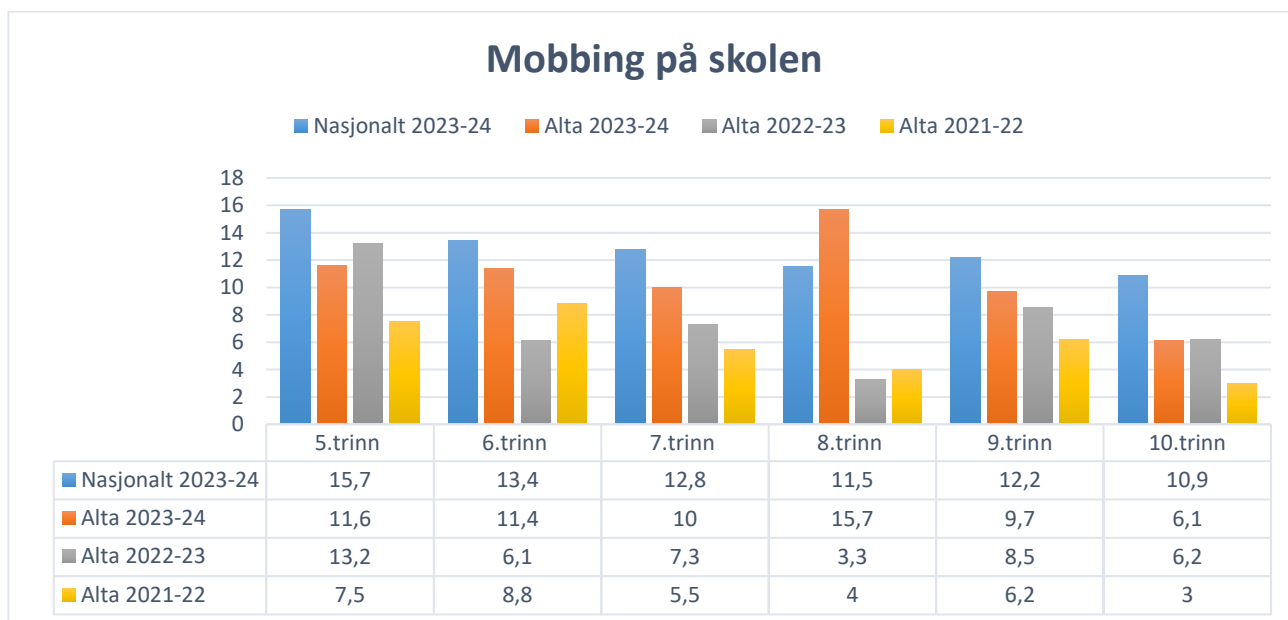
- Andelen elever som svarer at de opplever mobbing avtar med økende alder
- På 5. trinn er det 85 prosent av elevene som svarer at de trives mot 81 prosent på 10. trinn
- I 2022-23 var det en tydelig økning i andelen elever på nasjonalt nivå som svarer at de opplever mobbing på skolen
- I 2023-24 er det en mer markant økning. For 7. trinn øker andelen med nesten tre prosentpoeng, og for 10. trinn der det en økning med over tre prosentpoeng

I Elevundersøkelsen blir elevene stilt tre spørsmål:

- Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?
- Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?
- Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?

Figuren under viser at andelen elever som opplever mobbing på skolen i Alta ligger under nasjonalt nivå, bortsett fra på 8.trinn hvor 15,7 % av elevene opplever mobbing. Dette er en gruppe elever som vi ut fra resultatene må ha spesielt fokus på i Altaskolen.

Årsakene til variasjoner i resultatene kan være sammensatte og inkludere en rekke faktorer. Vi vet at overganger mellom skoler og hovedtrinn kan være utfordrende for mange elever. Da mange av våre skoler i Alta medfører overganger er det viktig å ha fokus på dette slik at elevene opplever bytte av skole som trygt og godt, jf. kommunens overgangsplaner.

¹⁴ [Flere elever opplever mobbing | udir.no](https://udir.no), 29.01.2024

Læringsresultater

Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøver

Kartleggingsprøvene hjelper lærerne med å finne de elevene som trenger ekstra hjelp i løpet av de første skoleårene. Prøvene er ikke laget for å kunne sammenligne resultater mellom andre skoler, kommuner eller fylker, men for å brukes i klasserommet og på skolen for å tilpasse opplæringen bedre.

Resultater fra kartleggingsprøvene kan blant annet brukes som utgangspunkt for å¹⁵:

- snakke om hvordan skolen arbeider med grunnleggende ferdigheter
- avdekke eventuelle behov for faglig oppdatering i personalet på skolen
- vurdere om rutinene til skolen for oppfølging er gode nok eller om de bør endres

Figuren under viser prosentandel elever som er i oppfølgingsområdet på de ulike delprøvene. For kartleggingsprøven i lesing på 1. trinn er det flere elever i oppfølgingsområdene enn foregående år. 1. trinn har en økning av elever som har behov for ekstra oppfølging på delområdene *Ordlesing* og *Tekstlesing*, mens 3.trinn har en økning av elever med behov for ekstra oppfølging på delområdene *Språkforståelse*, *Ordlesing* og *Tekstlesing*.

Flere elever med behov for ekstra oppfølging indikerer at det er et økt behov for tidlig innsats med målrettede tiltak. I arbeidet med tidlig innsats er det viktig å ha fokus på hvilke risiko- og beskyttelsesfaktorer elevene har, slik at man kan arbeide forebyggende på et tidligere tidspunkt. På den måten kan man unngå vansker senere i opplæringsløpet. For å arbeide med tidlig innsats har kommunen et system som heter *Se meg tidlig*, og som skolene er pålagt å bruke.

Lesing 1. trinn digital (Ny vår 2024)

Lesing 1. trinn	I oppfølgingsområdet	I oppfølgingsområdet	I oppfølgingsområdet
	Alta kommune (23-24)	Gutter (23-24)	Jenter (23-24)
Språkforståelse	10,1%	9,2%	11,2%
Ordlesing	20,6%	23,5%	18,4%
Tekstlesing	13,1%	17,3%	9,2%

Lesing 3. trinn digital (Ny høst 2022)

Lesing 3. trinn	I oppfølgingsområdet	I oppfølgingsområdet	I oppfølgingsområdet
	Alta kommune (23-24)	Gutter (23-24)	Jenter (23-24)
Språkforståelse	12,7%	21,8%	7,1%
Ordlesing	20,5%	23,0%	15,5%
Staving	17,1%	23,0%	13,1%
Tekstlesing	15,1%	20,7%	13,1%

¹⁵ Kartleggingsprøver, <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/prover/kartlegging-gs#a135985>

Nasjonale prøver

Det gjennomføres årlig nasjonale prøver på 5. og 8. trinn i lesing, regning og engelsk. I tillegg gjennomføres nasjonale prøver i lesing og regning for 9. trinn. På 5. trinn er det tre mestringsnivå der det er en forventet prosentvis fordeling er 25 % - 50 % - 25 % på mestringsnivå 1 – 2 – 3. På 8. og 9. trinn er det fem mestringsnivå med en prosentvis fordeling på 10 % - 20 % - 40 % - 20 % - 10 %.

Prøvene gir skolene kunnskap om elevenes grunnleggende ferdigheter, og om eleven har oppnådd den kompetansen de bør ha på dette trinnet i grunnopplæringen. Informasjon fra prøvene skal danne grunnlag for underveisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivå i skolesystemet. De nasjonale prøvene skal brukes på følgende måte¹⁶:

- Lærerne skal bruke resultatene for å følge opp elevene sine og i arbeidet med underveisvurdering og tilpasset opplæring
- Kommuner og skoler skal bruke resultatene som grunnlag for kvalitetsutvikling i opplæringa
- Forskere kan søke om å få utlevert resultatene fra nasjonale prøver til bruk i forskning

Prøvene på 5. og 8. trinn måler i hvilken grad elevene har oppnådd og mestrer den kompetansen og de grunnleggende ferdighetene de skal ha etter 4. og 7. trinn. Elevene med høyt mestringsnivå vil ha et godt utgangspunkt for det de skal lære videre på neste hovedtrinn. Resultatet på 5. trinn vil påvirke sannsynligheten for gjennomføring av et trettenårig skoleløp. På 9. trinn gjennomføres kun nasjonale prøver i lesing og regning, og er de samme prøvene som elevene tok på 8. trinn. Disse prøvene måler hvor stor utvikling elevene har hatt i lese- og regneferdigheter siden det første året på ungdomsskolen.

Resultatene fra nasjonale prøver gir informasjon om enkeltelever, grupper, trinn og skoler. Disse trenger lærere og skoleledere som grunnlag for å forbedre klasseromsundervisningen. Resultatene blir publisert på en skala med et gjennomsnitt på 50 skalapoeng på 5. og 8. trinn, mens det forventes 54 skalapoeng på 9. trinn. Fire skalapoeng er forventet utvikling i løpet av et skoleår.

Hovedfunnene fra de nasjonale prøvene på nasjonalt nivå i 2023 er som følger¹⁷:

- Årets elevkull presterer i overkant av ett skalapoeng svakere enn fjorårets kull i både lesing og regning. Elevenes prestasjoner i engelsk endrer seg lite fra i fjor
- Guttene presterer litt bedre enn jentene i regning, mens i lesing er det motsatt. I engelsk presterer guttene og jentene mer jevnt
- Kjønnsforskjellene i lesing og regning er sterkere i år enn i fjor

Lesing

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge elevenes leseferdigheter. Det betyr at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i faget norsk. De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing der elevene viser at de kan finne informasjon, forstå og tolke samt reflektere over og vurdere form og innhold i teksten.

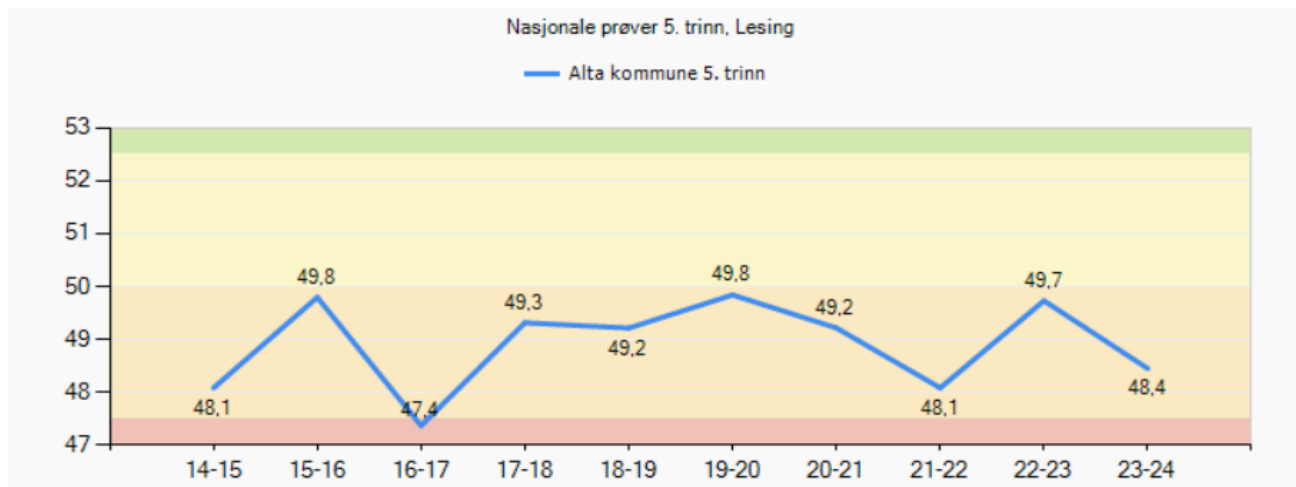
5.trinn

Figuren under viser en historisk oversikt over snittresultatet i lesing på nasjonale prøver for 5. trinn i Alta. Etter fullført barnetrinn er lesekompetansen til elevene under landssnittet som ligger på ca 50 skalapoeng. Variasjonene mellom skolene er store, og varierer fra 42 til 53 skalapoeng. Fire skalapoeng er forventet utvikling i løpet av ett skoleår. Det betyr at enkelte skoler ligger i overkant av to år etter andre skoler i forhold til elevenes

¹⁶ Kva er nasjonale prøver? <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/prover/nasjonale-prover/om-nasjonale-prover/>

¹⁷ [Resultater nasjonale prøver ungdomstrinnet | udir.no](#), 09.11.2023

leseferdigheter. Resultatene innad i skolene varierer også mye fra år til år. Variasjonen mellom skolene er relativt stabil over tid.

For skoleåret 2023-24 var 27 % av elevene på 5. trinn på mestringsnivå 1 i lesing, mens 52 % av elevene var på mestringsnivå 2. 21 % av elevene var på det høyeste mestringsnivået. I forhold til forventet fordeling (25% - 50 % - 25 %) ser vi at vi har litt for mange elever på nivå 1, mens nivå 2 er tilfredsstillende. Tabellen viser at det er flere gutter enn jenter på det laveste mestringsnivået, mens på det er motsatt for det høyeste mestringsnivået. Jentene i Alta har imidlertid i snitt hatt bedre gjennomsnittsskår enn guttene i lesing siden 2018-19. Det er interessant å spørre seg hvorfor det er slik? Treffer læringsmetodene på skolen jenter og gutter ulikt? Møter jenter og gutter ulike forventninger hjemme? Eller skyldes de ulike resultatene tilfeldige sammensetninger i elevgruppa som ikke har sammenheng med kjønn?

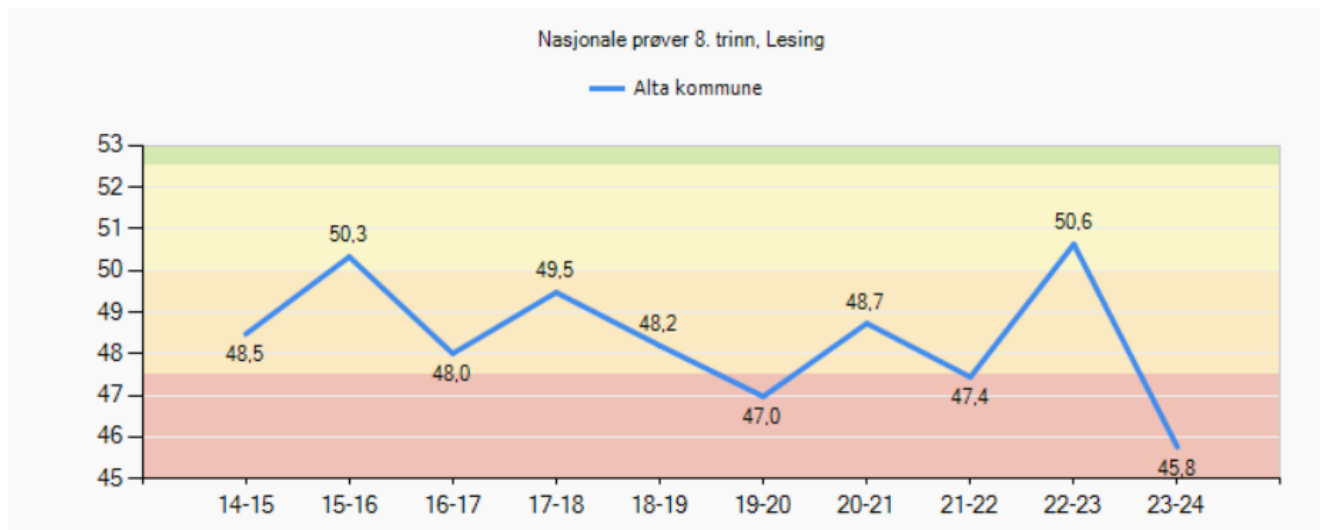
5.trinn - Nasjonal prøve i lesing 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Nasjonalt	25 %	49 %	26 %	49
Alta kommune	27 %	52 %	21 %	48
Gutter	32 %	43 %	25 %	48
Jenter	24 %	57 %	19 %	49

Selv om det er mange skoler som har for stor prosentandel 5. trinns elever på mestringsnivå 1 kan skolene likevel ha greie snittresultat da de også har mange sterke lesere på nivå 3. Det er viktig at skolene arbeider systematisk med å øke leseferdigheten til elevene på det laveste nivået da det er en sterk sammenheng mellom resultatene på nasjonale prøver i lesing på 5. trinn og grunnskulepoeng etter fullført 10. trinn. Videre har både nasjonale prøver og grunnskulepoeng mye å si for eleven sine muligheter til å gjennomføre videregående opplæring.

8.trinn

Grafen under viser en historisk oversikt over snittresultatene for nasjonal prøve i lesing for elever i Alta på 8.trinn. Tendensen de siste årene viser en variasjon fra år til år der beste resultat er fra skoleåret 2022-23 med 50,6 skalapoeng. Vi ser imidlertid en stor nedgang fra fjorårets til årets snittresultat på ca fem skalapoeng.

Nedgang i elevenes leseferdigheter er også en nasjonal trend, selv om Alta ligger tre skalapoeng under årets nasjonale snitt.

Tabellen under viser at vi også for 8.trinn har flest gutter på mestringsnivå 1. Det skiller 3 skalapoeng mellom jentene og guttene på 8.trinn. Vi ser at vi har en svært liten prosentandel elever på de høyeste mestringsnivåene på begge kjønn. I sammenligning med nasjonalt snitt skårer Altaskolen tre skalapoeng lavere enn nasjonalt.

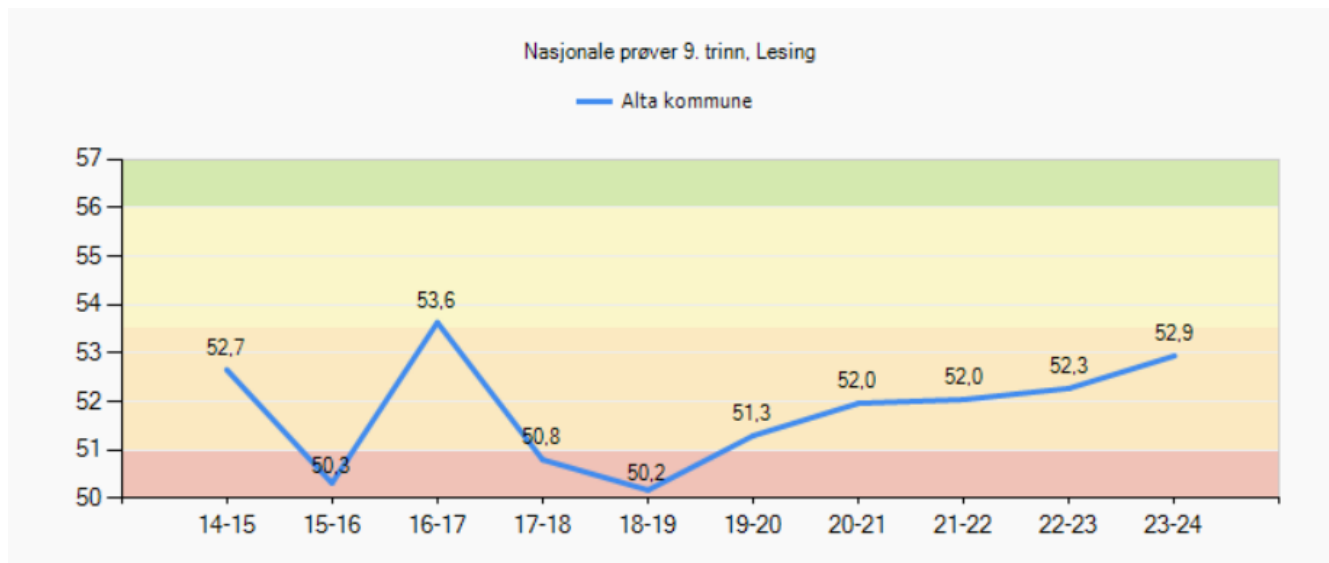
8. trinn – Nasjonal prøve lesing 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Nasjonalt	13 %	22 %	38 %	20 %	8 %	49
Alta kommune	20 %	26 %	36 %	13 %	5 %	46
Gutter	28 %	25 %	34 %	10 %	4 %	44
Jenter	15 %	25 %	34 %	15 %	6 %	47

9.trinn

Grafen under viser en historisk oversikt over snittresultatene for nasjonal prøve i lesing for elever i Alta på 9.trinn. Tendensen de siste årene viser økning i skalapoeng for elevene der de skoleåret 2023-24 har 52,9 skalapoeng. Dette er det høyeste nivået siden 2016-17 da snittet var på 52,6 poeng.

At resultatene på 9.trinn øker sammenlignet med et det eleven presterte på 8. trinn viser at arbeidet som gjøres i overgangen fra barneskole til ungdomsskole er avgjørende for å sikre at elevene raskt finner seg til rette og får et optimalt faglig utbytte av opplæringen. I denne sammenheng må vi også ha med oss at et forventet læringsutbytte for elevene i løpet av et skoleår er på 4 skalapoeng. Det betyr at når snittet på 8. trinn var på 47,4 poeng skoleåret 2021-22, så er det forventet at disse elevene skal ha en økning i skalapoeng på minst 4 skalapoeng når prøven tas igjen på 9. trinn. Vi ser av grafen under at elevene hadde en skår på 52,3 poeng året etter, noe som er en økning på 4,9 poeng og over forventet økning. Dersom vi imidlertid sammenligner resultatene fra 2022-23 som var på 50,6 på 8.trinn med fjoråret, så hadde disse elevene en økning på i overkant

av to skalapoeng. Det viser oss at det er variasjoner mellom resultatene, og det blir viktig på et systemisk nivå å ha gode rutiner for oppfølging av elevene.

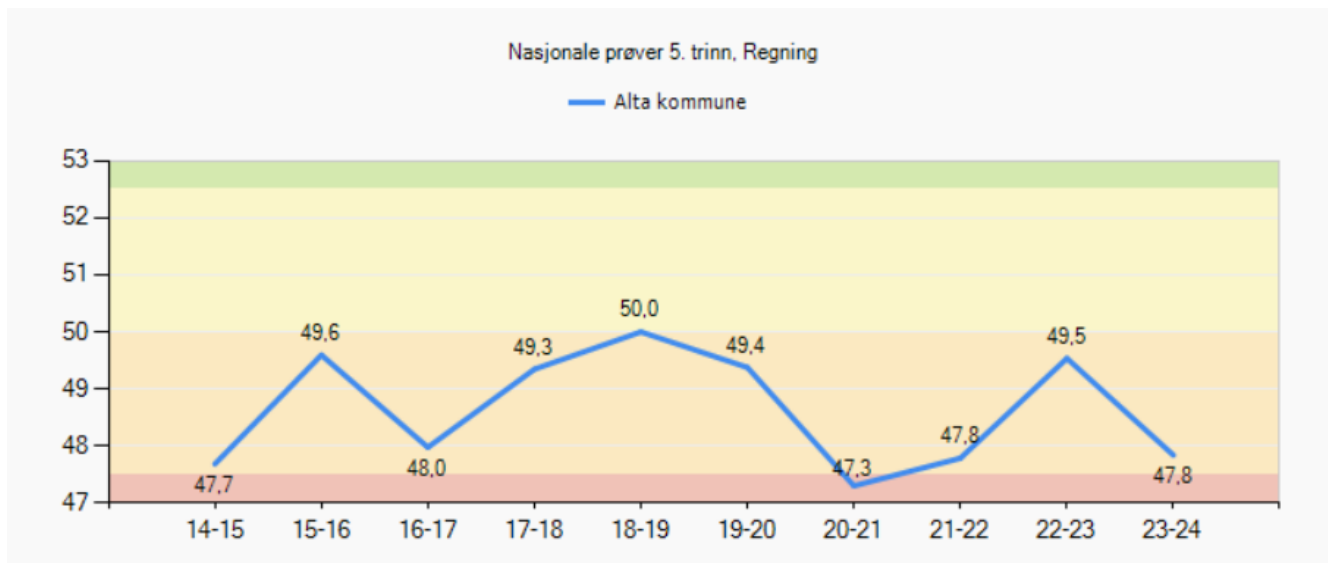
I analysearbeidet blir det viktig å se nærmere på hva som bidrar til den positive utviklingen på 9.trinn, samt identifisere hvilke faktorer som fortsatt hindrer elevene i å nå et høyere nivå. Det er viktig å analysere undervisningsmetodene, ressursbruken, og elevens læringsmiljø i både 8. og 9. trinn for å forstå hva som fungerer godt, og hvor det er behov for forbedringer. Vi må også vurdere hvordan vi kan intensivere støtten til de elevene som fortsatt ligger på oransje nivå, slik at vi kan sikre en jevnere fremgang og løfte flere elever over denne terskelen. Dette kan innebære økt fokus på tilpasset opplæring, målrettede tiltak, og styrket samarbeid mellom lærere og elever for å oppnå enda bedre resultater i fremtiden.

Regning

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad ferdighetene til elevene er i samsvar med mål for regning som grunnleggende ferdighet, slik den er integrert i kompetansemålene i læreplanen for fag. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag. De nasjonale prøvene i regning dekker områdene tall, måling og statistikk.

5.trinn

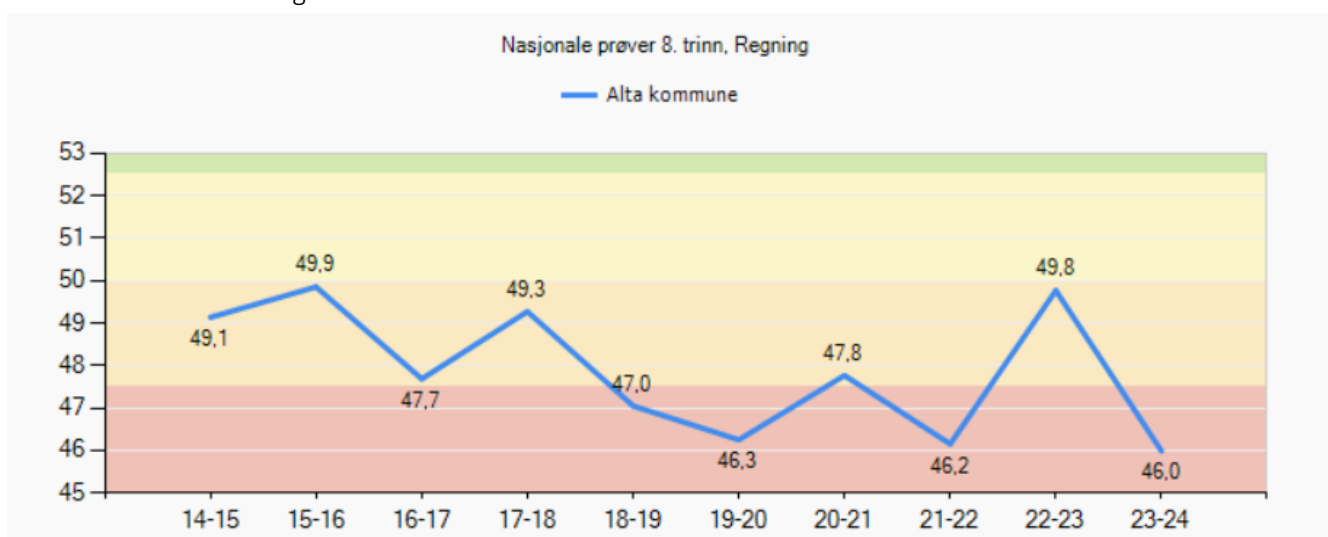
Grafen viser varierende resultater for elevene på 5. trinn. Vi har flere elever på mestringsnivå 1 enn det som er forventet, og det er flere jenter enn gutter i Altaskolen som er på dette nivået. Jentene har en snitt på nesten tre skalapoeng lavere enn guttene, noe som tilsvarer nesten ett års utvikling. Mellom den enkelte skole varierer gjennomsnittet i skalapoeng fra 45 til skolen med lavest skåre til 52 skalapoeng for skolen med høyest snitt. Totalsnittet for Altaskolen er lavere enn nasjonalt nivå. Det blir viktig å se nærmere på variasjoner og svingninger i arbeidet med å sikre elevenes faglige utvikling.

5.trinn - Nasjonal prøve i regning 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Nasjonalt	26 %	49 %	24 %	50
Alta kommune	30 %	54 %	17 %	48
Gutter	22 %	57 %	21 %	50
Jenter	34 %	53 %	14 %	47

8. trinn

På 8. trinn har gjennomsnittet i regning gått ned med nesten 4 skalapoeng det siste året. Dette tilsvarer nesten ett års forventet utvikling for elevene.

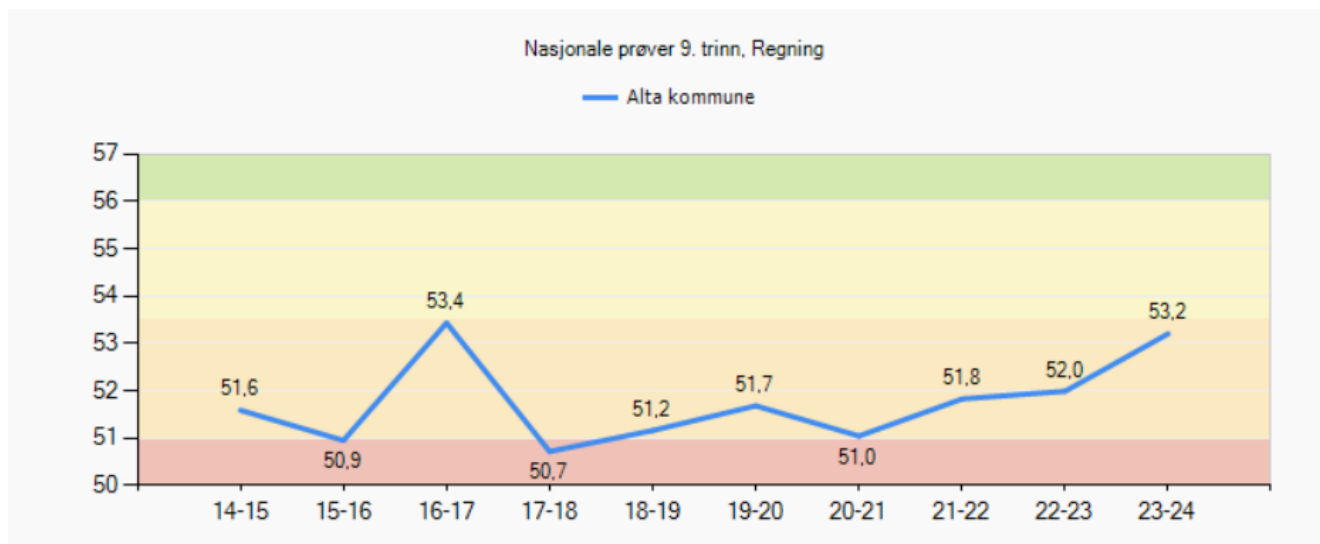

8. trinn – Nasjonal prøve regning 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Nasjonalt	13 %	21 %	38 %	19 %	9 %	49
Alta kommune	18 %	25%	40 %	15 %	3 %	46
Gutter	16 %	24 %	38 %	17 %	5 %	47
Jenter	19 %	27 %	40 %	13 %	1 %	46

På ungdomstrinnet er guttene sitt forsprang redusert med i gjennomsnitt 2 skalapoeng i regning, det vil si at jentene nå ligger kun ett skalapoeng bak guttene. Det er ikke så lett å se hva som kan være årsaken til kjønnsforskjellene i regneferdigheter. I utgangspunktet skulle guttene og jentene hatt like forutsetninger. Stiller jentene lavere krav og forventninger til seg selv om hva de kan klare i regning? Eller opplever jentene lavere grad av støtte og forventning om prestasjoner i regning hjemmefra? Kan det være at lærerne møter jentene med lavere forventninger til regneferdigheter enn de møter guttene med? Eller får guttene mer hjelp og tettere oppfølging?

9.trinn

På nasjonal prøve for 9. trinn i regning ser vi at det er en økning i gjennomsnittet på skalapoeng. Skoleåret 2023-24 var denne skåren på 53,2 skalapoeng. Dersom vi ser hva gjennomsnittsskåren til dette kullet var på 8.trinn ser vi at skåren var på 49,8 skalapoeng. Dette er en økning på omtrent 3 skalapoeng, altså noe under forventet utvikling i løpet av et skoleår. Vi ser samme trend her som i lesing, og også her blir det viktig å se nærmere på hva som skal til for å kunne tilrettelegge slik at elevene oppnår ønsket og forventet utvikling.

Engelsk

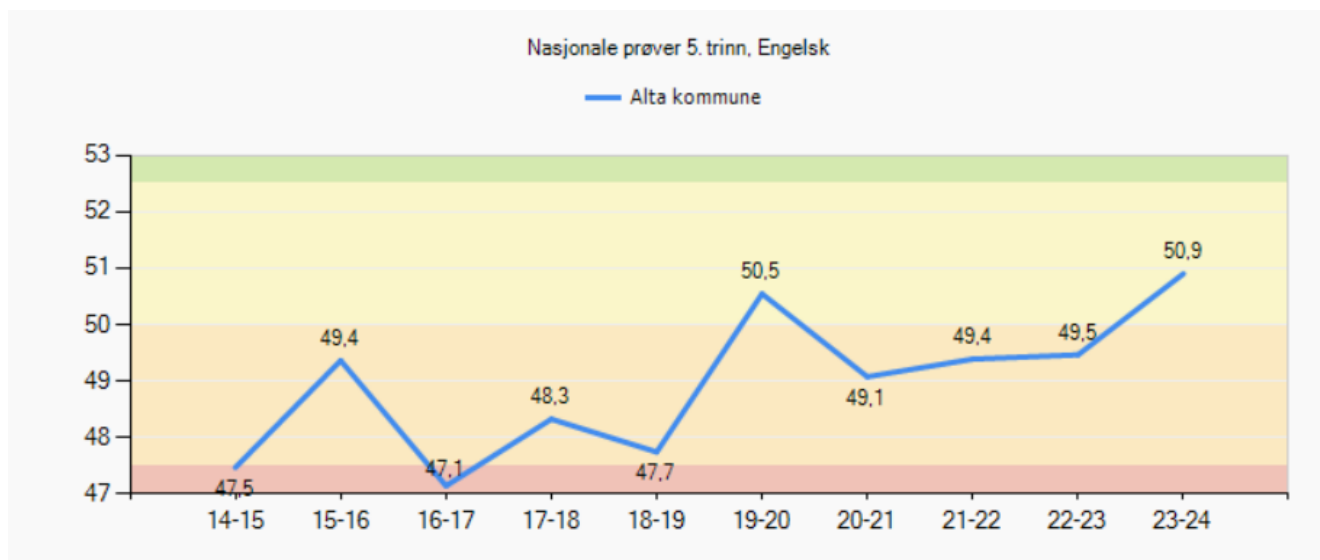
Engelsk er ikke en ferdighet som er integrert i kompetansemålene for andre fag slik om lesing og regning er. Nasjonal prøve i engelsk tar derfor utgangspunkt i kompetansemålene i faget engelsk. Gjennom oppgavene skal elevene vise at de kan:

- finne relevant informasjon

- forstå hovedinnhold og noen detaljar
- koble informasjon i tekster
- trekke slutninger (bare 8. trinn)
- forstå hva enkelte ord og faste uttrykk betyr ut fra sammenhengen
- bruke vanlige grammatiske strukturer

5.trinn

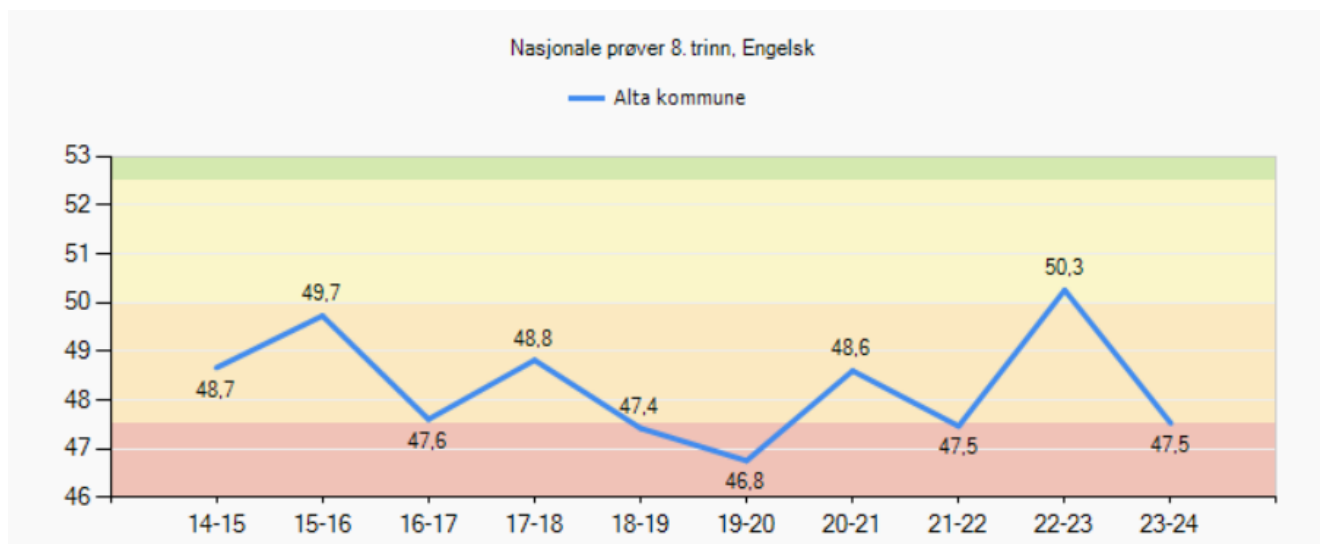
Engelskferdighetene til elevene på 5.trinn i Alta er på over 51 skalapoeng for skoleåret 2023-24 og over nasjonalt snitt. Skåren for 5. trinnselevne i Alta har gradvis økt siden 2020-21. Det er flere jenter på det laveste mestringsnivået enn gutter, og guttene har en gjennomsnittsskåre på 5 poeng mer enn jentene. Hva som er årsak til denne kjønnsforskjellen er usikkert.

5.trinn - Nasjonal prøve i engelsk 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Snitt Poeng
Nasjonalt	25 %	50 %	25 %	50
Alta kommune	27 %	47 %	26 %	51
Gutter	18 %	44 %	38 %	54
Jenter	29 %	51 %	20 %	49

8. trinn

Resultatene for 8.trinn viser en nedgang fra 50,3 skalapoeng og gult nivå i 2022-23 til 47,5 skalapoeng og rødt nivå i 2023-24. Grafen viser også store variasjoner fra år til år for dette trinnet. Vi har at jentene har nådd guttene igjen, og har nå ett skalapoeng mer enn guttene skoleåret 2023-24. Selv om det er en gledelig økning for jentene så skåres det imidlertid under nasjonalt snitt for begge kjønn.

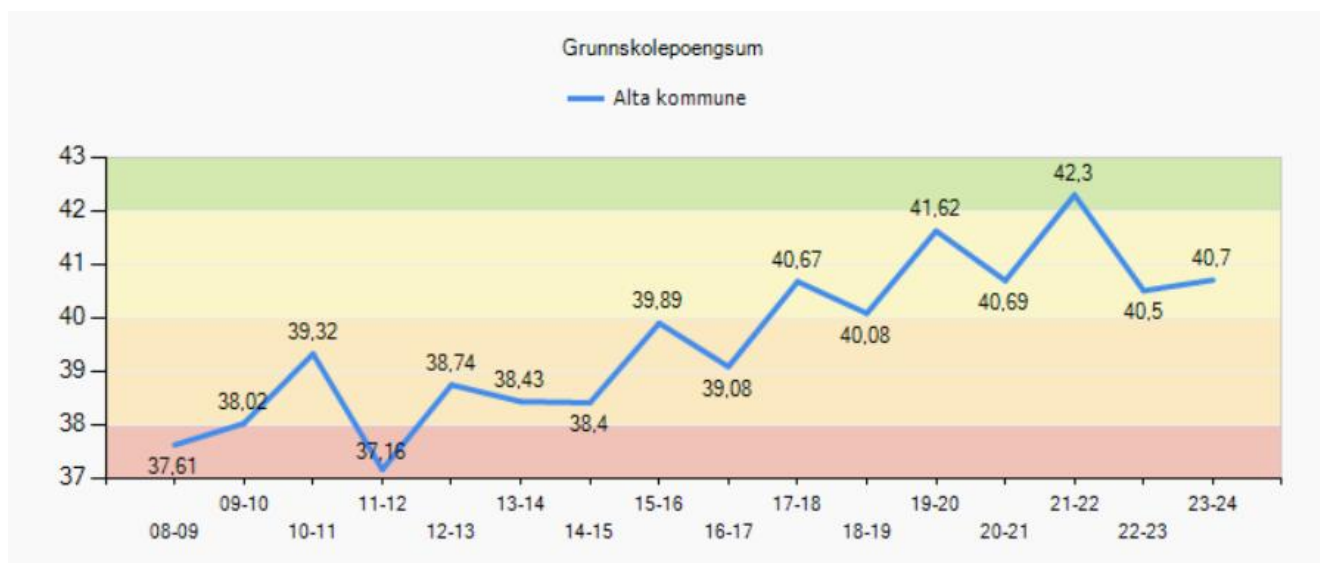
8. trinn – Nasjonal prøve engelsk 2023-24	Mestringsnivå 1	Mestringsnivå 2	Mestringsnivå 3	Mestringsnivå 4	Mestringsnivå 5	Snitt Poeng
Nasjonalt	10 %	17 %	42 %	20 %	10 %	50
Alta kommune	18 %	25%	35 %	14 %	8 %	47
Gutter	20 %	26 %	33 %	13 %	9 %	47
Jenter	16 %	24 %	37 %	16 %	8 %	48

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterer på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående opplæring.

Grunnskolepoengsummen betyr mye for elevenes muligheter til å gjennomføre videregående skole. Elever som har med seg en høy grunnskolepoengsum fra ungdomsskolen har større sjanse for å fullføre og bestå videregående opplæring enn elever med lavere karakterer fra ungdomsskolen.

Grafen under viser en historisk oversikt over grunnskolepoengsummen for elever som går ut av ungdomsskolen. Vi ser at vi har hatt en økning i grunnskolepoeng de siste årene selv om det er variasjon i resultatene fra det ene året til det andre. Etter å ha vært på grønt nivå skoleåret 2021-22 har vi de to siste årene hatt en nedgang til gult nivå.

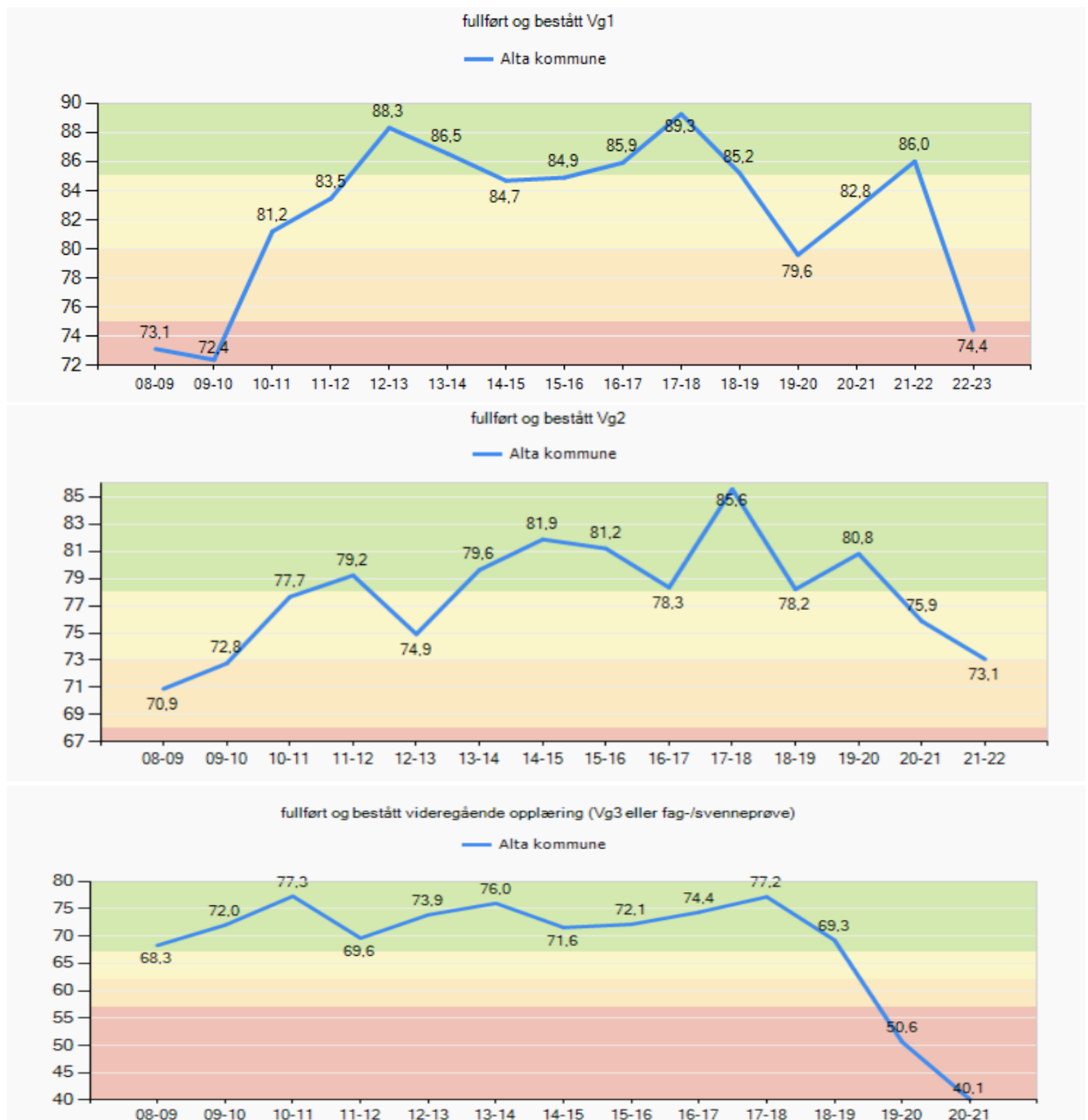

Tabellene under viser en fordeling av grunnskolepoeng på gutter og jenter. Vi ser at selv om guttene har hatt områder på nasjonale prøver hvor de har hatt høyere skår enn jentene, så er det jentene som høyest grunnskolepoengsum når de avslutter 10.trinn skoleåret 2023-24.

Grunnskolepoengsum	2021-22	2022-23	2023-24
Alta kommune	42,3	40,5	40,7
Gutter	39,2	39,0	38,1
Jenter	45,6	42,2	43,1

Gjennomføring av videregående opplæring

Tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) viser at det på nasjonalt nivå er 82,2 % av elever/lærlinger som fullførte videregående opplæring i løpet av fem til seks år. Grafene under viser gjennomføringsprosenten på Vg1, Vg2 og Vg3 for Alta kommune de siste årene. Det er viktig å være oppmerksom på at data for gjennomføring av videregående opplæring ikke er endelige før det har gått fem år. Det vil si at vi må gå fem år tilbake i tid for å se reelle gjennomføringstall. Årstallet i utvalget er det året eleven gikk ut fra ungdomsskolen. Det betyr at 89,3 % av elevkullet som gikk ut av ungdomsskolen våren 2018 besto det første året på videregående skole (Vg1).

Skoleåret 2018-19 var det 254 elever som gikk på 10.trinn i Alta kommune. Tabellen under viser hvor mange av Altaelevene som gikk ut av grunnskolen våren 2019 og som etter fem år har fullført og bestått Vg1, Vg2 og Vg3 eller fag-/svenneprøve. Av 254 elever er det 69,3 %, som har fullført den videregående opplæringen.

Elever som ikke startet på videregående skole etter grunnskolen er ikke regnet med. SSB regner en elev som frafallselev dersom han/hun ikke har fullført og bestått Vg3 eller fag-/svenneprøve fem år etter oppstart i videregående skole.

Andel elever, lærlinger eller lærekandidater som har	%	N=
fullført og bestått Vg1	85,2	219
fullført og bestått Vg2	78,2	201
fullført og bestått videregående opplæring (Vg3 eller fag-/svenneprøve)	69,3	178

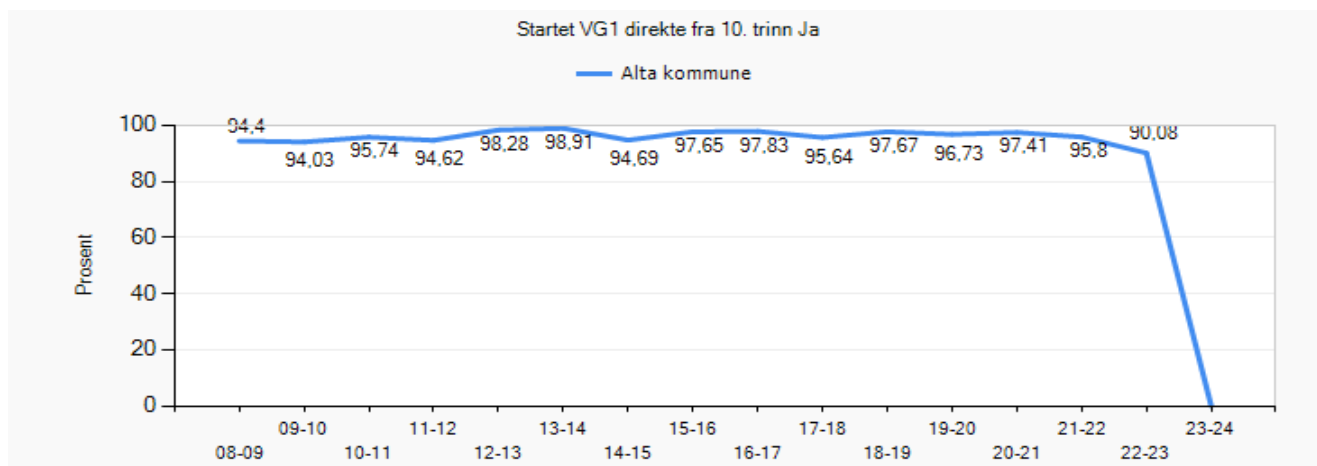
Fullført og bestått etter grunnskolepoeng

Tabellen viser hvordan gjennomføringen er for elevene som gikk ut av ungdomsskolen i høsten 2018, ut fra hvor mange grunnskolepoeng elevene hadde. Av de som hadde færre en 30 grunnskolepoeng er det i overkant av 45 % som har fullført og bestått videregående opplæring etter fem år. Av de som hadde mer enn 40 grunnskolepoeng er det nesten 90 % som har fullført og bestått.

Andel elever, lærlinger og lærekandidater som har	<0 - < 30	30 - < 40	40 - < 50	>= 50
Fullført og bestått Vg1	70,3%	92,0%	97,6%	97,8%
Fullført og bestått Vg2	59,5%	86,7%	95,9%	100,0%
Fullført og bestått Vg3/lære	45,9%	77,3%	89,4%	95,6%

Andel elever som startet vg1 direkte fra 10. trinn

Direkte overgang til videregående gir lavest frafall. Høsten 2019 var det 97,7 % av elevene som startet direkte på videregående opplæring fra 10.trinn. Av tabellen under ser vi at andelen elever som begynner direkte på videregående skole har holdet seg stabil de siste årene.

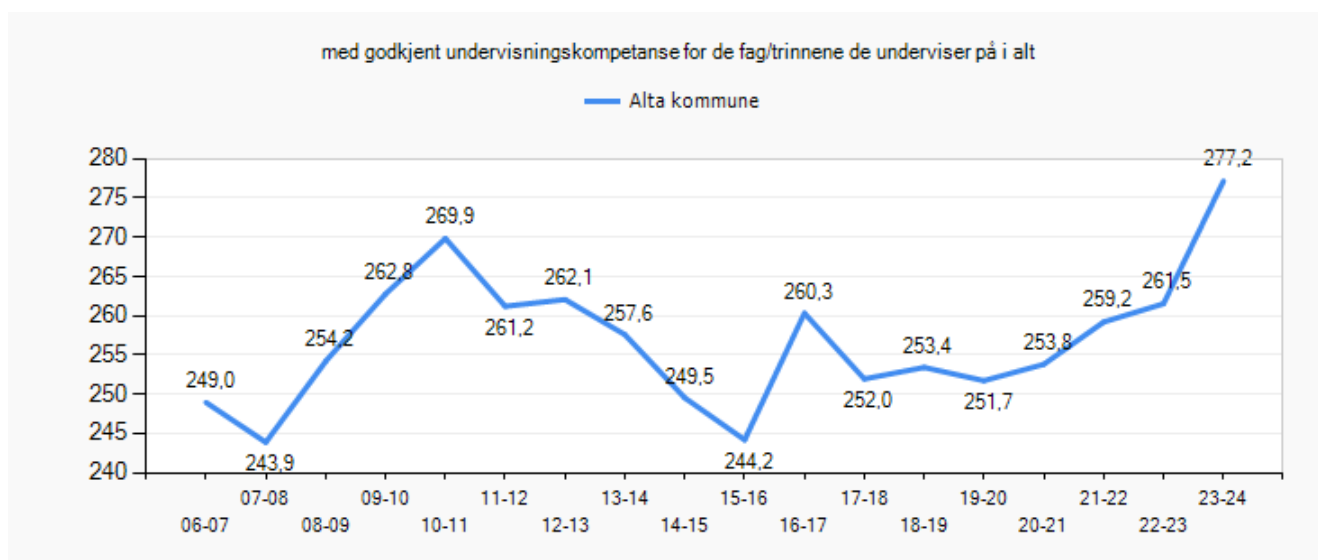

Ressursindikatorer

Hvert år registrerer skolene en rekke opplysninger om skolens ressurser og hvordan de bruker disse i den nasjonale grunnskolestatistikken (GSI). Nedenfor viser vi et utvalg av ulike ressursindikatorer fra GSI, og vi vurderer og kommenterer dem kort. Vi har i hovedsak valgt å ta med data fra tre siste årene. Tallene hentes direkte fra GSI og er rapportert inn av skoleleder innen 1. oktober hvert år.

Lærere og assistenter

Grafen viser en økning i antall lærere i Altaskolen med godkjent undervisningskompetanse for de fag/trinnene de underviser.

Tabellen under viser en økning i antall lærere og assistenter de siste tre årene i Altaskolen. Skoleåret 2023-24 var det totalt 332 ansatte lærere i Altaskolen, der omtrent 23 % av disse var menn. GSI regner alle som arbeider med elever i skolen, og som ikke underviser, for assistenter. Assistentene kan ha ulik kompetanse som skolen har behov for. Tallet på assistenter i skolen har økt, og kjønnsfordelingen er omtrent slik som for lærerne.

Fordeling lærere	Menn	Kvinner	Totalt
2023-24	78	254	332
2022-23	76	244	320
2021-22	74	239	313
Fordeling assistenter	Menn	Kvinner	Totalt
2023-24	18	69	87
2022-23	15	61	76
2021-22	9	46	55

Skoleåret 2023-24 ble det utført 293 årsverk i Altaskolen. Dette er en økning på 14 årsverk fra det foregående skoleåret. 96,3 % av årsverkene ble utført av lærere som oppfyller kompetansekravene for tilsetning. Altaskolen ligger stabilt med i overkant av 95 % av undervisningen som blir utført av lærere som oppfyller kompetansekravene

Stortinget har bestemt at alle lærere i grunnskolen som underviser i matematikk, engelsk, norsk, samisk og norsk tegnspråk skal ha fordypning i fagene. Kommunene har fram til 2025 å innfri kravet. Skoleåret 2022-23 var det 34 lærere i Altaskolen som tok videreutdanning gjennom Utdanningsdirektoratets kompetanse for kvalitet. I tillegg til hovedfagene har kommunen innvilget videreutdanning i fag som spesialpedagogikk og begynneropplæring.

Undervisning og kompetanse (GSI)	2021-22	2022-23	2023-24
Årsverk til undervisning	274	279	293
utført av lærere som oppfyller kompetansekravene	264	266	282
Utført av lærere som ikke oppfyller kompetansekravene	10	13	11
Prosentandel undervisning utført av lærere som oppfyller kompetansekravene	96,3 %	95,3 %	96,3 %

Lærertetthet

Lærertetthet er totale elevtimer sett opp mot totale lærertimer til ordinær undervisning.

Tabellen viser antall elever per lærer i ordinær undervisning i offentlig grunnskole. Det betyr at lærertetthet som inkluderer timer til spesialundervisning og særskilt språkopplæring ikke er med i denne tabellen. Vi ser at Altaskolen har en lærertetthet for alle trinn på 13.5 elever per lærer.

	2021-22 ?	2022-23 ?	2023-24 ?
	Alle trinn ?	Alle trinn ?	Alle trinn ?
	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?	Alle eierformer ?
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Lærertetthet i ordinær undervisning ?	Lærertetthet i ordinær undervisning ?	Lærertetthet i ordinær undervisning ?
- Hele landet	15.54	15.63	15.63
- Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmárku - Tromssa ja Finnmárku	13.14	13.12	13.23
- Alta	13.50	13.14	13.52
Alta kommune (EIER)	13.51*	13.26*	13.72*

Stortinget har vedtatt en norm for lærertetthet i norsk grunnskole. Normen har ført til flere lærere i skolen, særlig på 1.-4.trinn, da det skal være maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4 trinn og maksimalt 20 elever per lærer på 5.-10.trinn. Tabellen under viser en fordeling på hovedtrinn over en treårsperiode med tanke på lærertetthet. Vi ser at lærertettheten har gått noe ned det siste året for småtrinnet og mellomtrinnet. Alta kommune er likevel innenfor normen på alle hovedtrinnene i grunnskolen.

Alta kommune	2021-22	2022-23	2023-24
Lærertetthet i ordinær undervisning 1.-4.trinn	11,75	10,97	11,5
Lærertetthet i ordinær undervisning 5.-7.trinn	18,15	15,34	16,87
Lærertetthet i ordinær undervisning 8.-10.trinn	12,5	14,54	13,94

Spesialundervisning

Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet har rett til spesialundervisning. Tabellen under viser at Altaskolen har en økning på 2 % i andel elever som har vedtak om spesialundervisning fra 2021-22 til 2023-24. Altaskolen har som mål at opplæringa skal være godt tilpasset og lagt opp på en måte som i størst mulig grad gjør det mulig for eleven å følge undervisningen sammen med klassen. Alta kommune har over flere år hatt en stor prosentandel av elever som har vedtak om spesialundervisning. De siste årene er det gitt intensiv opplæring i kortere eller lengre perioder knyttet til elevenes utfordringer. Hensikten med dette er å gjøre eleven i stand til å følge den ordinære undervisningen slik at man kan hjelpe elevene raskere og redusere behovet for spesialundervisning.

Alta kommune	2021-22	2022-23	2023-24
Prosentandel elever med vedtak om spesialundervisning	8,7 %	9,3 %	10,7 %
Prosentandel elever på 1.-4.trinn med vedtak om spesialundervisning	5,3 %	4,9 %	6,8 %
Prosentandel elever på 5.-7.trinn med vedtak om spesialundervisning	9,9 %	10,9 %	10,6 %
Prosentandel elever på 8.-10.trinn med vedtak om spesialundervisning	11,95 %	13,1 %	15,4 %
Prosentandel lærertimer til spesialundervisning totalt	20,3 %	21,4 %	24,2 %

Særskilt norskopplæring

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelig kunnskap i norsk til å følge den ordinære opplæringen i skolen. Om nødvendig har elevene også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Vi ser at tabellen under at det har vært en økning i andel elever med vedtak om særskilt norskopplæring, noe som kan ha sammenheng med det antall flyktninger kommunen har tatt imot den siste tiden.

	2021-22	2022-23	2023-24
Prosentandel elever med vedtak om særskilt norskopplæring	4,9 %	5,5 %	7,7 %
Prosentandel lærertimer til særskilt norskopplæring	4,8 %	4,3 %	5,7 %

Skolefritidsordningen (SFO)

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1. – 4. trinn og for barn med særskilte behov for 1. – 7. trinn. Prosentandelen av elever fra 1. – 4. trinn som får på SFO har gått opp de siste årene, noe som nok har sammenheng med at regjeringen fra høsten 2022 innførte tilbud om 12 timer gratis SFO i uken for alle førsteklassinger. Ordningen er utvidet til 2. trinn fra høsten 2023 og blir utvidet til 3. trinn fra høsten 2024. Over 90 prosent av førsteklassingene på nasjonalt nivå deltar nå i skolefritidsordningen¹⁸.

¹⁸ SFO, <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/grunnopplaring/artikler/skolefritidsordningen-sfo/id434946/>

	2021-22	2022-23	2023-24
Antall barn i SFO (1.-7.trinn)	444	482	537
Av disse, antall med 100 % plass	359	394	427
Prosentandel barn i SFO, 1.trinn	44,8 %	48,9 %	42,6 %
Prosentandel barn i SFO, 2.trinn	36,9 %	33,4 %	40,4 %
Prosentandel barn i SFO, 3.trinn	15,5 %	15,4 %	13,4 %
Prosentandel barn i SFO, 4.trinn	2,3 %	1,9 %	1,7 %

Avslutning

Den *Kommunale skoleutviklingsplanen for grunnskolene i Alta* gir rammer, mål og retning for utviklingsarbeidet i Altaskolen. For å oppnå hovedmålsettingen med at den enkelte elev skal oppleve inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring vil kommunen styrke sitt arbeid med å tilpasse undervisning og læringsmiljøer som fremmer elevenes trivsel og læring. Innsatsen for å sikre at alle elever, uavhengig av bakgrunn, får nødvendig støtte og tilrettelegging vil stå sentralt i det videre arbeidet.

Resultatene fra Elevundersøkelsen indikerer at det fortsatt er behov for å forbedre elevenes motivasjon og opplevelse av støtte fra lærerne, særlig på ungdomstrinnet. For å adressere disse utfordringene, vil vi fokusere på å styrke elevenes indre motivasjon, forbedre arbeidsro i klasserommet, og sikre en vurderingspraksis som involverer elevene aktivt. Den nye Opplæringsloven har større fokus på elevmedvirkning enn tidligere, og det blir viktig å jobbe med å styrke elevens opplevelse av medvirkning og inkludering. Kommunens skoleledere vil bli kurset på Opplæringslovens § 12 vedrørende skolemiljø, og dette vil være et viktig fokusområde i Altaskolens utviklingsarbeid med mål om å øke trivselen og redusere mobbing i skolen.

Vi ser at andelen elever med sosioemosjonelle utfordringer øker. Det er viktig med et tett samarbeid med hjelpetjenesten for å få til en helhetlig opplæring som gjør at alle elever får den hjelpen de trenger. Systemet *Se meg tidlig* er et felles verktøy for samhandling, og skal brukes av alle involverte. I tillegg har Altaskolen innført *Pedagogisk analyse* som skal brukes for analyse av pedagogiske utfordringer som lærere og skoleledere kan møte i forhold til enkeltelever, grupper eller klasser av elever og på skolenivå.

Det er i større grad enn tidligere et økt antall elever med bekymringsfullt fravær i Altaskolen. Kommunens nye fraværs- og permisjonsrutiner ble innført 1. januar 2024, og er et viktig ledd i å få økt nærvær i skolen. Ved økt nærvær vil det bli større grad av kontinuitet i opplæringen for de aktuelle elevene, noe som på sikt kan føre til et større utbytte av opplæringen.

Læringsresultatene viser at det er behov for tidlig innsats mot de yngste elevene i skoleløpet, samt heve prestasjonene i lesing og regning ved at vi løfter flere elever som nå er de laveste mestringsnivåene. Økt oppmerksomhet på å jevne ut kjønnsforskjellene og styrke de grunnleggende ferdighetene blant elevene vil være viktige fokusområder fremover. Altaskolens leseveiledere har vært med i arbeidet for å utarbeide en felles overordnet språkplan for skolene i kommunen. Denne skal sikre sammenheng fra lovverk og nasjonale planer, via lokale styringsdokumenter og lokale planer til praksisen i den enkelte skole. Språkplanen har som formål å synliggjøre helhet og sammenheng i språk-, lese- og skriveopplæringen i kommunen, og vil være et godt tiltak for tidlig innsats for våre elever.

Når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring, er det nødvendig med flere tiltak for å øke andelen elever som fullfører og består. Tidlig innsats i grunnskolen, særlig for elever som står i fare for å få lave grunnskolepoeng, og styrket oppfølging gjennom hele videregående opplæring vil være sentrale tiltak for å forbedre gjennomføringsprosenten.

De siste årene har Altaskolen vist en positiv utvikling i flere sentrale ressursindikatorer, noe som gir et godt grunnlag for videre kvalitetsforbedringer. Økningen i antall lærere med godkjent undervisningskompetanse er særlig gledelig, og det er positivt at så stor andel av undervisningen utføres av kvalifiserte lærere. Dette gir bedre forutsetninger for elevenes læring og trivsel i skolehverdagen.

Gjennom kompetanseutvikling, deltagelse i oppfølgingsordninger, og målrettet innsats for å forbedre læringsmiljøet og resultatene i skolen, har Alta kommune et godt grunnlag for å sikre at alle elever får den beste mulige opplæringen. Vi har skoler som er utviklingsorienterte og som ønsker å legge til rette for inkludering, medvirkning, motivasjon og mestring gjennom ulike tiltak. To av våre skoler har tatt initiativ til å være med på

Skaperskolen¹⁹ for å møte elevenes kreativitet og skaperglede på ulike måter. I tillegg har vi flere skoler som utforsker pedagogikk knyttet til «Å bygge tenkende klasserom i matematikk». Komsa skole er en av disse skolene og har valgt dette som sitt utviklingsområde da de har som mål om å kunne inkludere elevene på en annen måte og gi dem større grad av medvirkning:

Utviklingsarbeid

«Å bygge tenkende klasserom i matematikk»

Mål for Komsa skole:

«Gjennom å bygge tenkende klasserom skal den enkelte elev på Komsa skole oppleve inkludering og medvirkning.»

Som teorigrunnlag benytter vi oss av boka *Å bygge tenkende klasserom i matematikk* av professor Peter Liljedahl. Liljedahl har forsket på matematikkundervisning, men vi ser at dette er en metode vi også kan bruke i andre fag. Boka er skrevet til lærere som våger forandring.

Vi på Komsa skole våger!

Et "tenkende klasserom" skiller seg fra tradisjonelle klasserom ved sin unike tilnærming til undervisning og læring, der elevenes medvirkning og samarbeid står sentralt. I stedet for faste plasser, blir elevene hver dag tilfeldig delt inn i nye grupper på rundt tre elever. Denne rotasjonen gir alle elever muligheten til å bli kjent med flere medelever, noe som ikke bare fremmer inkludering i klasserommet, men også kan styrke relasjoner i friminuttene.

Gruppene samarbeider om en problemløsningsoppgave som læreren presenterer muntlig i løpet av 3-5 minutter. Hovedinformasjonen noteres på tavla, men det er gruppene som selv må utforske og finne løsninger ved å diskutere og jobbe sammen. Arbeidet foregår stående ved vertikale flater, som kan være vinduer, pleksiglass eller White Boards som henger på veggene. Hver gruppe deler en tusj, og denne roteres mellom medlemmene, slik at alle får skrive. Denne metoden oppmuntrer til kommunikasjon og samarbeid, og elevene må sammen vurdere og velge den beste løsningen.

Lærerens rolle i et tenkende klasserom er også annerledes. I stedet for å forklare og instruere i lange perioder, holder læreren presentasjonen av oppgaven kort, for å sikre at elevene forblir engasjerte. Læreren fungerer deretter som en veileder, som hjelper elevene videre når de møter utfordringer, uten å gi dem det riktige svaret direkte. Dette skaper et miljø hvor elevene selv får mulighet til å tenke kritisk og utforske ulike løsningsstrategier.

På slutten av hver økt samler læreren gruppene for en oppsummering, der elevene presenterer sine løsninger. Her legges det vekt på prosessen og de tankene elevene har gjort seg underveis, fremfor å fokusere på om svaret er riktig eller galt. Dette gir rom for læring gjennom utforskning og refleksjon, og understøtter målet om å mestre kompetansemålene på en engasjerende og inkluderende måte.

¹⁹ Skaperskolen, <https://skaperskolen.no/om-skaperskolen/>

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Tom Øyvind Heitmann
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01466

Sak 33/24

RUTINER FOR HÅNDTERING AV HENVENDELSER TIL KONTROLLUTVALGET

Saksdokumenter:

- Forslag til rutine for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget
- Veileder - Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget, Forum for kontroll og tilsyn (FKT)

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar det framlagte forslaget til rutiner for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget.

Saksopplysninger:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med kommunens forvaltning og virksomhet.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold.

Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på Forum for kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

I 2021 var det få kontrollutvalg og sekretariat som hadde innført faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan

håndtere henvendelser. De foreslåtte rutinene tar utgangspunkt i veilederen «Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget», utarbeidet av Forum for kontroll og tilsyn (FKT).

Rutiner for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser er ment å bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen.

Rutinene skal bidra til å sikre at kontrollutvalgets håndtering av henvendelser til utvalget skjer i tråd med relevant regelverk, samt god forvaltningsskikk.

Relevant regelverk er som følger:

- Forvaltningsloven
- Offentleglova
- Arkivlova
- Arkivforskriften
- Kommuneloven
- Personopplysningsloven

Rutinene skal også bidra til at kontrollutvalgets ressurser blir anvendt ressurseffektivt og basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalget vedtar det framlagte forslaget til rutiner for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget.

Rutiner for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Vedtatt av kontrollutvalget xx.xx.2024 i sak xx/24

1. Rettslig rammeverk og formålet med rutinene

Rutiner for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser er ment å bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen.

Rutinene skal bidra til å sike at kontrollutvalgets håndtering av henvendelser til utvalget skjer i tråd med relevant regelverk, samt god forvaltningsskikk.

Relevant regelverk er som følger:

- Forvaltningsloven
- Offentleglova
- Arkivlova
- Arkivforskriften
- Kommuneloven
- Personopplysningsloven

Rutinene skal også bidra til at kontrollutvalgets ressurser blir anvendt ressurseffektivt og basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Rutinene nedenfor tar utgangspunkt i veilederen «Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget», utarbeidet av Forum for kontroll og tilsyn (FKT).

2. Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget og dets sekretariat

Håndtering og saksbehandling av henvendelser til kontrollutvalget og dets sekretariat skal foregå slik det framgår nedenfor:

2.1 Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller medlemmer må oversendes eller overleveres til kontrollutvalgets sekretariat for journalføring, arkivering og saksbehandling.

2.2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres, arkiveres og saksbehandles av sekretariatet.

2.3 Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 2.4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans.

Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

2.4 Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert.

Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

2.5 Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget.

Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

2.6 Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle henvendelsen/problemstillingen.

2.7 Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling. Eksempler på kontrollhandlinger er som følger:
 - Informasjonsinnhenting
 - Orienteringer (skriftlig og/eller muntlig)
 - Høring
 - Undersøkelse (forvaltningsrevisjon, gransking, eierskapskontroll etc.)

2.8 Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 2.9.

2.9 Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

3. VEDLEGG – «TRAFIKKLYSMODELLEN»

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.				
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

Forum for
kontroll og tilsyn

.....

VEILEDER

Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

© Forum for kontroll og tilsyn 2022

Innhold

Oppsummering av anbefalinger.....	3
1. Innledning	4
2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller	6
2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret.....	6
2.2 Rolleavklaringer.....	6
3. God forvaltningsskikk	8
3.1 God forvaltningsskikk.....	8
3.2 Skriftlige henvendelser	8
3.3 Muntlige henvendelser.....	9
3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt	10
4. Sekretariatets behandling av henvendelser	12
4.1 Ulik praksis	12
4.2 Forslag til fremgangsmåte	12
5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser.....	13
5.1 «Trafikklysmodellen».....	13
5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat	13
6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser	15
6.1 Ressurser	15
6.2 Valg av kontrollhandlinger.....	15
7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid	16
7.1 Informasjon til innbyggere og andre	16
7.2 Kommunikasjonsstrategi	16
VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget	17
VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret	19
VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?	20

Oppsummering av anbefalinger

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

1. Innledning

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid med å føre kontroll med den kommunale forvaltningen.

Henvendelser kan være generelle innspill til tema og områder for revisjon eller andre kontrollhandlinger. Slike henvendelser bør sees i sammenheng med kontrollutvalgets planarbeid.

Henvendelser kan også være tips om mer konkrete og mulige kritikkverdige forhold. Denne veilederen gir først og fremst råd om hvordan denne type henvendelser kan håndteres. Henvendelser kan for eksempel komme fra innbyggere, folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media, organisasjoner og revisor.

Veilederen er ment å være et supplement til Kontrollutvalgsboka.¹

I en uformell spørreundersøkelse som ble gjennomført blant deltakerne på FKTs fagkonferanse i 2021, svarte 65 prosent ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid. 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket.

Det er få kontrollutvalg og sekretariat som har avtalt faste rutiner for hvordan henvendelser skal mottas og følges opp. På bakgrunn av dette opprettet FKT en arbeidsgruppe i juni 2021. Arbeidsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide en veileder for hvordan kontrollutvalget kan håndtere henvendelser.

Arbeidsgruppen har bestått av: Henning Warloe
kontrollutvalget i Bergen, Trond Egil Nilsen
kontrollutvalget i Måsøy, Solveig Kvamme
Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS, Ragnhild

Aashaug Kontrollutvalg Fjell IKS, Hilde Rasmussen
Nilsen 2. vara til styret og Anne-Karin F Pettersen
generalsekretær.

Høsten 2021 gjennomførte arbeidsgruppen en undersøkelse blant FKTs medlemmer om hvordan henvendelser blir håndtert. Underveis i veilederen oppsummerer vi noen fakta og viser eksempler fra undersøkelsen.

Målgruppen for veilederen er primært kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariat.

Det er opp til kontrollutvalget selv å beslutte hvordan henvendelser skal behandles. Formålet med dette dokumentet er derfor å gi råd og anbefalinger.

¹ [Kontrollutvalgsboka](#) 3. utgåve, januar 2022.

Fakta:

Resultater etter Deloittes uformelle undersøkelse på fagkonferansen juni 2021:

Henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

- ✓ 65 prosent svarer ja på spørsmålet om henvendelser er en viktig del av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

- ✓ 55 prosent svarte at henvendelser har ført til at viktige forhold ble avdekket

Innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser

- ✓ 40 prosent svarer at innbyggerne er den viktigste kilden for henvendelser
- ✓ Andre kilder er folkevalgte, næringsaktører, ansatte, media og organisasjoner

Området for henvendelser er i stor grad byggesak, plan og eiendom

- ✓ 40 prosent svarer at henvendelsene gjelder byggesak, plan og eiendom
- ✓ Andre tema er økonomi, innkjøp, kontrakt, personalsaker, arbeidsmiljø, saksbehandling generelt og barnevern

Kilde: Kommunerevisoren 4-2021

2. Kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. God rolleforståelse og et godt samarbeid mellom kontrollutvalget og kommunestyret kan bidra til økt interesse for kontrollarbeidet.

2.1 Kontrollutvalgets mandat og forholdet til kommunestyret

Kontrollutvalgets mandat er å være kommunestyrets utøvende kontrollorgan. Det innebærer at kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

I tillegg har kontrollutvalget et påseansvar i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget skal også påse at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Utover det som er bestemt i lov og forskrift, kan kontrollutvalget i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid.

God dialog og samhandling mellom kontrollutvalget og kommunestyret gjør det lettere å få aksept for at kontrollutvalgets arbeid med henvendelser er viktig og relevant. Derfor bør kontrollutvalget diskutere hvordan utvalget kan skape forståelse og interesse for kontrollutvalgets arbeid blant medlemmene i kommunestyret.

Vedlegg 2 i veilederen lister opp en rekke tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret.

2.2 Rolleavklaringer

Styringsrolle²

Folkevalgte har fire sentrale roller: representasjonsrollen (ombudsrollen), lederrollen, styringsrollen og arbeidsgiverrollen. Kontrollutvalgets oppgaver med å føre kontroll på vegne av kommunestyret, tilhører styringsrollen som blant annet handler om oppfølging og kontroll.

Henvendelser fra innbyggerne om mulige kritikkverdige forhold til kontrollutvalgets medlemmer, bør derfor håndteres mer formelt enn det rollen som folkevalgt ellers gir rom for.

Arbeidsmåte

Kontrollutvalgsmedlemmer bør ikke gjøre egne undersøkelser av en henvendelse eller starte innsamling av fakta. Det kan bli oppfattet som om saksbehandlingen er påbegynt før kontrollutvalget som organ har gjort sin vurdering.

Dersom der er behov for å innhente mer informasjon før kontrollutvalget får henvendelsen, så gjøres det i samarbeid med sekretariatet for å sikre krav til forsvarlig saksbehandling.

Saksbehandlingen

Kontrollutvalget er ikke et ordinært forvaltningsorgan som fatter enkeltvedtak.³

Kontrollutvalget kan ikke fatte eller omgjøre vedtak som er bindende for administrasjonen.⁴

² Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023, kap. 2.

³ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav b.

⁴ Kontrollutvalgsboka 2021, s. 18.

Videre betyr dette at de som kommer med henvendelser til kontrollutvalget, ikke er en part⁵ i påfølgende kontrollsak.

Det er ikke klagerett på kontrollutvalgets vedtak, men det kan være noen unntak, for eksempel:

- Avslag fra kontrollutvalget på innsynsbegjæring etter offentleglova.
- Enkelte vedtak som fattes av kontrollutvalget når kontrollutvalget opptrer som arbeidsgiver.
- Kontrollutvalgets krav på innsyn etter kommunelovens § 23-6 hos selvstendige rettssubjekter.

⁵ Forvaltningsloven § 2, første ledd bokstav e.

3. God forvaltningsskikk

Kontrollutvalget er et offentlig organ⁶ og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

3.1 God forvaltningsskikk

God forvaltningsskikk bygger på de fire grunnleggende forvaltningsverdiene: demokrati, faglig integritet, effektivitet og rettssikkerhet. Verdiene blir ivaretatt ved at offentlige organ følger «forfatningsreglene» i forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven.

Alle offentlige organ plikter å ha et arkiv som er ordnet og innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjonskilde for samtid og ettertid, jf. arkivlova § 6. Et dokument er arkivverdig dersom det enten har blitt saksbehandlet eller har verdi som dokumentasjon. Det er et sekretariatsansvar å forvalte kontrollutvalgets arkiver i tråd med gjeldende arkivlov og arkivforskrift.⁷

Offentlige organ har journalføringsplikt som følge av både offentleglova og arkivforskriften. Journalen er et viktig redskap for å sikre åpenhet om offentlig saksbehandling, og er en forutsetning for demokratiet. Det er sekretariatet sitt ansvar å sørge for journalføring av kontrollutvalget sine dokumenter og korrespondanse. Sekretariatet har videre ansvar for å opprettholde personvernet til avsender ved å kontrollere at innkommende dokumenter helt eller delvis avskjermes, dersom det er hjemmel for dette.

Journalen er et viktig arbeidsverktøy som kan brukes som dokumentasjon på når en henvendelse ble mottatt, og hvordan den blir fulgt opp.

Arkivverket har utarbeidet en enkel sjekkliste⁸ som kan være til hjelp for sekretariatet.

3.2 Skriftlige henvendelser

I dag foregår det meste av kommunikasjonen digitalt, også det som kommer inn til kontrollutvalget. Det brukes mange ulike kanaler, former og sjangre. Det som før kanskje kom som et brev, kan i dag komme som en SMS, e-post, melding på sosiale medier, et dokument via et digitalt møte, eller en registrering på en webportal, for å nevne noe. Det er sekretariatet sin oppgave å avgjøre hva som skal journalføres og arkiveres av kontrollutvalgets korrespondanse.⁹

Det er med andre ord sekretariatets ansvar å ivareta hensynet til god forvaltningsskikk. Derfor bør utvalgets medlemmer som mottar en henvendelse, oversende henvendelsen til sekretariatet slik at de kan bli håndtert etter fastlagte rutiner.

Anbefaling 1

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

⁶ [Rettleiar til offentleglova](#) kap. 3.1 omtaler hva som er et offentlig organ, jf. offentleglova § 2.

⁷ For mer informasjon om arkiv, se [FKT og NKRFs felles veileder for arkivordning for](#)

kontrollutvalgssekretariat [\(2015\)](#)

⁸ [Sjekkliste for journalføring og arkivering i departementene og statlige virksomheter - 2019.](#)

⁹ Dokument og saksdokument er nærmere definert i vedlegg 2.

Eksempel, skriftlig henvendelse:

Kontrollutvalgets medlem får en SMS fra en bekjent der det gis informasjon som er interessant og som medlemmet tenker at kontrollutvalget bør se nærmere på. Kontrollutvalgets medlem takker avsender for informasjonen og informerer om at den blir lagt fram for kontrollutvalget til vurdering.

Kontrollutvalgets medlem bør ta skjermdump av SMS-dialogen eller videresende den til sekretariatet for journalføring.

Anbefaling 2

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne behandles av kontrollutvalget.

Eksempel, muntlig henvendelse:

Et medlem i kontrollutvalget møter en innbygger på butikken og vedkommende sier at "du som er med i kontrollutvalget..." Så gir vedkommende informasjon som medlemmet finner interessant.

Kontrollutvalgets medlem bør oppfordre innbyggeren til å sende det skriftlig enten rett til sekretariatet eller via medlemmet slik at det kan håndteres og journalføres.

3.3 Muntlige henvendelser

Både sekretariatet og kontrollutvalgets medlemmer blir noen ganger oppringt av innbyggere og andre som mener de har informasjon som kontrollutvalget bør se nærmere på. Den som ringer bør oppfordres til å gjøre henvendelsen skriftlig og sende den til sekretariatet.

Alternativt kan mottakers notater fra muntlige samtaler arkiveres som et internt notat.

3.4 Tilbakemelding til avsender – sekretariatets veiledningsplikt

Et flertall av de som svarte på undersøkelsen som FKT sin arbeidsgruppe gjennomførte høsten 2021, svarer at avsender får en bekreftelse på at henvendelsen er mottatt og en skriftlig underretning om hvordan henvendelsen ble behandlet (60 prosent).

Den som henvender seg til et offentlig organ som kontrollutvalget er, bør få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt og journalført. Tilbakemeldingen bør gi informasjon om at kontrollutvalget tar den til vurdering og at det ikke er klagerett på kontrollutvalgets vedtak. Videre bør avsender informeres om at hen ikke er part om det blir en sak.

Tilbakemeldingen bør videre inneholde veiledning dersom henvendelsen heller bør rettes til en annen instans.

Avsender har ikke rett på skriftlig tilbakemelding etter kontrollutvalgets behandling. Kontrollutvalget kan likevel vurdere om avsender skal få flere skriftlige tilbakemeldinger.

Anbefaling 3

Den som henvender seg til kontrollutvalget må i tråd med god forvaltningsskikk få en skriftlig tilbakemelding på at henvendelsen er mottatt.

Eksempel 1:

«Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med namn på avsender(-ar).

Henvendinga di vert lagt fram for kontrollutvalet til vurdering. Om kontrollutvalet vel å gå nærare inn på det som henvendinga gjeld, vil du kunne sjå i møteprotokollen som du finn på heimesida vår.

Ut over dette vil du ikkje få noko meir svar frå kontrollutvalet på henvendinga di.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller der det går fram av forskrift om revisjon i kommunar. Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

På generelt grunnlag kan ein seie at det er utanfor kontrollutvalet sitt mandat og reglement å behandle henvendingar som gjeld klagesaker, saker som er til behandling i rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter Arbeidsmiljøloven kap. 2a.»

Kilde:

Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Eksempel 2

Kontrollutvalssekretariatet har på vegne av
kontrollutval motteke henvendinga di. Alle henvendingar til
kontrollutvalet vert journalførte som innkomen post med
namn på avsender(-ar). Henvendinga di vert lagt fram for
kontrollutvalet til vurdering.

Utan at vi har vurdert henvendinga di, vil vi på generelt
grunnlag seie at det i hovudsak er utanfor kontrollutvalet sitt
mandat og reglement å behandle henvendingar som m.a.
gjeld klagesaker, saker som er til behandling i
rettsapparatet, usemje i politiske vedtak eller varsel etter
Arbeidsmiljøloven kap. 2a.

Vi gjer deg merksam på at kontrollutvalet kun har plikt til å
behandle dei saker som kommunestyret ber dei om, eller
der det går fram av kommunelova kapittel 23 og 24
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> og
forskrift om kontrollutval og revisjon i kommunar
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904>.
Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret,
må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå
nærare på det henvendinga tek opp.

Vi gjer også merksam på at kontrollutvalet ikkje er eit
forvaltningsorgan som fattar enkeltvedtak etter
forvaltningslova § 2. Personar som henvender seg til
kontrollutvalet er ikkje å rekne som part i ei eventuell
påfølgjande kontrollsak. Det vil difor ikkje vera klagerett på
vedtak gjort av kontrollutvalet, eller andre partsrettar etter
forvaltningslova § 28 knytt til vedtak gjort av utvalet.

Du vil etter behandlinga i kontrollutvalet verta orientert om
vedtaket, men som det går fram over vil du ikkje ha klagerett
på vedtaket.

Kjelde:

Vestland fylkeskommune, sekretariat for kontrollutval

4. Sekretariatets behandling av henvendelser

Det er ulik praksis for hvordan henvendelser blir saksbehandlet før de legges fram for kontrollutvalget.

4.1 Ulik praksis

I undersøkelsen som arbeidsgruppen gjennomførte blant FKTs medlemmer høsten 2021, stilte vi spørsmål om hvordan henvendelsene blir lagt fram for kontrollutvalget. Svarene tyder på at det er ulik praksis.

Flertallet (63 prosent) svarer at de legger alle henvendelser fram som informasjons- eller meldingssak. I møte avgjør kontrollutvalget hva som er innenfor mandatet og hva som skal utredes videre av sekretariatet.

Under 20 prosent svarte at sekretariatet saksbehandler alle henvendelser før de blir lagt fram for kontrollutvalget som sak.

Det kan bety at sekretariatet i saksfremlegget gjør en vurdering av om saken hører inn under kontrollutvalgets mandat, og gir en anbefaling.

Rundt 20 prosent svarte at sekretariatet kun saksbehandler henvendelser som er innenfor mandatet til kontrollutvalget. Svarene kan tyde på at det er utvalgsleder som forhåndsvurderer hva som hører inn under mandatet.

Hvilken ordning som velges vil innvirke på hvor lang tid det tar fra en henvendelse kommer inn og til den er ferdigbehandlet.

4.2 Forslag til fremgangsmåte

Retningslinjer for hvordan kontrollutvalget behandler henvendelser, kan bidra til en større forutsigbarhet og økt tillit til saksbehandlingen. Retningslinjer må være i tråd med forvaltningslovens regler og god forvaltningsskikk. Saksbehandlingen kan foregå på følgende måte:

- ✓ Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen. Her kan spørsmålene i «trafikklysmodellen» være et egnet hjelpemiddel.
- ✓ Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender og legge henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.
- ✓ Henvendelser som ikke åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, drøfter sekretariatet med kontrollutvalgets leder som avgjør om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.
- ✓ For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

Anbefaling 4

Kontrollutvalget bør utarbeide egne retningslinjer for håndtering av henvendelser. Disse bør inneholde en fremgangsmåte for saksbehandling av henvendelser.

5. Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, så lenge det kan defineres som kontrollarbeid. I vurderingen av hvilke henvendelser som kontrollutvalget skal gå videre med, kan det være nyttig å stille noen kontrollspørsmål.

5.1 «Trafikklysmodellen»

Hvorvidt kontrollutvalget skal følge opp en ekstern henvendelse bør skje utfra en helhetlig vurdering. "Trafikklysmodellen" kan være et nyttig hjelpemiddel.

«Trafikklysmodellen» på neste side er utarbeidet av Deloitte AS. Tabellen nevner noen aktuelle spørsmål kontrollutvalget bør stille seg når utvalget skal bestemme om henvendelsen er en sak som skal følge opp eller ikke. Listen er ikke uttømmende, og relevansen av det enkelte spørsmål kan vektes ulikt.

Selv om kontrollutvalget i prinsippet kan ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet, faller det utenfor utvalgets mandat å vurdere om politiske vedtak er formålstjenlige. Utvalget skal heller ikke brukes som arena for «omkamp».

Anbefaling 5

Kontrollutvalget bør bruke «trafikklysmodellen» når kontrollutvalget skal vurdere om innholdet i en henvendelse skal følges opp.

5.2 Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som dreier seg om en enkeltsak, som er under behandling i et annet organ eller som har en annen naturlig behandlingsvei,

som hos politiet, rettsapparatet, statsforvalteren, sivilombudet, KOFA, klageorgan i kommunen eller kommunens varslingskanal. Vedtak i en enkeltsak kan likevel avdekke systemsvikt som kontrollutvalget kan vurdere å se nærmere på.

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Henvendelser kan medføre mye støy og uklarhet rundt hvilken rolle kontrollutvalget kan og skal ha i en konkret sak. Fallgruvene kan være mange dersom kontrollutvalget involverer seg i en henvendelse som egentlig ikke egner seg for kontrollutvalget og de verktøyene kontrollutvalget disponerer. Det er fare for at oppfølging av henvendelser fortrenger risikoområder der behovet for kontroll er større. Kontrollutvalget må også være forberedt på at det er sannsynlig at de ikke vil klare å møte forventningene til den som har kommet med henvendelsen.

Anbefaling 6

Kontrollutvalget bør unngå å gå videre med henvendelser som uttrykker generell misnøye med et politisk fattet vedtak, dreier seg om en enkeltsak, er under behandling i et annet organ eller har en annen naturlig behandlingsvei.

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen» Kryss på røde felt kan peke i retning av å ikke følge opp henvendelsen, mens kryss på grønne felt kan tale for å følge opp henvendelsen.	Ja	Delvis	Nei	Ukjent
Vedrører henvendelsen misnøye med et politiskfattet vedtak?				
Dreier henvendelsen seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?				
Viser henvendelsen til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?				
Viser henvendelsen til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?				
Dreier henvendelsen seg i hovedsak om en isolert hendelse?				
Er henvendelsen under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?				
Er det annen naturlig behandlingsvei for henvendelsen (ref. organene nevnt over)?				
Kan henvendelsen, og henvendelsens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?				
Berører henvendelsen et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?				
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?				
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?				
Bør henvendelsen prioriteres foran andre planlagte oppgaver?				

Tabell 1 Kilde: Deloitte AS

6. Kontrollutvalgets oppfølging av henvendelser

Hvordan kontrollutvalget kan gå videre med henvendelsen, er avhengig av ressurssituasjonen og sakens karakter.

6.1 Ressurser

Kontrollutvalget skal hvert år utarbeide framlegg til budsjett som skal behandles i kommunestyret. For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kontrollutvalget må på sin side synliggjøre for kommunestyret at det kan oppstå uventede situasjoner, som for eksempel henvendelser fra innbyggere, som kontrollutvalget må følge opp. Hvis kontrollutvalget ikke har tilgjengelige budsjettmidler, kan utvalget fremme sak om ekstramidler fra kommunestyret.

Anbefaling 7

Kontrollutvalget bør i sitt budsjettframlegg ta høyde for uforutsette kontrollhandlinger.

6.2 Valg av kontrollhandlinger

Under følger noen eksempler på fremgangsmåter for kontrollutvalget:

Samle informasjon

Kontrollutvalget kan be sekretariatet om å samle inn informasjon som angår henvendelsen. Kontrollutvalget vurderer om det skal gjøre videre undersøkelser.

Orienteringer

Kontrollutvalget kan invitere kommune-direktøren eller andre til å orientere om kommunens system og rutiner for den type saker eller om det den konkrete henvendelsen tar opp. Dette kan gi kontrollutvalget et grunnlag for å vurdere om et saksfelt er tilstrekkelig belyst, eller om det er behov for ytterligere oppfølging og undersøkelse.

Inn i ROV-analysen

Kontrollutvalget kan ta det henvendelsen peker på videre med som innspill til mulig risiko i risiko- og vesentlighets analyse (ROV), eller til eksisterende prosjekt som gjelder samme tema i plan for forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Kartlegging (forundersøkelse)

Dersom man ønsker en begrenset undersøkelse av et område, kan kontrollutvalget undersøke forholdet nærmere uten å foreta en større undersøkelse av området – i alle fall ikke i første omgang. Kontrollutvalget kan også vedta å gjennomføre en konkret leverandørkontroll.¹⁰

Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kontrollutvalget kan vedta å gjennomføre en forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll betyr at man velger en systematisk tilnærming for å vurdere temaet som henvendelsen dreier seg om.

Videre undersøkelser

Dersom henvendelsen gjelder et spesifikt tilfelle som ikke egner seg for en systemgjennomgang slik en forvaltningsrevisjon ofte er, kan kontrollutvalget be om at det blir foretatt en mer omfattende undersøkelse.

Høring¹¹

En høring finner sted i forbindelse med møter i kontrollutvalget, der bestemte personer blir bedt om å svare muntlig på spørsmål fra medlemmene. Kontrollutvalget kan også be om at den som skal høres leverer inn sitt innspill skriftlig i forkant av høringen.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 23-6, siste ledd.

¹¹ [Høring i kontrollutvalget? Veileder for høringer \(2014\).](#)

7. Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid

Henvendelser til kontrollutvalget kan være verdifulle informasjonskilder. Gjennom å informere om hva som er kontrollutvalgets rolle, hvilke oppgaver det har, og hvordan utvalget jobber, kan kontrollutvalget legge til rette for en økt forståelse for utvalgets mandat.

7.1 Informasjon til innbyggere og andre

Innbyggere og offentligheten ellers har ofte lite kjennskap til hva som er kontrollutvalgets oppgaver. Synlighet og åpenhet er et mål for den offentlige forvaltningen generelt, og synliggjøring av kontrollutvalgets rolle, mandat og hvordan utvalget jobber kan bidra til flere og mer relevante henvendelser.

Kontrollutvalget mottar henvendelser. For at henvendelsene skal bli en verdifull informasjonskilde, bør kontrollutvalget ha en tydelig kommunikasjon om hva som er kontrollutvalgets mandat og hvordan utvalget jobber. For å avklare forventningene, kan det være viktig å formidle at kontrollutvalget hele tiden prioriterer ut fra risiko, vesentlighet og annen kjennskap til innholdet i henvendelsen innenfor sitt mandat.

Eksempel:

Informasjon til innbyggere og andre som kan legges ut på hjemmesiden til sekretariatet eller kommunen:

<https://sekom.no/om-sekom/kva-gjer-sekom/innspeil-til-kontrollutvalga.17203.aspx>

7.2 Kommunikasjonsstrategi

Noen enkle retningslinjer for hvordan den interne og eksterne kommunikasjon skal bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets arbeid, kan nedfelles i en kommunikasjonsstrategi. Det kan hjelpe kontrollutvalget til å nå sine mål, og man

kan i større grad forutse konsekvensene av det som formidles.

Mediene gir en mulighet til å kommunisere med innbyggerne. Gjennom å være åpen, troverdig og vise tydelighet i hva som er kontrollutvalgets rolle, kan innbyggerne og mediene oppfatte kontrollutvalget som et ryddig og viktig kontrollorgan. Spørsmål som bør vurderes er hvilke medier som er aktuelle å bruke, hvilke type saker man bør være varsom med å kommentere og hvordan utvalget gjennom media kan nå sine mål over for de ulike gruppene.

Ønsker utvalget å velge en aktiv strategi der kontrollutvalget går ut i media og kommenterer saker? Eller ønsker utvalget å velge en mer tilbakeholden strategi hvor utvalget kun responder når de blir utfordret? Hvilken rolle kontrollutvalget tar i media, avhenger av hvordan utvalget ønsker å jobbe. Det viktige er å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll.

Hvilken strategi som velges vil også være avhengig av den politiske kulturen i den enkelte kommune. Målet kan nås på ulike måter, men utvalget må være bevisst på hva som kan bli konsekvensene av de ulike valgene.

Anbefaling 8

Kontrollutvalget bør drøfte hvordan utvalget vil synliggjøre sin rolle og mandat, og hvorfor utvalget ønsker å motta henvendelser.

VEDLEGG 1 Eksempel på retningslinjer for håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

1. Henvendelser til kontrollutvalgsmedlemmer

Henvendelser til kontrollutvalgsleder eller -medlemmer må til sekretariatet for journalføring og saksbehandling.

2. Muntlige henvendelser

Muntlige henvendelser må skriftliggjøres for å kunne journalføres og saksbehandles av sekretariatet.

3. Sekretariatets saksbehandling før kontrollutvalgets møte

Sekretariatet journalfører og arkiverer henvendelsen i tråd med rutiner for journalføring og arkivering.

Sekretariatet gjør en vurdering av innholdet i henvendelsen i forhold til kontrollutvalgets mandat, «trafikklysmodellen» og vanlige krav til saksforberedelse.

Hvis henvendelsen åpenbart er utenfor kontrollutvalgets mandat, svarer sekretariatet avsender i tråd med pkt. 4 og legger henvendelsen og svaret fram for kontrollutvalget til orientering.

Alle andre henvendelser drøfter sekretariatet først med kontrollutvalgets leder. Om nødvendig kan sekretariatet gjøre enkle avklaringer, for eksempel om henvendelsen er til behandling hos annen instans. Kontrollutvalgets leder beslutter om henvendelsen skal settes opp som sak på sakslisten.

For henvendelser som skal på sakslisten, gjør sekretariatet en vurdering av innholdet i henvendelsen og kommer med et forslag til kontrollutvalget om hvordan den kan håndteres, i tråd med vanlig saksforberedelse.

4. Tilbakemelding til avsender

Alle som henvender seg til kontrollutvalget må få tilbakemelding fra sekretariatet om at den er mottatt og blir vurdert. Om nødvendig gis det veiledning om hva som er rett instans for henvendelsen.

5. Partsrettigheter

Avsender har ingen partsrettigheter i en eventuell sak som behandles i kontrollutvalget. Avsender har heller ingen klagerett på kontrollutvalgets eventuelle vedtak om å ikke gå videre med saken.

6. Kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer

På grunnlag av saksutredningen fra sekretariatet vurderer kontrollutvalget i møte, om og eventuelt hvordan henvendelsen skal følges opp.

Kontrollutvalget kan bruke «trafikklysmodellen» som hjelp i sin vurdering av om henvendelsen egner seg til oppfølging av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget må i tillegg vurdere om utvalget har ressurser til å følge opp den aktuelle problemstillingen.

7. Kontrollutvalgets handlingsalternativer

Kontrollutvalgets handlingsalternativer kan være:

- a. Kontrollutvalget vurderer at dette ikke er en sak som kontrollutvalget vil følge opp og tar henvendelsen til orientering. Saken avsluttes.
- b. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen ved å be om mer informasjon. Utvalget kan for eksempel be kommunedirektøren om å gi informasjon i neste møte. Utvalget kan også be sekretariatet om å hente inn mer informasjon.
- c. Kontrollutvalget vedtar å følge opp henvendelsen med en kontrollhandling.

8. Hvis henvendelsen skal følges opp med en kontrollhandling

Dersom kontrollutvalget mener at henvendelsen dreier seg om et saksfelt som utvalget bør se nærmere på, må kontrollutvalget vurdere følgende:

- Tilsier en risiko- og vesentlighetsvurdering at utvalget skal bruke ressurser på saken, nå eller senere?
- Hvilken kontrollaktivitet er det mest hensiktsmessig å iverksette dersom det skal gjennomføres en kontroll?
- Skal den aktuelle henvendelsen brukes direkte i selve kontrollen eller skal den brukes indirekte til å indikere risikoen på et område?

Dersom forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll er aktuell kontrollaktivitet, kan saksfeltet settes på planen for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll når det skal lages ny plan eller planen skal rulleres. Eventuelt kan saksfeltet inkluderes i formål og/eller problemstillinger i en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll som skal bestilles.

Dersom utvalget vedtar å bestille en forvaltningsrevisjon eller annen undersøkelse, følges vanlige prosedyrer for dette, jf. pkt. 9.

9. Videre behandling

Det videre forløpet i saksbehandlingen følger de vanlige prosedyrene i tråd med bestiller/utfører-modellen, tilsvarende som for en forvaltningsrevisjon eller den kontrollformen som er valgt av kontrollutvalget.

VEDLEGG 2 Tiltak for god dialog og samhandling med kommunestyret

- ✓ Kontrollutvalgets medlemmer bør inviteres til kommunestyrets folkevalgtopplæring slik at de får samme innsikt i rollen som folkevalgt. Her bør også kommunestyrets og kontrollutvalgets kontrolloppgave være tema.
- ✓ Kontrollutvalget/sekretariatet bør tidlig i valgperioden holde en presentasjon for kommunestyret om arbeidet til kontrollutvalget.
- ✓ Kontrollutvalget bør årlig ha et dialogmøte med ordfører hvor de snakker om hvilke forventninger kommunestyret og kontrollutvalget har til hverandre, og om det er saker eller områder som kontrollutvalget bør følge med på. Dette bør følges opp.
- ✓ Kontrollutvalget bør ta initiativ overfor kommunestyret til å drøfte rutiner for hvor ofte kontrollutvalget skal rapportere om sitt arbeid, utover det som er lovpålagt.
- ✓ Kontrollutvalget kan avtale med ordfører at protokollen fra kontrollutvalgets møter blir lagt fram som referatsak i kommunestyret. Kontrollutvalgets leder kan be om taletid for å gi utfyllende informasjon, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalgets leder bør ta ordet når kommunestyret skal behandle rapporter fra kontrollutvalget og orientere om funn og anbefalinger som utvalgets forslag til vedtak bygger på, også om kontrollutvalgets leder ikke er medlem av kommunestyret.
- ✓ Alle medlemmer, evt. ordfører og gruppeledere i kommunestyret, kan med fordel involveres i ROV-prosessen¹² og få mulighet til å komme med innspill på viktige temaer som kan legges inn i planene før behandling i kommunestyret.
- ✓ Kontrollutvalget bør midtveis i perioden rullere vedtatt plan, og også her kan f.eks. gruppeledere og andre folkevalgte, inviteres til å komme med innspill til nye temaer for revisjonen.
- ✓ Plan for utvalgets arbeid bør oversendes kommunestyret til orientering.
- ✓ Årsrapporten fra kontrollutvalget bør utformes på en måte som vekker interesse for utvalgets arbeid.
- ✓ I kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan utvalget legge inn temaer og problemstillinger som kan være av interesse for kommunestyrets medlemmer, f.eks. kommunal økonomisk bærekraft (KØB

¹² Risiko- og vesentlighetsvurdering

VEDLEGG 3 Hva er et saksdokument?

Offentleglova [§ 4](#) har definert hva som er å regne som saksdokument.

Et **dokument** er informasjon som kan presenteres som en samlet, avgrenset helhet. Det kan være en e-post, en video, en SMS, et tradisjonelt brev på papir, eller en PDF-fil. Det er ikke teknologien eller formatet som bestemmer om noe er et dokument.

For å vite om noe er et **saksdokument** må en først vurdere om innholdet gjelder virksomhetens ansvarsområde. Og om det har kommet inn til, lagt fram for eller opprettet av virksomheten. Det meste sekretariatet oppretter på vegne av kontrollutvalget er å regne som saksdokumenter når det er sendt ut.

Offentleglova [§ 4](#) nevner også hva som ikke er å regne som saksdokument.

Er dokumentet sendt inn eller ut av virksomheten?

Hvis du har fått en henvendelse, eller selv henvendt deg til noen utenfor din egen virksomhet, regnes denne kommunikasjonen som «sending» inn eller ut. Det er ikke kanalen eller metoden som avgjør dette, men om dokumentet har blitt formidlet til eller fra en representant for virksomheten.

Blir dokumentet saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon?

Terskelen for hva som regnes som saksbehandling er lav. Saksbehandling er når du sammenstiller, vurderer eller bruker informasjon, for så å forberede eller ta en avgjørelse på vegne av virksomheten.

Kilde: [Arkivverket](#)

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

SAKSFRAMLEGG

Kontrollutvalg:	Alta kommune	Saksbehandler:	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	2. september 2024	J.nr:	KUSEK01446

Sak 34/24: REFERATSAKER

Saksopplysninger og sekretariatets tilrådninger:

Følgende referatsaker foreligger til møtet:

- Referatsak 12-24**
Møteprotokoll fra møtet i kontrollutvalget i Alta kommune 13. juni 2024

Sekretariatets tilrådning:

Referatsak 12-24 tas til orientering.

Kontrollutvalget i Alta kommune

M Ø T E P R O T O K O L L

Møte nr. 3-2024
Tid: 13.06.2024 kl. 10:00 - 13.00
Sted: Kommunestyresalen Rådhuset i Alta

Tilstede: Marianne Haukland, leder
Bente Haug, medlem, til og med sak 20/24
Arne Dag Isaksen, medlem
Mona Henrix, medlem
Eskild Bakke, medlem
Marit Inga Sara Pettersen, varamedlem
Gunnar Tangvik, varamedlem

Meldt forfall: Otto Erik Aas, nestleder
Alf Bjørn, medlem
Inger Lise Balandin, varamedlem
Tony Rishaug, varamedlem

Andre: **Alta kommune**
Oddvar Konst, kommunedirektør, sak 17/24til 19/24
Bengt Fjellheim, kommunalleder drift, sak 17/24til 19/24

Komrev NORD IKS
Tove Kronstad Sundstrøm, oppdragsansvarlig revisor, via Teams
Sissel Rasmussen, statsautorisert revisor, via Teams

Kusek IKS
Tom Øyvind Heitmann, seniorrådgiver, i sak 17/24 -19/24
Anne Berit Bæhr, rådgiver

SAKSLISTE

- 17/24 Orienteringssak om statsforvalterens tilsyn av kommunal beredskapsplikt og helseberedskap
- 18/24 Henvendelse om anskaffelse av brannbil i Alta kommune
- 19/24 Henvendelse om gjennomføring av interimsfase i prosjektet Kvensk språksenter i Alta

20/24	Forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltning 2023-revisors uttalelse
21/24	Prosessmøte 2 - Plan for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll - Prioritering av risikoområder
22/24	Referater møte KU 3-24
23/24	Eventuelt

Leder Marianne Haukland åpnet møtet og ønsket velkommen.

Innkallingen ble godkjent uten merknader. Sakliste ble godkjent, med eventuelt som tilleggssak.

Medlem Bente Haug fikk innvilget permisjon under behandling av sak 21/24.

SAK 17/24 ORIENTERINGSSAK OM STATSFORVALTERENS TILSYN AV KOMMUNAL BEREDSKAPSLIKT OG HELSEBEREDSKAP

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet har ikke forslag til vedtak i denne sak.

Behandling:

Kommunedirektør orienterte om statsforvalterens tilsyn av kommunal beredskapsplikt og helseberedskap gjennomført i 2024.

Det ble gjennomført et omfattende tilsyn. Funnene/avvikene som ble funnet kom ikke som en overraskelse på kommunen, og kommunen hadde ingen kommentarer til foreløpig rapport. Det er ingen alarmerende funn eller avvik i tilsynet.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken. Momenter i diskusjonen:

- Krisehåndtering og kriseledelse. Kommunedirektøren oppfatter at hendelser de siste årene, har blitt håndtert godt. Alta kommune gjennomfører øvelser. Kommune er blitt mer bevisst på sin rolle i kriser/ hendelser, og beredskapsplaner ligger i bunnen for håndtering av hendelser/ kriser. Kommunen gjør evaluering etter hendelser og forbedringspunkter blir nedfelt. Kommunikasjonen mellom kommunen og blålysetatene kan bli bedre ved hendelser og krisehåndtering.
- Uavklart i forhold til ansvar mellom aktører i kommunal beredskap, forsvaret, politiet, DSB og kommunen. Samhandling mellom etatene bør koordineres bedre slik at aktørene har bedre kjennskap til hverandres ansvar, roller og planer.
- I møter og dialog med forsvaret må kommunedirektør og ordfører sikkerhetsklareres.
- Oppfølging totalberedskapskommisjonens arbeid- forhåpentligvis gir det en avklaring av hva som nasjonalt ansvar og hva som er kommunalt/ lokalt ansvar
- Leder stilte spørsmål om tilgjengelige bomberom Alta kommune og krav til klargjøring av disse.
- Rydding og klargjøring av bomberom skal skje innen 72 timer. Det største bomberommet i Alta kommune er fjellhallen ved Komsa. I tillegg til de kommunale tilfluktsrommene, må tunnelene vurderes som tilfluktsrom i en beredskapssituasjon.
- Finnmark – endret sikkerhetspolitiske situasjon, konsekvenser for lokal beredskap

Forslag til vedtak fra leder i kontrollutvalget:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens informasjon til orientering.

Kontrollutvalget legger til grunn at den nye sikkerhetssituasjon innarbeides i overordnet ROS.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens informasjon til orientering.

Kontrollutvalget legger til grunn at den nye sikkerhetssituasjon innarbeides i overordnet ROS.

SAK 18/24 HENVENDELSE OM ANSKAFFELSE AV BRANNBIL I ALTA KOMMUNE

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til henvendelse om brannavdelingens anskaffelse av brannbil, datert 18.03.2024.

Kontrollutvalget ber sekretariatet samle inn informasjon som relaterer seg til de problemstillinger som reises i henvendelsen. Deretter vurderer kontrollutvalget på et senere møte om det skal gjøres videre undersøkelser.

Kontrollutvalget inviterer kommunedirektøren til et senere møte for å orientere om de problemstillinger som henvendelsen tar opp.

Kontrollutvalget anmoder regnskapsrevisor om å se hen til problemstillinger som denne henvendelsen reiser, i revisors arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger med mer.

Behandling:

Leder i kontrollutvalget orienterte om saken.

Medlem Arne Dag Isaksen orienterte kort om henvendelsen til han.

Et medlem spurte om det er riktig av kontrollutvalget å ta opp en slik enkeltsak.

Kommunedirektøren orienterte om investering av opplæringsbil til Alta brann og redning.

- Opplæringsbilen ble anskaffet i 2023.
- I løpet av året kjøper Alta kommune inn mange typer biler. Kommunestyret har vedtatt rammebudsjett for slike investeringer på 4 mill. i post K 629. Investeringen av opplæringsbilen er gjort innenfor vedtatt budsjettramme. Budsjettrammen for denne posten ble i 2023 økt med kr. 103 000,- ved salg av bruktbil.
- Opplæringsbilen er kjøpt inn utenfor reglene om offentlige anskaffelser, i henhold til anskaffelsesforskriftens § 5-2, pkt. 1, a og b.
Forholdet ble avklart med innkjøpsavdelingen, som fastslo at unntaksreglene i forskriften gjelder for dette kjøpet.
- Alta kommune forespurte flere leverandører om levering av kjøretøyet – det var kun en leverandør som var i stand til å levere bil i henhold til kommunens forespørsel. Alta kommune valgte å gå videre med den ene leverandøren.
- Kommunedirektøren mener at innkjøpet er gjort innenfor budsjettrammen og i henhold til regelverket om offentlige anskaffelser.
- Kommunedirektøren har redegjort for dette innkjøpet også i hovedutvalget

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Forslag til vedtak fra leder i kontrollutvalget:

Det vises til henvendelse om investering av opplæringsbil til Alta brann og redning, datert 18. Mars 2024.

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens informasjon til orientering. Kontrollutvalget ser ikke behov for ytterlige kontroll. Kontrollutvalget avslutter saken.

Leders forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det vises til henvendelse om investering av opplæringsbil til Alta brann og redning, datert 18. Mars 2024.

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens informasjon til orientering. Kontrollutvalget ser ikke behov for ytterlige kontroll. Kontrollutvalget avslutter saken.

SAK 19/24 HENVENDELSE OM GJENNOMFØRING AV INTERIMSFASE I PROSJEKTET KVENSK SPRÅKSENTER I ALTA

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til henvendelse fra medlem i kontrollutvalget om prosjektet kvensk språksenter i Alta, datert 6.juni 2024.

Kontrollutvalget ber sekretariatet samle inn informasjon som relaterer seg til de problemstillinger som reises i henvendelsen. Deretter vurderer kontrollutvalget på et senere møte om det skal gjøres videre undersøkelser.

Kontrollutvalget inviterer kommunedirektøren til et senere møte for å orientere om de problemstillinger som henvendelsen tar opp.

Behandling:

Leder i kontrollutvalget orienterte om saken.

Sekretariatet orienterte om saken.

Kommunedirektøren orienterte om saken:

- Formannskapet sa ja til forespørsel fra Alta Kvenforbund om å være medsøker av midler til et prosjekt om etablering av kvensk språksenter i Alta.
- Alta kvenforbund tok initiativet til prosjektet. Alta kvenforbund hadde engasjert Visjona i forprosjektfasen og engasjementet fortsatte i interimsfasen. Alta kommune har i stor grad overlatt styringen av prosjektet til styret i foreningen / Alta kvenforbund.
- Tilskuddsgiver har godkjent regnskapet for interimsfasen i prosjektet. Interimsfasen er nå avsluttet og Visjona er ute av prosjektet.

- Det er tilsatt en daglig leder for kvensk språksenter. Alta kommune er arbeidsgiver for daglig leder. Daglig leder er ansatt i Alta kommune under oppvekst, og er underlagt leder for kultur.
- Alta kommune forutsetter ekstern finansiering av språksenteret, hvis tilskuddet fra staten til språksentret faller bort, så faller språksentret også bort.
- Kommunen er ikke «eier» av språksentret -men språksenteret er formelt organisert under Alta kommune.
- Kommunedirektøren ønsker at språksenteret skal etableres som en selvstendig enhet, utenfor Alta kommune, gjerne i samarbeid med samisk språksenter i Alta.
- Kommunedirektøren peker på det er noen «uheldige» forhold i gjennomføring av prosjektet.

Kontrollutvalget diskuterte og drøftet saken:

- Ansvars – og rolleblanding i prosjektet - samme person som bestiller oppdrag og utfører oppdragene, og får betalt for det.
- Når det gjelder organiseringen av språksenteret, stilles det spørsmål om kvensk språksenter skal være organisert som en enhet under Alta kommune. Alta kommune er en medeier av samisk språksenter, og der er det krav om at det skal være et eget styre som styrer senterets virksomhet. Alta kommune har styreleder i det styret.
- Det ble påpekt at tilskuddsgiver / staten stiller ofte krav om at en kommune eller fylkeskommune, skal være med som søker ved tildeling av prosjekttilskudd. Tilskuddsgiver kan også sette vilkår til gjennomføringen av prosjektet- det kommer frem i tildelingsbrevet fra tilskuddsgiver.
- Oppdragsansvarlig revisor opplyser at revisjon er oppmerksom på dette prosjektet. Revisjonen har sendt spørsmål til kommunedirektøren om følgende forhold i midten av mai i år:
 - o Senterets organisering og styresammensetning– i henhold til vedtektene skal det være en selvstendig enhet med eget fagstyre.
 - o Gjennomføring av anbudsprosess i prosjektet.
 - o Anvisning og attestering i prosjektet.
- Revisjonen reviderer av regnskapet for språksenteret, da det er organisert som en enhet/virksomhet under Alta kommune.

Omforent forslag til vedtak fra kontrollutvalget:

Kontrollutvalget viser til henvendelsen om prosjektet kvensk språksenter i Alta, datert 6.juni 2024.

Kontrollutvalget avventer saken til en orientering fra revisor foreligger. Deretter vurderer kontrollutvalget på et senere møte om det skal gjøres videre undersøkelse

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til henvendelsen om prosjektet kvensk språksenter i Alta, datert 6.juni 2024.

Kontrollutvalget avventer saken til en orientering fra revisor foreligger. Deretter vurderer kontrollutvalget på et senere møte om det skal gjøres videre undersøkelser.

SAK 20/24 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNING 2023 -REVISORS UTTALELSE

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til revisors uttalelse av 03. juni 2023 om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen - regnskapsåret 2023.

Kontrollutvalget tar revisjonens uttalelse om kontroll av etterlevelse av økonomireglementet til kommunen og selvkostforskriften til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg revisors konklusjon:

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis har vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Alta kommune ikke i det alt vesentlige har gode nok kontroller ved attestasjon og anvisning av utgifter som belastes selvkostområdet.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Alta kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Behandling:

Revisjon orienterte generelt om forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltning i kommuner og om forenklet etterlevelsesk kontroll i Alta kommune regnskapsåret 2023.

Kontrollutvalget drøftet saken og stilte spørsmål.

Sekretariatets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til revisors uttalelse av 03. juni 2023 om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen - regnskapsåret 2023.

Kontrollutvalget tar revisjonens uttalelse om kontroll av etterlevelse av økonomireglementet til kommunen og selvkostforskriften til orientering.

Kontrollutvalget har merket seg revisors konklusjon:

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis har vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Alta kommune ikke i det alt vesentlige har gode nok kontroller ved attestasjon og anvisning av utgifter som belastes selvkostområdet.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Alta kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

SAK 21/24 PROSESSMØTE 2 - PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL - PRIORITERING AV RISIKOOMRÅDER

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til arbeidet med utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Helse- og omsorg –
2. Alta Brann og redning
3. Rekruttering, bemanning og kompetanse
4. Anskaffelse, innkjøp og kontraktsoppfølging
5. Avvik og varsling
6. Grunnskole
7. Voksenopplæring
8. Kultur og fritid
9. Økonomistyring

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for eierskapskontroll 2025-2028:

Overordnet eierskap

Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme sak til kontrollutvalget med forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget behandler sak med innstilling til kommunestyret på et møtetidspunkt som gir kommunestyret anledning til å behandle de to planene innen utgangen av 2024.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurdering og sekretariatets forslag til prioritering av områder og temaer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Aktuelle temaer under grunnskole

- Overgang mellom mellomtrinnet og ungdomstrinnet, barnetrinnet og mellomtrinnet. Metode og praksis for sammensetning av klasser og selektering av elever (lovlighet, opplysninger om elever og datasikkerhet)
- Kvalitet i skolen
- Samhandling mellom enheter barnehage, skole, Barnevernet, skolehelsetjeneste
- IKT i skolen – I-Pad/ nettbrett i skolen startet som prøveprosjekt, etterspørre evaluering og grunnlaget for overgang til ordinær ordning, samt investeringsbehovet for oppdatering av digitalt utstyr/programmer til elevene. Har Alta kommune vedtatt en plan for IKT i skolen.

Omforent forslag fra kontrollutvalget om endringer i prioritering av risikoområder:

Avvik og varsling og grunnskole bytter plass i prioriteringslisten, slik at grunnskole prioriteres som nummer 5 og avvik og varsling som nummer 6. Økonomistyring strykes fra lista.

Sekretariatets forslag med kontrollutvalgets endringer ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til arbeidet med utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Helse- og omsorg
2. Alta Brann og redning
3. Rekruttering, bemanning og kompetanse
4. Anskaffelse, innkjøp og kontraktsoppfølging
5. Grunnskole
6. Avvik og varsling
7. Voksenopplæring
8. Kultur og fritid

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for eierskapskontroll 2025-2028:

Overordnet eierskap

Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme sak til kontrollutvalget med forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget behandler sak med innstilling til kommunestyret på et møtetidspunkt som gir kommunestyret anledning til å behandle de to planene innen utgangen av 2024.

SAK 22/24 REFERATER MØTE KU 3-24

1. Referatsak 08 24

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget i Alta kommune den 27. April 2024

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 08-24 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Referatsak 08-24 tas til orientering.

2. Referatsak 09-24

Innkalling og saksdokumenter til årsmøte i Forum for kontroll og tilsyn (FKT) den 4. juni 2024.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 09-24 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Referatsak 09-24 tas til orientering.

3. Referatsak 10-24

Innkalling til representantskapsmøte i Kusek IKS, den 27.06.2024.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 10-24 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Referatsak 10-24 tas til orientering.

4. Referatsak 11-24

**Utdrag av møteprotokoll fra kommunestyret i Alta kommune PS 9 /24 Nyvalg
kontrollutvalget for perioden 2023- 2027**

Sekretariatets forslag til vedtak:

Referatsak 11-24 tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Referatsak 11-24 tas til orientering.

SAK 23/24 EVENTUELT

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatet hadde ikke forslag til vedtak i denne saken.

Behandling:

Leder i kontrollutvalget tok opp sak om omprioritering og oppstart av prosjekter i gjeldende plan for forvaltningsrevisjoner 2021- 2024. Kontrollutvalget ønsker å prioritere forvaltningsrevisjon i avvik og varsling og grunnskole med fokus på IKT i opplæringen.

Forslag til vedtak fra leder i kontrollutvalget:

Kontrollutvalget omprioriterer prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2021- 2024. Kontrollutvalget ber sekretariatet å lage sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av avvik og varsling og sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av grunnskole- IKT i opplæringen, til neste møte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget omprioriterer prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon 2021- 2024.

Kontrollutvalget ber sekretariatet å lage sak om oppstart av forvaltningsrevisjon i avvik og varsling og sak om oppstart av forvaltningsrevisjon av grunnskole- IKT i opplæringen, til neste møte.

Møtet avsluttet kl. 13.00.

Marianne Haukland (sign.)
leder

Bente Haug (sign.)
medlem

Arne Dag Isaksen (sign.)
medlem

Mona Henrix (sign.)
medlem

Eskild Bakke(sign.)
medlem

Gunnar Tangvik (sign.)
varamedlem

Marit Inga Sara Pettersen
(sign.)
varamedlem

Anne Berit Bæhr (sign.)
rådgiver/sekretær